

विषयमा बताउन सके। अनि उनले आफ्नो बाँकी जीवनभरि परमप्रभुको प्रशंसा गर्ने अठोट गरे।

यशैया ३८:२१-२२: यी दुईवटा पदहरू कालक्रमअनुसार छ र सात पदको बीचमा हाले कुरा खूब मिल्छ। यी पदहरू त्यहाँ राख्नुपर्छ भन्ने विषयमा श्री विलियम केलीले आफ्नो विचार व्यक्त गरेर यसरी लेखेका छन्:

‘परमेश्वरका जनहरूको कमजोरी जस्तोसुकै किन नहोस्, उहाँले तिनीहरूमा चासो लिइराख्नुहुन्छ नै, र निको पार्नको निम्ति आफूले प्रयोग गर्नुभएको साधन के हो र यो चिन्ह किन दिइयो, सो स्पष्टसँग बताउनुहुन्छ।’⁴⁵⁾

अनि श्री म्याथ्यू हेनरीले यस खण्डबाट निको पार्ने सम्बन्धमा दुईवटा असल पाठहरू सिकेका छन्:

‘क) परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरू निको हुनको निम्ति प्रयोग गर्नुपर्ने साधनहरूको ठाउँ लिँदैनन्, तर यी साधन प्रयोग गर्ने प्रेरणा र प्रोत्साहन पो दिँदा रहेछन्। हिजकियाह निको हुने कुरामा सुनिश्चित थियो, तैपनि उनले नैभाराको एउटा बेड़ा लिएर त्यो पिलोमाथि मलहमको रूपमा लगाउनुपरेको थियो (पद २१)। यसकारण बुभुहोस्: हामी परमेश्वरलाई उहाँबाट सहायता पाऔं भन्ने हेतुले पुकार्छौं, तर हाम्रा प्रार्थनाहरूको साथमा निको हुन कुनै कोशिश गर्दैनौं भने, हामीले परमेश्वरमाथि भरोसा गरेका हुँदैनौं, तर बरु उहाँको परीक्षा पो गरेका हुन्छौं। ख) जीवन-दान र स्वास्थ्य पाउने हाम्रो चाहनामा हामीले एउटा मुख्य उद्देश्य राख्नुपर्छ: हामीले यसमा परमेश्वरको महिमा गर्ने, सुकर्म गर्ने, ज्ञान र अनुग्रहमा बढ्ने र स्वर्गको निम्ति बढी योग्य हुने लक्ष्य राख्नुपर्छ।’⁴⁶⁾

ग) यशैया ३९: हिजकियाहको पाप

यशैया ३९:१-७: उन्चालीस अध्यायमा हिजकियाहले गरेको उनको ठूलो भूल बयान गरिएको छ; किनभने उनले बेबिलोनका राजाबाट आएको प्रतिनिधि मण्डललाई आफ्नो सारा सम्पत्ति देखाइदिए, जुन प्रतिनिधि मण्डल

प्रतीत रूपले उनलाई निको भएको खण्डमा उहाँलाई बधाई दिन आयो। हुन सक्छ, अशशूरबाट आइरहेको खतराको सम्बन्धमा बेबिलोनीहरूले यहूदालाई सहायता गर्लान् भन्ने आशा हिजकियाहले गरे होलान्। तर जब यशैयाले राजदरबारमा के भइरहेको थियो, सो कुरा सुने, तब तिनले परमेश्वरको भावी न्यायको घोषणा गरे: बेबिलोनीहरूले यहूदालाई कैद गरेर निर्वासनमा लैजानेथिए। अनि राजाका छोराहरू बेबिलोनको दरबारमा नपुंसक हुनेथिए। यो भविष्यवाणी यी भावी घटनाहरू हुन आउनुभन्दा सत्तरी वर्षअघि गरिएको थियो – एउटा समयमा, जब यहूदाको निम्ति बेबिलोनबाट होइन, तर अशशूरबाट पो ठूलो खतरा आइरहेको थियो।

यशैया ३९:८: ‘तपाईंले भन्नभएको परमेश्वरको वचन अलस हो!’ यो हिजकियाहको प्रतिक्रिया थियो। यस प्रतिक्रियाबाट उनको समर्पण देखिन्थ्यो; अनि यस दिव्य जानकारीबाट उनलाई मिलेको राहत ठूलो थियो; किनकि उनी व्यक्तिगत रूपमा यस विपत्तिमा पर्नेथिएनन्; उनी यति लामो समय-सम्म बाँचेथिएनन्।

खण्ड ३

यशैया ४०-६६:

भावी निर्वासनको दृष्टिकोणबाट
हेरेर पाएको सान्त्वनाका
भविष्यवाणीहरू

यशैयाको पुस्तकका अधिल्ला उन्चालीस अध्यायहरू पुरानो नियमका पुस्तकहरूसँग

दाँजेर समतुल्य गर्न सकिन्छन् भने, निश्चय आउँदा सताइस अध्यायहरू नयाँ नियमका पुस्तकहरूसँग दाँज सकिन्छन्; किनकि यी अध्यायहरू येशू मसीहका चित्रहरूले भरिएका हुन्छन्।

यशैयाको पुस्तकको यस दोस्रो खण्डमा अर्थात् यशैया ४०-६६ अध्यायहरूमा भविष्यवक्ता यशैयाले आफ्नो दृष्टि यहूदा बेबिलोनको निर्वासनबाट फर्केर आउने समयमाथि, साथै ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमनमा सम्पूर्ण राष्ट्रको भावी पुनर्स्थापना हुने समयमाथि लगाइरहेका हुन्छन्।

क) यशैया ४०-४८: इझाएलको भावी छुटकाराबाट आउने सान्त्वना

अ) यशैया ४०:१-११: परमेश्वरले दिनुभएको पाप-क्षमा र शान्तिबाट आउने सान्त्वना

यशैया ४०:१-१२: यस अध्यायको शुरुमा कैदबाट फर्केर आएका यहूदीहरूको निम्ति सान्त्वनाको सन्देश पेश गरिएको छ। किनभने यरूशलेमका समस्याहरू समाप्त भएका छन्, त्यसको अधर्म क्षमा भएको छ; 'किनकि त्यसले आफ्ना सबै पापहरूको निम्ति परमप्रभुबाट दोबर पाएको छ।' दोबर पाउनु भनेको पूरा र उपयुक्त नापले पाउनु हो। अनि ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमनमा त्यसको सान्त्वना चरमसीमामा पुग्नेछ, र पूर्ण हुनेछ। तर अन्तराल समयमा यस वृद्ध पृथ्वीलाई र ख्रीष्टको मण्डलीलाई पनि सान्त्वनाको खाँचो पर्छ। अनि परमेश्वरका जनहरूलाई सान्त्वना दिन हामीमध्ये हरेकले आ-आफ्नो भाग पूरा गर्न सक्छ।

'मलाई सान्त्वना दिने दक्षता र क्षमता दिनुहोस्' भनेर परमेश्वरलाई विन्ती गर ! किन ? किनकि तिम्रो सहानुभूतिको जीवनको निम्ति पवित्र पारिएका र अलग पारिएका हुनुपर्छ।

किनभने हरेक हृदय भारी बिरामीले थिचिरहेको छ, अनि ख्रीष्ट येशूले जस्तै सान्त्वना दिन सक्ने सक्षम शान्तिदाताहरूको धेरै आवश्यकता पर्छ।

श्री ए. ई. ह्यामिल्टन

यशैया ४०:३-५: अनि 'परमप्रभुको मार्ग तयार पार' भन्ने आह्वान सुनिन्छ। ख्रीष्ट येशूको पहिलो आगमनमा बप्तिस्मा दिने यूहन्नाले अप्रदूतको भूमिका निभाए (मत्ती ३:३); अनि उहाँको दोस्रो आगमनमा एलियाले यही भूमिका पूरा गर्नेछन् (मलाकी ४:५-६)। उहाँको आगमनको निम्ति हाम्रो तयारी नैतिक र आत्मिक हुनुपर्छ; यो कुरा कुनै स्थानको भौगोलिक स्थितिसित सम्बन्धित होइन। यस सिलसिलामा श्री जी. क्याम्पबेल मॉर्गनले निम्न कुरा लेखेका छन्:

'मानिसहरूको बीचमा यी व्यक्तिहरू विश्वासयोग्य ठहरिन्छन्, जसले उहाँको मार्ग तयार गर्छन् र उहाँको राजमार्ग सीधा पार्छन्। कसरी ? तिनीहरूले उहाँप्रति आफ्नो पूर्ण स्वामीभक्तिदेखाउँछन्, र तिनीहरू केवल उहाँमाथि भर पर्छन्।' (47)

'हेरक पहाड र डाँडा होच्याइनेछ।' पहाड र डाँडाहरूले मानिसहरूको बीचमा तिनीहरूलाई सङ्केत गर्छन्, जो घमण्डी र अहङ्कारी हुन्छन्। अनि घाटीहरूले तल्लो स्तरका मानिसहरूलाई चित्रण गर्छन्। अनि हाम्रो चरित्रमा सबै टेढामेढा र खाल्टाखुल्टी भएका कुराहरू सीधा र समतल पार्नुपर्छ। तब 'परमप्रभुको महिमा प्रकट हुनेछ र सबै प्राणीहरूले त्यो एकसाथ देखेछन्।' परमप्रभुको महिमा देखा पर्नु भनेको उहाँ स्वयम् देखा पर्नु हो (प्रकाश १:७ हेर्नुहोस्)।

यशैया ४०:६-८: परमप्रभुले भविष्य-वक्तालाई 'कराएर भन्' भन्ने आदेश दिनुभयो। तिनले मानिसहरूलाई कराएर के भन्न थियो ? मानिसहरू कति क्षणिक छन्, तर उहाँको वचन कति चिरस्थायी हुन्छ ! तिनीहरूले यो जान्नु

थियो । यी पदहरूको सन्दर्भ सबै मानिसहरूको क्षणिकता हो; तर हुन सक्छ, यी पदहरूको विशेष सन्दर्भचाहिँ इस्त्राएली जातिमाथि अधिकार जमाउनेहरू थिए होलान् ।

‘तर हाम्रा परमेश्वरको वचन सदा-सर्वदा रहिरहन्छ ।’ कति इसाई विद्यापीठहरू छन्, जसले यो वाक्य आफ्नो आदर्श वाक्य तुल्याएका छन्, जसले यो वाक्य लेटिन भाषामा प्रयोग गर्छन्, जस्तै: *Verbum Dei manet in aeternam* । यस विषयमा श्री विलियम केलीले यसरी लेखेका छन्:

‘अन्तका दिनहरू नजिक, भन्नु नजिक आउँदा हामीलाई परमेश्वरको वचनमाथि आश्रय राख्न सक्नु ठूलो सरलचित्तता चाहिन्छ । अनि हामीजस्तै मानिसहरूको निम्ति यसो गर्न विभिन्न समस्याहरू होलान्, किनकि अनन्तताको सम्बन्धमा परमेश्वरको वचन एउटा निक्कै कमजोर कुरा देखिन्छ; तब यसमाथि हामी विश्वास कसरी गरौं ? तरवास्तवमा परमेश्वरको वचन स्वर्ग र पृथ्वीभन्दा बढी दृढ र स्थिर हुन्छ ।’⁴⁸

यशैया ४०:९-११: ‘हे शुभ समाचार ल्याउने सियोन, अग्लो पहाडमाथि चढ् !’ मसीहको आगमनको शुभ समाचार ल्याउने सन्देशवाहक कि त सियोन आफै हो, कि त कुनै महिला प्रचारिकाले सियोनलाई शुभ समाचार सुनाउँछे; किनकि हिब्रूमा यस ठाउँमा ‘चढ्’ भन्ने आज्ञार्थक क्रियापद स्त्रीलिङ्गमा छ । अनि दस र एघार पदहरूमा परमेश्वरको कठोरता र उहाँको कृपा देखिन्छ । यता उहाँलाई स्वीकार गर्न नचाहने मानिसहरूप्रति उहाँ कठोर व्यवहार गर्नुहुन्छ; तर उता उहाँ आफ्नो बगाल र आफ्ना पाठाहरूप्रति कोमल र कृपावान् हुनुहुन्छ, जुन बगाल र जुन पाठाहरू अन्यजातिहरूको बीचमा तितरबितर भएका थिए । यी पदहरूमा उहाँको आगमनको सुन्दर चित्रण पाइन्छ; किनकि उहाँ ठूलो शक्ति र ठूलो महिमाको साथ आउनुहुनेछ ।

आ) यशैया ४०:१२-३१: परमेश्वरका सद्गुणहरूबाट आउने सान्त्वना

यशैया ४०:१२: यस पददेखि त्यो सुपरिचित खण्ड शुरु हुन्छ, जसमा परमेश्वरको महानता मूर्तिहरूको पूरापूर व्यर्थतासित तुलना गरिएको छ । किनकि परमप्रभुले आफ्नो हातको हत्केलामा समुद्रको पानी तौलनुभएको छ र आकाशको लमाइ-चौड़ाइ बिताले नाप्नुभएको छ । एक बिता भन्नाले बूढी औंलाको टुप्पादेखि कान्छी औंलाको टुप्पा-सम्मको नाप हो । उहाँले पृथ्वीको धूला एउटा पाथीमा हाल्नुभएको छ; (यसको निम्ति उहाँ एउटा लगभग आठ सेर अटाउने भाँडा प्रयोग गर्नुहुन्छ) ।

यशैया ४०:१३-१४: कसैले पनि कहिल्यै परमप्रभुको आत्मालाई निर्देशन दिएको छैन । सारा सृष्टिको उत्पत्ति र उहाँको सञ्चालनमा कुरा यस्तो छ: उहाँले आफ्ना सबै कामहरू सधैं कसैको सहायताविना पूरा गर्नुभयो, पूरा गर्नुहुन्छ र पूरा गर्नुहुनेछ ।

यशैया ४०:१५-१७: उहाँको दृष्टिमा जातिहरू बाल्टीको पानीको एक थोपाजतिकै हुन्छन् । अनि उहाँको निम्ति लेबानोनका वन-जङ्गलहरू पर्याप्त डाउरा पनि हुँदैनन्, न ता त्यसका सबै पशुहरू होमबलिको निम्ति पर्याप्त हुन्छन् ।

यशैया ४०:१८-२६: यसकारण मानिसले बनाउन सक्ने कुनचाहिँ मूर्ति होला, जसले यति महान् परमेश्वरको तादृश चित्रण गर्न सक्ला ? धनी मानिसले सुनचाँदीजस्तै बहुमूल्य धातु लिएर आफ्नो मूर्ति रन्छ भने, गरिब मानिसले काठ लिएर आफ्नो मूर्ति बनाउँछ । तर यो कति हाँसउद्दो कुरा हो ! के ती मानिसहरूले परमप्रभु र उहाँको शक्तिको महानताको विषयमा केही पनि जानेका छैनन् ? अथवा के तिनीहरूले उहाँको विषयमा सुनेका

छैनन्, कि के हो ? ताराहरू सृजना गर्नुहुने सृष्टिकर्ता परमेश्वरको महानता कुन प्रतिरूपले उचित प्रकारले प्रकट गर्न सक्ला ? किनकि जब उहाँ राति ताराहरूलाई 'देखा पर' भन्ने आदेश दिनुहुन्छ, तब एउटै पनि हाजिर नभई छोडिंदैन ।

यशैया ४०:२७-३१: यहूदाका मानिस-हरूमध्ये निरुत्साहित कोही होलान्, जसले 'के परमेश्वर अभै पनि हाम्रो ख्याल राख्नुहुन्छ कि' भन्ने कुराको विषयमा शङ्का गर्छन् । यस्ताहरूले बुझून् कि परमप्रभुको बाटो हेर्नेहरू नयाँ बल पाउँदै जानेछन्; यो सुनिश्चित छ । उहाँ जसको हातमा ताराहरूको विशुद्ध, भूलरहित नियन्त्रण रहिरहेको छ, के उहाँले आफ्ना जनहरूको वास्ता ती ताराहरूको भन्दा कम गर्नुहोला त ? यो असम्भव नै छ । यस्तो गलत विचार बिलकुल असङ्गत छ ।

इ) यशैया ४१: इस्त्राएलका पवित्र जनबाट आउने सान्त्वना

यशैया ४१:१: परमेश्वरले राष्ट्रहरूलाई उहाँसँग बहस गर्न बोलाउनुहुन्छ । तिनीहरूले हिम्मत बाँधेर नयाँ बल धारण गर्नु, अँ, तिनीहरूले आफ्ना सबैभन्दा बलिया तर्कहरू पेश गर्नु ।

यशैया ४१:२-४: परमप्रभु आफूले पहिले कोरेसलाई कसरी बोलाउनुभएको हो, सो बयान गर्नुहुन्छ; यिनी पूर्वबाट आउने ती धर्मी जन हुन् । यी पदहरूका क्रियापदहरू भूतकालमा छन्; भावी दिनहरूमा पूरा हुने कुरा सुनिश्चित छ; यसको अर्थ यही हो । यहाँ हामीलाई भन्न कर लाग्छ, कि कति टिप्पणीकारहरू छन्, जसले दुई र तीन पदको सन्दर्भ अब्राहामको बोलावट हो भन्ने धारणा अपनाएका छन् । तर यहाँ यी पदहरूमा जुन मानिसका सैन्य विजयहरू वर्णन गरिएका छन्, ती विजयहरूले अवश्य अब्राहामले हासिल गरेका उपलब्धिहरू ओभेलमा पार्छन् ।

यसकारण यी मानिस कोरेस फारसका राजा हुन् । किनकि इतिहासको वृत्तान्त यिनका अटुट विजयहरूको निम्ति साक्षी बन्छ । यिनको सैन्य बलको सामु जुनै पनि प्रतिरोध धूलो र नालका ठुटाहरूजस्तै कमजोर भयो । यिनी हतार-हतार आफ्नो निम्ति नौला भएका ठाउँहरूतिर अघि बढ्छन् । कसले कोरेसलाई उठाउनु-भयो ? अँ, कसले एक पुस्तापछि अर्को पुस्तालाई बोलाउनुहुन्छ ? उहाँ परमप्रभु हुनुहुन्छ, जो प्रथम हुनुहुन्छ र जो पछिल्ला-हरूसित अर्थात् अन्तिम पुस्तासँग पनि हुनुहुन्छ । उहाँ अभै पनि उही हुनुहुन्छ ।

यशैया ४१:५-७: राष्ट्रहरू डराइरहेका छन्; किनभने तिनीहरूले विजेता नजिक-नजिक आइरहेका सुनेका छन् । मानिसहरूले 'डराउनुपर्ने कुनै कारण छैन' भनेर एक-अर्कालाई प्रोत्साहन दिने प्रयास गर्छन् । त्यसपछि तिनीहरूले हतारसँग एउटा मूर्ति बनाउँछन्; त्यसले तिनीहरूलाई विनाशबाट बचाओस् भनेर; तर बिचरा, त्यो मूर्ति नडगमगाओस् भन्ने हेतुले कीलाहरू ठोकेर त्यसलाई आफ्नो जग्गामा स्थिर पार्नुपर्दा रहेछ !

यशैया ४१:८-१०: आठ पददेखि बीस पदसम्मको खण्डमा आफ्ना जनहरूको निम्ति परमेश्वरको प्रेम र वास्ता कतिको छ, सो वर्णन गरिएको छ । यहाँबाट निम्न निहित प्रश्न उठेको छ: 'मूर्तिहरूले कहाँ र कहिले यति कोमलतापूर्वक तिम्रो वास्ता गरेका छन्?' परमेश्वरले तिनीहरू अब्राहामको वंशलाई कल्दीहरूको ऊरबाट उहाँको सेवक हुन बोलाउनुभयो । यशैयाको पुस्तकको निम्न पदमा, जुनचाहिँ यसका सबैभन्दा सुन्दर र प्रिय पदहरूमध्ये एक हो, उहाँको उपस्थिति तिनीहरूको हुने भयो, अनि उहाँसँग तिनी-हरूको सम्बन्ध रहेको छ, अनि तिनीहरूको निम्ति उहाँको सहायता र उहाँको सम्हाल्ने शक्ति सुनिश्चित छ ।

‘नडराऊ, किनकि म तिप्रो साथमा छु;
जिल्ल नपर, किनकि म तिप्रो परमेश्वर हुँ;
म तिमीलाई बलियो पार्नेछु, अँ, म
तिमीलाई सहायता गर्नेछु; अँ, म आफ्नो
धार्मिकताको दाहिने हातले तिमीलाई
सम्हाल्नेछु।’

यशैया ४१:११-१६: तर तिनीहरूका शत्रुहरू नाश हुनेछन् र लुप्त हुनेछन्। परमेश्वर तिनीहरूको सहायक र उद्धारक हुनुहुन्छ। अनि परमप्रभुले इस्राएली जातिलाई जातिहरूको विरुद्धमा आफ्नो भाँट्ने हतियारको रूपमा प्रयोग गर्नुहुनेछ, अनि इस्राएली जाति केवल परमप्रभुमा रमाउनेछ।

यशैया ४१:१७-२०: अनि परमप्रभुले गरिब र दरिद्रहरूलाई हेरचाह गर्नुहुनेछ। खीष्ट येशूको हजार वर्षको राज्यको समयमा पृथ्वीमा प्रशस्त पानी हुनेछ, अनि उजाडस्थानमा विभिन्न किसिमका रूखहरू फस्टाउनेछन्। यसबाट सबैले निम्न पाठ सिक्नेछन्: परमप्रभुले साँच्चै आफ्ना जनहरूको वास्ता गर्नुहुंदो रहेछ।

यशैया ४१:२१-२४: अनि एकाइस पदमा परमेश्वर राष्ट्रहरूसंगको आफ्नो विवादमा फर्कनुहुन्छ (पद १)। उहाँले तिनीहरूलाई यसो भन्दै चुनौती दिनुहुन्छ: ‘तिमीहरू यस्ता मूर्तिहरू उत्पादन गर, जसले आउन लागेका कुराहरूको विषयमा भविष्यवाणी गर्न सक्छन् अथवा नभए जसले कम्तीमा भइरहेका कुरा-हरूको अर्थ बताइदिन सक्छन्।’ तिनीहरूले भविष्यवाणी गर्नु, अथवा तिनीहरूले कि त कुनै असल काम, कि त कुनै खराब काम गर्नु! तिनीहरूले केही न केही काम गर्न सक्छन् भन्ने कुरा देखाइदिऊन्। तर तिनीहरूले केही पनि गर्न सक्दैनन्! तिनीहरू शून्य पनि होइन, तर शून्यभन्दा पनि कम हुन्।⁴⁹⁾

यशैया ४१:२५-२८: यस पच्चीस पदमा कोरेस फेरि देखा परेका छन्। यसपालि यिनी

उत्तरबाट आएका रहेछन्। यिनी खास गरी पूर्वबाट अर्थात् फारसबाट आएका हुन् (पद २); त्यसपछि यिनले उत्तरमा मादी देशलाई जिते, र त्यहाँबाट यिनी आफ्ना विजयहरूमा अघि बढे। वचनले भन्छ, कि कोरेसले परमेश्वरको नाम पुकारे। तर यिनले कुन हिसाबले उहाँको नाम पुकारे? यिनले परमेश्वरलाई यिनलाई डोस्त्राउनुहुने र यिनलाई शक्ति दिनुहुनेको रूपमा स्वीकार गरे (एजा १:२)। कुनै मूर्तिले पनि कहिल्यै कोरेसको आगमनको विषयमा भविष्यवाणी गरेन; तर परमेश्वरले आफ्ना जनहरूलाई यो अधिबाट बताइदिनुभयो। उहाँले मूर्तिहरूको बीचमा अख्तियारको साथ बोल्न सक्ने एउटा मूर्ति पनि भेट्टाउन सक्नुभएन। किनकि तिनीहरू सबै छल र भूट हुन्; तिनीहरू हाम्रो विश्वासका लायक हुँदैनन्।

यशैया ४१:२९: यस अध्यायको अन्तिम पदमा सुस्पष्ट देखिन्छ: परमेश्वर र ढालिएका व्यर्थ मूर्तिहरूको बीचमा भिन्नता विशाल छ, आकाश-पातालको फरक छ। श्री डब्ल्यू. ई. भाइनले यो पद मूलभाषाको जस्तैको त्यस्तै रूप दिएर निम्न प्रकारले अनुवाद गरेका छन्:

‘ती सबैलाई हेर त, ती कति व्यर्थ हुन्! तिनी-हरूबाट उत्पादन भएका कामहरू केही पनि होइनन्; तिनीहरूका ढालिएका मूर्तिहरू केवल हावा र उजाडता हुन्।’⁵⁰⁾

ई) यशैया ४२: परमप्रभुका सेवकबाट अउने सान्त्वना

यशैया ४२:१-४: याद रहोस्: यशैयाले ‘दास’ भन्ने नाम मसीहको निम्ति, सम्पूर्ण इस्राएली जातिको निम्ति, मानिसहरूबाट बाँकी रहेका भक्तजनहरूको निम्ति (४३:१०) र कोरेसको निम्ति प्रयोग गरेका छन्। अनि प्रायः सन्दर्भले यस शब्दको अर्थ के हो, सो स्पष्ट पार्छ। अनि यशैया ४२:१-४ पदको खण्डमा स्पष्ट छ, कि परमेश्वरको दासको

सन्दर्भ प्रभु येशू हुनुहुन्छ । किनकि परमेश्वरले उहाँलाई सम्हाल्नुभएको र चुन्नुभएको अनि पवित्र आत्माले युक्त गर्नुभएको हो । अनि उहाँले अन्यजातिहरूकहाँ न्याय ल्याउनुहुनेछ; उहाँ कुनै उपद्रव मच्चाउने उग्रवादी हुनुहुनेछैन; उहाँले साँचो पश्चात्ताप गर्नेलाई कुल्चनुहुनेछैन र कसैको विश्वासको भित्को निभाउनुहुनेछैन; आफ्नो धार्मिक राज्य स्थापित नगरुन्जेल उहाँ कमजोर र निराश हुनुहुनेछैन ।

यशैया ४२:५-९: शक्तिशाली सृष्टिकर्ता परमेश्वरले अब मसीहलाई सम्बोधन गर्नुहुन्छ र आफूले धार्मिकतामा बोलाउनुभएको यी पवित्र जनद्वारा के-के पूरा गर्न चाहनुहुन्छ, सो बताउनुहुन्छ । परमेश्वरले आफ्नो महिमा अरू कसैसँग बाँढ्नुहुनेछैन, अँ, उहाँले खोपिएका मूर्तिहरूसँग आफ्नो महिमा भन्नु बाँढ्नुहुनेछैन । उहाँका विगत भविष्यवाणीहरू पूरा भए; अनि अहिले उहाँ भविष्य फेरि एकपल्ट प्रकट गर्नुहुन्छ ।

यशैया ४२:१०-१३: मसीह एक पराक्रमी शूरवीरभैं आफ्ना शत्रुहरूमाथि आइलाग्नु-भएको र तिनीहरूबाट बदला लिनुभएको बेलामा इस्राएली जातिले पृथ्वीका दुर्गम राष्ट्रहरूलाई मसीहको प्रशंसामा सामेल हुन आह्वान गर्छ । यस सिलसिलामा केदार र सेलाका नामहरू पनि लिइएका छन्; यसर्थ यस नयाँ गीतमा अरबीहरूका स्वरहरू पनि सुनिनेछन् ।

यशैया ४२:१४-१७: यस खण्डमा परमप्रभु बोल्दै हुनुहुन्छ । आफूलाई रोक-राखेको उहाँको समय बितिसकेको छ; अब उहाँले आफ्ना शत्रुहरूमाथि आफ्नो क्रोधको आगो पूरा रूपले छोड्नुहुनेछ; तर उहाँले इस्राएली जातिबाट बाँकी रहेका विश्वासी जनहरूसित कृपालु व्यवहार गर्नुहुनेछ; तर उहाँले सबै मूर्तिपूजकहरूलाई साह्रै लज्जित तुल्याउनुहुनेछ ।

यशैया ४२:१८-२२: उत्राइस पदमा भएको दास मसीह होइन । यो दासचाहिँ इस्राएली जाति हो, जसका कानहरू परमप्रभुका वचनहरू नसुन्ने गरी बहिरा थिए र जसका आँखाहरू उहाँका कामहरू नदेखे गरी अन्धा थिए । 'जो सिद्ध छ, ऊजस्तो अन्धा को छ?' भन्ने वाक्यको अर्थ निम्न प्रकारको हुन सक्छ: सिद्ध भएको मतलबले कि त विशेषाधिकारले युक्त भएको अर्थ लिन सक्छ, कि त जे.एन.डी.अनुसार 'मैले भरोसा गरेको मानिसजस्तो अन्धो को छ?' यसको अनुवाद हुन सक्छ, कि त एन.ए.एस.बी.अनुसार 'मसँग शान्तिमा रहेको मानिसजस्तो अन्धो को छ?' यसको अनुवाद गर्न सकिन्छ । किनकि इस्राएली जाति एउटा दिव्य करारद्वारा परमप्रभुसँगको सम्बन्धमा ल्याइयो, तर यस उच्च बोलावटको योग्य चालमा ऊ हिँड्न सकेन । परमप्रभुले व्यवस्था उच्च पार्नुभयो । यो उहाँको निम्ति आदरको योग्य थियो । तर इस्राएली जातिले व्यवस्था तुच्छ ठानेर यसको हेला गर्‍यो र यसको उल्लङ्घन गर्‍यो; यसकारण यसको प्रतिफल डकैती, लुटपाट र जेल थियो, जसको वशमा तिनीहरू सुम्पिए ।

यशैया ४२:२३-२५: भविष्यवक्ता यशैयाले सोध्छन्: 'तिमीहरूमध्ये कसले यस कुरामा कान लगाउला? कसले याकूबलाई लुटको माल हुन दिनुभयो र इस्राएललाई डाँकूहरूको हातमा सुम्पिदिनुभयो? के परमप्रभुले नै होइन र, जसको विरुद्धमा हामीले पाप गरेका छौं?' परमेश्वरले इस्राएली जाति-माथि आफ्नो क्रोधको प्रकोप र लडाइँको आगो खन्याउनुभयो, तर कसैले पनि उहाँको ताडनाको व्यवहारमा यसको मतलब र महत्त्व बुझेन; अँ, कसैले यो आफ्नो हृदयमा राखेन ।

उ) यशैया ४३-४४: इस्राएलको पुनर-स्थापनाबाट आउने सात्त्वना

यशैया ४३:१-७: कोमल प्रेमको भावनामा परमप्रभुले आफ्ना जनहरूलाई

निश्चयता दिलाउनुहुन्छ: तिनीहरू डराउनु-पर्दैन; किनकि उहाँ जसले तिनीहरूलाई सृष्टि गर्नुभयो, जसले तिनीहरूलाई रञ्जुभयो, जसले तिनीहरूलाई दाम तिरेर छुटाउनुभयो र जसले तिनीहरूलाई नाम काढेर बोलाउनुभयो, उहाँ नै पानीको बाढ र आगोमा तिनीहरूको साथमा हुनुहुनेछ। इस्राएलका पवित्र जनले तिनीहरूको छुटकाराको दामको रूपमा मिस्र देश दिइहाल्नुहुन्छ। यहूदीहरू बेबिलोनको निर्वासनबाट फर्केर आएपछि यो प्रतिज्ञा पूरा भयो। यस सिलसिलामा श्री डब्ल्यू. ई. भाइनले यसो लेखेका छन्:

‘परमप्रभुले फारसका राजा कोरेसलाई इनाम दिनुभयो, किनकि यिनले यहूदीहरूलाई छुटकारा दिए। उहाँले यिनलाई र यिनका छोरा क्याम्बिसेसलाई मिस्र देश र त्यसका छिमेकी राज्यहरू अधिकार गर्ने अनुमति दिनुभयो। अब सेबाको कुरा आयो: सेबा-चाहिँ कूश देशसँग जोडिएको, सेतो नील र नीलो नील नदीहरूको बीचमा अवस्थित भएको ठूलो जिल्ला थियो। अनि यी देशहरूको अधिकार यिनलाई उपहारको रूपमा दिइएन; किनकि यो त छुटकाराको दाम पो थियो, जुनचाहिँ हिव्रमा ‘कोफेर’ भनिन्छ, जसको अर्थ आवरण वा प्रायश्चित्त हो। जुन मानिसहरूको निम्ति यो छुटकाराको दाम दिइयो, ती मानिसहरूको निम्ति यो दाम तिनीहरूलाई र तिनीहरूको पाप ढाकिदिने आवरण भयो।⁵¹⁾

परमेश्वरको दृष्टिमा इस्राएली जाति बहुमूल्य र आदरको योग्य थियो; उहाँले यस जातिलाई प्रेम गर्नुहुन्थ्यो; यसैले उहाँले यसको सट्टामा मानिसहरूलाई दिइहाल्नुहुनेछ; यसकारण उहाँले चारैतिरबाट न्याय अन्य-जातिहरूसँग आइपर्न दिनुहुनेछ। फलस्वरूप उहाँका छोराहरू र उहाँका छोरीहरू तिनीहरूको स्वदेशमा फिर्ता ल्याइनेछन्। अनि यशैया ४३:५-७ पदहरूले त्यस पुनर्स्थापनाको कार्य वर्णन गर्छन्।

यशैया ४३:८-१३: यो परमप्रभुले अब इस्राएली जाति र अरू सबै राष्ट्रहरूलाई उहाँको

अदालतमा परीक्षा गर्न बोलाउनुहुन्छ। तिनीहरूले आफ्ना साक्षीहरू ल्याऊन्, जसले भविष्यका घटनाहरू भविष्यवाणी गर्न सक्छन्। यस सम्बन्धमा तिनीहरूका मूर्तिहरूले आफ्नो क्षमता देखाइदिऊन्, नत्र ता तिनीहरूले परमेश्वरलाई एकमात्र सत्य हुनुहुनेको रूपमा स्वीकार गर्नुन्। अनि परमप्रभुले इस्राएली जातिलाई आफ्नो साक्षीको रूपमा राख्नुहुन्छ।⁵²⁾ उनीहरूले गवाही दिऊन्, कि उहाँ एकमात्र साँचो परमेश्वर हुनुहुन्छ; उहाँ अनन्त परमेश्वर हुनुहुन्छ; उहाँबाहेक अरू कुनै मुक्तिदाता, अरू कुनै उद्धारक छैन; अनि कसैले पनि उहाँका आदेशहरू र उहाँका कार्यहरू कहिल्यै विफल पार्न सक्दैन।

यशैया ४३:१४-२१: परमप्रभुले इस्राएली जातिको खातिर बेबिलोनलाई चकनाचूर पार्न निर्धारण गर्नुभयो। यस कामले के प्रमाणित गर्नेथियो? उहाँ नै परमप्रभु हुनुहुन्छ; उहाँ आफ्ना जनहरूका पवित्र जन हुनुहुन्थ्यो; उहाँ तिनीहरूका सृष्टिकर्ता र राजा हुनुहुन्थ्यो। उहाँले नै तिनीहरूलाई लाल समुद्रबाट भएर ल्याउनुभएको थियो; त्यसै बेलामा उहाँले मिस्रीहरूलाई नाश गरिदिनुभएको थियो, जो तिनीहरूलाई खेददै तिनीहरूको पछि आइरहेका थिए। तर उहाँले अब जे गर्न लाग्नुभएको थियो, यस कामको तुलनामा मिस्र देशबाट निस्केर आएको प्रस्थान नगण्य हुनेथियो। उहाँका जनहरू बेबिलोनको निर्वासनबाट फर्केर आएको बेलामा उहाँले तिनीहरूको निम्ति मरुभूमिमा एउटा बाटो तयार गर्नुहुनेथियो। अनि नयाँ तुल्याइएको पृथ्वीमा मरुभूमिहरूमा प्रशस्त पानी हुनेछ; यसले गर्दा उजाडस्थानका पशुप्राणीहरू कृतज्ञ हुनेछन्। अनि परमेश्वरका जनहरू पनि कृतज्ञ हुनेछन्, र तिनीहरूले उहाँको नामको प्रशंसा गर्नेछन्।

यशैया ४३:२२-२४: यी पदहरू इस्राएली जातिको पूर्वनिर्वासनका दिनहरूमा फर्केका छन्। त्यति बेला यी मानिसहरू प्रार्थनाविहीन

जीवन जिएका थिए र परमेश्वरदेखि थाकेका थिए । तिनीहरूले उहाँकहाँ देखावटी बलिदानहरू ल्याउँथे; तर तिनीहरूका हृदय भने परमेश्वरदेखि टाढा थियो; यसकारण यो त तिनीहरूले बलिदानहरू नचढाएको बराबर व्यवहार भएको थियो । तिनीहरूले उहाँलाई अधिक दान र भेटीहरू चढाएर थकाएका थिएनन्, तर आफ्ना अधर्महरूद्वारा उहाँलाई कष्ट दिएका थिए ।

यशैया ४३:२५-२८: यसो भए पनि आफ्नो अनुग्रहमा उहाँ तिनीहरूका अपराधहरू मेटाइदिनुहुन्छ र तिनीहरूका पापहरू क्षमा गरेर बिर्सनुहुन्छ । उहाँले यसो किन गर्नुपर्छ ? के तिनीहरू आफैमा कुनै योग्यता, कुनै पुण्यफल दाबी गर्न सक्छन् ? अहँ, सक्दैनन् । आदमको समयदेखि यता तिनीहरूको सम्पूर्ण इतिहास-चाहिँ तिनीहरूको पाप र असफलताको एउटा अटुट अभिलेख हो । यही कारणले उहाँको न्याय तिनीहरूमाथि आइपरेको थियो ।

यशैया ४४:१-५: यी पदहरूमा हामी आफ्ना जनहरूको निम्ति परमप्रभुको मुटुको धडकन सुन्छौं, उहाँको हृदयको धुकधुकी छाम्न सक्छौं । तिनीहरूका सबै पापहरूले उहाँको प्रेम निभाउन सकेनन्, अहँ, मार्न सकेनन् । उहाँले तिनीहरूलाई 'याकूब' (ठगेर अर्कोको ठाउँ ओगट्ने), इस्राएल (परमेश्वरको शासक), र यशूरून (सीधा चालको) भन्ने नामहरू दिनुभयो । उहाँ जसले तिनीहरूलाई बनाउनुभयो, उहाँ जसले तिनीहरूलाई रचुनुभयो, उहाँ जसले तिनीहरूलाई चुन्नभयो, उहाँले नै तिनीहरूलाई सहायता गर्नुहुनेछ । 'म तिम्रो वंशमाथि मेरो आत्मा र तिम्रा सन्तानहरूमाथि मेरो आशिष खन्याउनेछु ।' पेन्टेकोस्टको दिनमा 'मेरो आत्मा दिन्छु' भन्ने प्रतिज्ञा आंशिक रूपले पूरा भयो; तर प्रभु येशूको दोस्रो आगमनमा यस प्रतिज्ञाको अन्तिम र पूर्ण पूर्ति हुनेछ । तब अक्षरशः अर्थमा र लाक्षणिक अर्थमा तिर्खाएको मानिसमाथि पानी खन्याइनेछ र

सुख्खा जमिनमाथि बाढीहरू चल्नेछन् । इस्राएलका वंशहरू फस्टाउनेछन् । मानिसहरू 'मेरो नाम याकूब हो', 'मेरो नाम इस्राएल हो' भनेर भन्नदेखि लजाउनेछैनन्, अँ, तिनीहरूले 'म परमप्रभुको जन हुँ' भन्न हिचकिचाउने-छैनन् । (अथवा पाँच पदको अर्थ यो हो कि अन्यजातिहरूले आफूलाई परमप्रभु र उहाँका जनहरूसँग एक तुल्याउनेछन्, भजन ८७:४-५ पदहरू हेर्नुहोस् ।)

यशैया ४४:६-८: परमप्रभु, इस्राएलका राजा अद्वितीय हुनुहुन्छ: उहाँ एकमात्र साँचो परमेश्वर हुनुहुन्छ । अनि उहाँले जुनै पनि तथाकथित ईश्वरलाई चुनौती दिनुहुन्छ: उसले उहाँले जस्तै भविष्यको बारेमा भविष्यवाणी गरोस्, विशेष गरी प्रचीन इस्राएली जातिको सन्दर्भमा भविष्यवाणी गरोस् । उहाँका जनहरू उहाँको सर्वोच्चता हाँक गर्ने जुनसुकै चुनौतीसँग डराउनुपर्दैन । उहाँले भविष्यको बारेमा भविष्यवाणी गर्नुभएकोमा तिनीहरू उहाँका साक्षीहरू हुन्, साथै उहाँ मात्र परमेश्वर हुनुहुन्छ भन्ने गवाही दिनेहरू तिनीहरू नै हुन् । आफूबाहेक अरू कुनै वास्तविक चट्टानको विषयमा उहाँलाई थाहा छैन भने, इस्राएली जातिले अरू कुनै चट्टानको विषयमा कसरी जान्न सक्छ त ?

यशैया ४४:९-११: मूर्ति बनाउने रचनाकारहरू लज्जित हुनेछन् र शर्ममा पर्नेछन्; यो तिनीहरूको अन्त हुनेछ । किनकि मूर्तिहरू व्यर्थ छन्, अँ, शक्तिहीन छन् ।

यशैया ४४:१२-१७: यस खण्डमा एउटा लोहारले धनी मानिसको लागि एउटा मूर्ति बनाइरहेको छ । उसले त्यो मूर्ति इच्छा गरेको आकृति दिन पूरा मेहनत गर्छ । तर तब उसले आफ्नो काम रोक्नुपर्छ; किनकि उसलाई खाना खान, पानी पिउन र आराम गर्न आवश्यक छ । मूर्ति बनाउने रचिताको शक्ति यति छिट्टै सक्छ भने, उसले बनाएको निर्जीव मूर्तिको विषयमा कुरा कस्तो छ त ?

नभए यहाँ एउटा सिकर्माको कुरा छ, जसले गरिब मानिसको लागि एउटा काठको मूर्ति बनाउँदैछ। मानिसको आकृति नदेखुन्जेल उसले एउटा काठको टुकामाथि आफ्नो कुँदने हतियार चलाउँछ। हुन सक्छ, उसले त्यो रूख आफैले रोपेको थियो होला। अनि त्यस रूखको केही भाग उसको निम्ति डाउरा भयो; उसले आगो तापेर आफूलाई न्यानो बनाउँछ; त्यस रूखको अर्को भाग लिएर उसले खाना पकाउँछ; अनि अन्तमा उसले त्यसको केही भाग एउटा देवता बनाउन प्रयोग गर्छ। त्यसपछि ऊ यस खोपिएको मूर्तिको सामु पसारिन्छ, र आफूले रचेको देवताको पूजा गर्छ।

यशैया ४४:१८-२०: मूर्ति पुजेहरूले देख्न इन्कार गरेका हुनाले परमेश्वरले तिनीहरूका आँखाहरू अन्धा तुल्याइदिनुभयो। किनभने तिनीहरू एकै क्षण विचारै गर्दैनन्: जुन रूख तिनीहरूका मालिक हो, त्यही रूख तिनीहरूको सेवक पनि भयो! किनकि त्यस रूखको केही अंश तिनीहरूले पूजा गरेका छन्, तर त्यसको अर्को अंश तिनीहरूले घरको काममा प्रयोग गरेका छन्। तिनीहरू खरानी-माथि पो चरेका छन्, कति व्यर्थ! तिनीहरू छलमा फसेछन्, यसद्वारा ठगिएका र भड्किएका रहेछन्; तिनीहरूले आफूलाई आफ्नो बन्धनबाट छुटाउन सक्दैनन्, अनि तिनीहरूले आफ्नो हातमा भएको देवता भूट हो भन्ने तथ्य कहिल्यै ग्रहण गर्दैनन्।

यशैया ४४:२१-२३: 'हे इस्त्राएली जातिहो, सम्भ्रना गर: परमेश्वर तिम्रा सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ, जसले तिमिलाई कहिल्यै बिसर्नुहुन्न!' अनि तिनीहरू? तिनीहरू उहाँका दास हुन्। उहाँले तिनीहरूका बाक्लो बादल-रूपी अपराधहरू मेटाइदिनुभयो, जुन अपराध-हरूको बादलले तिनीहरूबाट उहाँको मुख लुकाएको थियो। उहाँले दाम तिरेर तिनीहरूलाई दासत्वबाट छुटाउनुभयो र तिनी-

हरूलाई उहाँकहाँ फर्कने निम्तो दिनुहुन्छ। सारा सृष्टिलाई गीत गाउने र हर्षले चिच्छ्याउने निम्तो दिइएको छ; किनकि परमप्रभुले याकूबलाई दाम तिरेर छुटाउनुभयो।

यशैया ४४:२४-२७: परमेश्वरले उहाँप्रति निष्ठावान् रहेकाहरू अर्थात् बाँकी रहेको भागलाई आफ्नो परिचय दिनुहुन्छ: उहाँ तिनीहरूका उद्धारक हुनुहुन्छ; उहाँ तिनीहरूका परमप्रभु हुनुहुन्छ; उहाँ तिनीहरूका सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ; उहाँ तिनीहरूका रक्षक र पुनर्स्थापक हुनुहुन्छ। उहाँले कल्दीहरूका भूट फलान्नेहरू र जोखाना हेर्नेहरूका अगमवाणीहरू विफल पार्नुहुन्छ र बुद्धिमान्हरूको बुद्धि मूर्खता तुल्याइदिनुहुन्छ। तर उहाँले आफ्नै भविष्य-वक्तृहरूले गरेका भविष्यवाणीहरू पुष्टि गरि-दिनुहुन्छ: यरूशलेम र यहूदा पुनर्स्थापित हुनेछ, अनि कोरेसको आदेशअनुसार उहाँका जनहरू निर्वासनबाट फर्कने नै छन्।

यशैया ४४:२८: कोरेसको विषयमा गरिएको यो भविष्यवाणी उल्लेखनीय छ; किनभने यसमा कोरेसको जन्म हुनुभन्दा १५०-२०० वर्ष अघि यिनको नाम लिइयो। अनि परमेश्वरले यिनलाई 'मेरो गोठाला' भन्नभएको कुरा पनि अचम्म छ।

अनि कोरेसको नाम कुन सम्बन्धमा लिइएको छ? परमेश्वरले यिनलाई प्रयोग गरेर आफ्ना जनहरूलाई बेबिलोनबाट छुटकारा दिनुहुनेछ, र यिनले मन्दिरको पुनर्निर्माण गर्ने उर्दा दिनेछन्। यस सम्बन्धमा यहूदी इतिहासकार श्री फ्लावियस योसेफसले यसरी लेखेका छन्:

'कोरेसले यरूशलेमको मन्दिरको पुनर्निर्माण गर्ने विषयमा आफ्ना भविष्यवाणीहरू यस पुस्तकमा पढेर थाहा पाए, जुन पुस्तक यशैयाले २१० वर्षअघि लेखेर छोडेका थिए। ... यी कुराहरू यशैयाले मन्दिर ध्वस्त हुनुभन्दा १४० वर्षअघि भविष्यवाणी गरेका थिए। यसकारण जब कोरेसले ती भविष्यवाणीहरू पढेर र तिनको दिव्य गुण प्रशंसा गरे, तब यशैयाको पुस्तकमा

लेखेअनुसार गर्ने प्रेरणा र प्रोत्साहनले यिनलाई पक्रिराख्यो । 53)

ऊ) यशैया ४५ : परमेश्वरको अभिषिक्त जन कोरेसबाट आउने सान्त्वना

यशैया ४५:१-६: परमप्रभुले यहाँ कोरेसलाई आफ्नो 'अभिषिक्त जन' भन्नुहुन्छ; (हिब्रूमा 'मसीह'को निम्ति त्यही शब्द प्रयोग गरिएको छ), किनभने फारसका यी राजा मसीहको आदिरूप थिए, जुन मसीहले अन्तिम आएर परमेश्वरका जनहरूलाई छुटकारा दिनुहुनेछ । परमप्रभुले यिनलाई जाति-जातिहरूमाथि, विशेष गरी बेबिलोनमाथि विजय दिने प्रतिज्ञा दिनुभयो, साथै यिनलाई यी विजयहरू प्राप्त गर्नको विरोधमा उठेका सबै बाधाहरू हटाउनेछु र गुप्त स्थानहरूमा लुकाइराखेको धेरैभन्दा धेरै धनसम्पत्ति दिनेछु भन्ने प्रतिज्ञा गर्नुभयो । अझै पनि कोरेसको विषयमा कुरा गरेर परमप्रभुले आफ्नो विषयमा के भन्दै हुनुहुन्छ? उहाँ एकमात्र साँचो परमेश्वर हुनुहुन्छ, जसले कोरेसको नाम काढेर यिनलाई बोलाउनुहुन्छ, जसले यिनलाई 'अभिषिक्त जन' र 'गोठाला' भन्ने उपनाम दिनुहुन्छ (यशैया ४४:२८) र जसले यिनलाई आफ्नो कार्य-भार र कर्तव्यको निम्ति सक्षम तुल्याउनुहुन्छ । परमेश्वरले यो किन गर्नुहुन्छ? किनभने उहाँ यो सबै काम आफ्ना जनहरूको खातिर गर्नुहुन्छ, साथै सारा संसारले केवल उहाँ नै परमप्रभु हुनुहुन्छ भन्ने कुरा जान्न सकोस् भन्ने हेतुले उहाँ यसो गर्नुहुन्छ ।

यशैया ४५:७: 'ज्योति रचे र अन्धकार सृजना गर्ने म नै हुँ; शान्ति दिने र विपत्ति सृष्टि गर्ने म नै हुँ'; यस पदको अर्थ यो होइन कि परमेश्वर कुनै नैतिक खराबी सृष्टि गर्नुहुन्छ, जस्तो के.जे.वी. बाइबल-संस्करण र अन्य शुरुका बाइबल-अनुवादहरूमाथि आधारित केही मानिसहरूले दाबी गरेका छन् । 54)

श्री फ्रान्ज डेलित्वले हाम्रो ध्यानमा राखेर के भनेका छन् भने, शुरुको इसाई भूटो शिक्षक मार्सियनले, साथै भूटो शिक्षक भालेन्टिनका अनुयायीहरू र प्रज्ञानवादका अन्य सम्प्रदायहरूले यस पदको दुरुपयोग गर्ने गर्थे; किनकि तिनीहरूले यसबाट पुरानो नियमका परमेश्वर-चाहिँ नयाँ नियमका परमेश्वरभन्दा फरक हुनुहुन्छ भन्ने कुरा सिकाए । 55)

यहाँ प्रयोग गरिएको 'खराबी' भन्ने शब्दसितको समस्या उठाएर श्री फ्रान्ज डेलित्वले अरू के भनेका छन्: 'निस्सन्देह परमेश्वरले कुनै खराबी गर्न सक्नुहुन्न नै; तर हेरेक खराब काम बिलकुलै स्वतन्त्र इच्छाले सुसम्पन्न भएको प्राणीको सहजको काम पो हो ।' 56)

हाम्रो सामु भएको पदको सन्दर्भचाहिँ ज्योति र ज्योतिको विपरीत कुरा अर्थात् अन्धकारको बीचको भिन्नता, अँ, शान्ति र शान्तिको विपरीत कुरा अर्थात् विपत्तिको बीचको भिन्नता हो । अनि जुन कुराको निम्ति परमेश्वर अनुमति दिनुहुन्छ, त्यो कुरा उहाँले गर्नुभएको भनिन्छ । कसै-कसैको विचारमा, ज्योति र अन्धकारचाहिँ चीनको धर्मको यिन र याङजस्तै दुईवटा शुभ-अशुभ शक्तिहरू हुन्, जुनचाहिँ फारसीहरूले देवताको रूपमा मानिरहे अरे, जुन दुईवटा देवताहरूले आपसमा निरन्तर संघर्ष गरिरहेका थिए । (अरू पनि छन्, जसले के भन्छन् भने, कोरेसले यस प्रकारको धर्म मानेको कुनै पनि प्रमाण छैन ।) जे होस्, कोरेस आफ्नो अभियानमा अघि बढ्दै जाँदा यसको मतलबचाहिँ इस्त्राएली जातिको निम्ति शान्ति हुनेथियो, तर इस्त्राएली जातिका शत्रु-हरूको निम्ति विपत्ति हुनेथियो; किनकि यो सम्पूर्ण कार्य परमेश्वरको नियन्त्रणमा रहनेथियो ।

यशैया ४५:८: यहाँ वर्णन गरिएको प्रशस्त धार्मिकता (वा न्याय) र उद्धार (वा छुटकारा) भएको आदर्श अवस्था अल्प रूपमा

कोरेसले इस्राएली जातिको पक्षमा गरेका यिनको हस्तक्षेपको प्रतिफल हुनेथियो। तर यस आदर्श अवरस्थाको भरपूरी खीष्टको हजार वर्षको राज्यमा पूरा हुनेछ, जसको प्रतिफल प्रशस्त धार्मिकता र प्रशस्त उद्धार हुनेछ।

यशैया ४५:९-११: परमप्रभुसँग यहूदालाई छुटकारा दिलाउन कुनै विदेशी राजालाई प्रयोग गर्नको निम्ति के पो अधिकार छ भन्ने प्रश्न गर्ने जोसुकैलाई धिक्कार छ! के माटोले कुमालेलाई आफ्नो मुखभरिको जवाफ दिनु हुन्छ, र 'तपाईंका हातहरू छैनन्' भनेर उसलाई शक्तिहीन भएको आरोप लगाउनु हुन्छ? उक्त कुरा ठीक योजस्तो ठहरिन्छ। अनि एघार पदको विषयमा निम्न अनुवाद सठीक होला: 'के तिमीहरूले मलाई मेरा छोराछोरीहरूको विषयमा हुन आउने कुराहरू सोध्नु र मेरो हातको कामको विषयमा मलाई आज्ञा गर्नु हुन्छ?' अर्को शब्दमा भन्नु हो भने, 'मलाई प्रश्न गर्न तिमीहरूसँग केको अधिकार छ?'

यशैया ४५:१२-१३: उहाँ जसले मानिसलाई सृष्टि गर्नुभयो अनि जसले आकाश र पृथ्वी फैलाउनुभयो, उहाँले नै कोरेसलाई उठाउनुहुन्छ, जसले उहाँका कैदीहरूलाई मुक्त गर्नेथिए र उहाँको शहर यरूशलेम निर्माण गर्नेथिए। हुन त वास्तवमा यरूशलेम शहरको पुनर्निर्माण पछि भएको हो, र नहेम्याह २:८ पदअनुसार राजा अर्तक्जर्जेसको आदेशअनुसार सुसम्पन्न भयो। तर यसको तयारीमा कोरेस अग्रसर थिए, जसले यहूदीहरूलाई बेबिलोन-बाट यहूदामा फर्कने अनुमति दिए।

यशैया ४५:१४-१७: इस्राएलका भूतपूर्व शत्रुहरू एकदिन उपहार र कर लिएर यस जातिकहाँ आउनेछन्, र तिनीहरूले 'यहूदी-हरूका परमेश्वर साँचो परमेश्वर हुनुहुन्छ र उहाँबाहेक अरू कोही छैन' भन्ने कुरा स्वीकार गर्नेछन्। यस प्रतिज्ञाबाट, साथै परमेश्वरको सबै व्यवहारबाट उद्धारप्राप्त बाँकी रहेका यहूदीहरूले परमेश्वरलाई उहाँका अथाह

न्यायका कामहरू र उहाँका अगम्य मार्गहरूको निम्ति प्रशंसा गर्ने प्रेरणा पाउनेछन्। मूर्ति बनाउनेहरू र मूर्ति पूजा गर्नेहरू लज्जित हुनेछन्। तर मसीह येशूको दोस्रो आगमनपछि परमप्रभुको उद्धारले उद्धारप्राप्त इस्राएली जाति कहिल्यै फेरि शर्ममा पर्नेछैन।

यशैया ४५:१८-१९: जब परमप्रभुले पृथ्वी सृष्टि गर्नुभयो, तब त्यो आकारविनाको थिएन, न व्यर्थमा रचियो (उत्पत्ति १:२ पदमा यही 'तोहुँ' भन्ने हिब्रू शब्द प्रयोग गरिएको छ)। उहाँले यो पृथ्वी मानिसहरूको आबादको रूपमा बनाउनुभयो; अनि उहाँले स्पष्ट, बुझ्ने भाषामा आफूलाई मानिसहरूकहाँ प्रकट गर्नुभयो। उहाँको सृष्टिको काममा कुनै गडबडी थिएन, न ता उहाँले बोल्नुभएको कुरामा कुनै गोलमाल थियो। होइन, होइन! उहाँले सत्य र धार्मिकतामा आफूलाई प्रकट गर्नुभयो: उहाँ सर्वेसर्वा, सर्वोच्च परमेश्वर हुनुहुन्छ।

यशैया ४५:२०-२१: उहाँले आफ्ना मूर्तिहरू बोवदै गरेका र यी शक्तिहीन देवी-देवताहरूलाई पुकार गर्दै गरेका अन्यजाति-हरूलाई आह्वान गर्नुभयो: तिनीहरूले प्रमाण दिऊन्, कि तिनीहरूका मूर्तिहरूले पनि उहाँले गर्नुभएअनुसार भविष्यको विषयमा भविष्यवाणी गर्न सक्छन्। किनकि उहाँ मात्र यसो गर्न सक्नुहुन्छ; उहाँ एकमात्र धर्मा परमेश्वर हुनुहुन्छ; उहाँ एकमात्र उद्धारक हुनुहुन्छ।

यशैया ४५:२२-२५: 'हे पृथ्वीका छेउ-छेउका मानिसहरूहो, मतिर हेर र उद्धार पाओ!' यसरी उहाँले अन्यजातिहरूलाई मुक्ति पाउन उहाँकहाँ आउने आमन्त्रणा दिनुभयो; त्यसपछि उहाँ उर्दी गर्नुहुन्छ: उहाँको सामु हरेक घुँडा टेक्नुपर्छ र हरेक जिब्रोले उहाँलाई स्वीकार गर्नुपर्छ (रोमी १४:११; फिलिप्पी २:९-११ हेर्नुहोस्)। अनि यो कुरा खीष्टको हजार वर्षको राज्यमा पूरा हुनेछ। त्यस बेलामा

मानिसहरूले प्रभु येशूलाई आफ्नो धार्मिकता र आफ्नो शक्तिको एकमात्र स्रोतको रूपमा स्वीकार गर्नेछन्। अनि उहाँका सबै शत्रुहरू पूरा चूर्ण भई उहाँका आउनेछन्; अनि इस्त्राएली जाति धर्मा ठहरिनेछ, र यसले उहाँमा गर्व गर्नेछ, मूर्तिहरूको विषयमा होइन।

ए) यशैया ४६: बेबिलोनका मूर्तिहरूको विनाशबाट आउने सान्त्वना

यशैया ४६:१-२: बेल र नेबोचाहिँ बेबिलोनका मूर्तिहरू हुन्; फारसीहरूले यी मूर्तिहरू गाडामा हालेर लगिएका छन्। अनि यी मूर्ति बोक्ने पशुहरू थाकेर ठेस खान्छन्, तब यी मूर्तिहरू घोटिन्छन् र भुइँमा लड्छन्। ती देवताहरू जसको प्रतिरूप यी मूर्तिहरू हुन्, हो, ती देवताहरूले यी मूर्तिहरूरूपी भारी जोगाउन सकेनन्। यसकारण बेल र नेबो कैदमा लगिन्छन्।

यशैया ४६:३-४: यता मानिसहरूले बोक्नुपर्ने मूर्तिहरू छन् भने, उता साँचो परमेश्वर हुनुहुन्छ, जसले आफ्ना जनहरूलाई तिनीहरूको बूढेसकालसम्म बोक्दै हुनुहुन्छ। श्री जेम्स स्टूर्वर्टले यस प्रकारले सङ्क्षिप्त सारांश दिएका छन्:

‘यशैयाको समयदेखि यता मानिसहरूलाई थाहा भएको कुरा हो: साँचो धर्म र भ्रूटो धर्मको बीचको एउटा महत्त्वपूर्ण भिन्नता के हो भने, भ्रूटो धर्म मानिसको निम्ति एउटा बोक्नुपर्ने बोझ हुन्छ, तर साँचो धर्म एउटा जीवित शक्ति हो, जसले मानिसलाई सम्हालिदिन्छ।’⁵⁷

यशैया ४६:५-७: हामी एकमात्र सर्वेसर्वा परमेश्वरलाई कुनचाहिँ रूप दिऔं? के यस्तो कुनै प्रतिरूप छ? तर के गर्ने? आफ्नो अन्धविश्वासमा मानिसहरूले अझै पनि सुनारलाई त्यसले तिनीहरूको निम्ति एउटा देवता बनाउने उद्देश्यले ठूलो रकम तिर्छन्। तिनीहरू त्यस मूर्तिको सामु लम्पसार पर्छन् र दण्डवत् गरेर त्यसको पूजाआजा गर्छन्।

तिनीहरूले त्यो बोक्छन्, र त्यो त्यसको ठाउँमा राख्छन्। अनि जहाँ त्यो राखिएको छ, त्यहाँ त्यो रहन्छ। त्यो यताउता सार्दैन। त्यसले न हाम्रो प्रार्थना सुन्न सक्छ, न ता हामीलाई बचाउन सक्छ।

यशैया ४६:८-११: मूर्तिपूजातर्फ भुकाउ भएका मानिसहरू र जातिहरू एक क्षण यो कुरा सम्भनुपर्छ: केवल एकमात्र साँचो परमेश्वरले केही घटनाहरू हुन आउनुभन्दा अघि यी घटनाहरू प्रकट गर्नुहुन्छ। अनि उहाँले आफूले प्रकट गर्नुभएका आफ्ना सबै योजनाहरू दृढ संकल्पको साथ पूरा गर्नुहुन्छ। उहाँले आफ्ना जनहरूलाई कल्दीहरूको हातबाट छुटाउन कोरेसलाई, त्यो पूर्वबाट आउने हिंसक चरा बोलाउनुहुनेछ।

यशैया ४६:१२-१३: हठी भई प्रमाण-स्वरूप यथार्थ कुराहरू मात्र इन्कार गर्ने-हरूले परमेश्वरको सुदृढ योजनाको विषयमा सुन्नेछन्: ‘परमेश्वर सियोनमा उद्धार राख्नु-हुनेछ।’

ऐ) यशैया ४७: बेबिलोनको विनाशबाट आउने सान्त्वना

यशैया ४७:१-४: यहाँ बेबिलोन शहरलाई एक सुन्दरी कन्या रानीको रूपमा चित्रण गरिएको छ, जसलाई आफ्नो सिंहासन छोडेर नोकर्नीको स्थान लिन बाध्य पारिएको छ। त्यसले सामान्य हातको काम गर्नुपर्छ, र नदीहरूबाट पार गरेर त्यो कैदमा जान्छ। त्यसलाई नाङ्गोभुतुङ्गो पारेर त्यसको सार्वजनिक प्रदर्शन गरिनेछ; कत्रो लाज! परमेश्वरले त्यसबाट बदला लिनुहुनेछ र कसैलाई पनि छोड्नुहुनेछैन; किनकि इस्त्राएलको पवित्र जन भएर उहाँले इस्त्राएलीहरूका उद्धारकको रूपमा काम गर्नुहुनेछ।

यशैया ४७:५-१५: बेबिलोनलाई त्यसका चारवटा पापहरूको निम्ति दण्ड दिइनेछ।

क) परमेश्वरले आफ्ना जनहरूलाई कैदमा लिएर जाने हेतु त्यसलाई नियुक्त गर्नुभएको हो; तापनि उहाँले त्यसलाई निर्दयी र क्रूर हुने आदेश दिनुभएन। त्यसले चाहिएको भन्दा अति गर्‍यो। अनि त्यसले भन्यो: 'म सधैंभरि एउटी मालिकनी भइरहनेछु'; तर परमेश्वर भन्नुहुन्छ: 'तँ फेरि कहिल्यै राज्य-राज्यकी मालिकनी भनिनेछैनस्!'

ख) त्यो कति घमण्डी र अहङ्कारी थियो; किनभने कुनै पनि कुराले कहिल्यै त्यसको समृद्धि नष्ट गर्न सक्दैन भन्ने त्यसले ठान्थ्यो। तर एकै दिनमा त्यो एउटी सन्तानविहीन विधवा हुनेछ; अनि त्यसको कुनै पनि जादुले यो निर्धारित विपत्ति हटाउन सक्नेछैन।

ग) त्यसले आफूलाई कुनै कारकेरको पर्दाफासदेखि बाहिर र सजायमुक्त ठान्थ्यो। तर त्यसको आत्मतुष्टि र घमण्डपूर्वक गरिएको त्यसको आत्मनिर्भरताको प्रतिफल एउटा विपत्ति हुनेछ।

घ) त्यसले जादुगरहरू र ज्योतिषीहरूमाथि भरोसा गर्थ्यो। यस सिलसिलामा श्री एफ. सी. जेन्निङ्गसले निम्न कुरा लेखेका छन्:

'परमप्रभुले त्यसलाई यी सबै शक्तिहरू आफ्नो सहायताको निम्ति बोलाउने सल्लाह दिनुहुन्छ; किनकि त्यसलाई तिनीहरूको भारी आवश्यकता पर्नेछ।' (58)

किनकि परमेश्वरको दण्ड नरकीय आगोजत्तिकै हुनेछ, कुनै आगो तापे न्यानो आगोजस्तो होइन। अनि बेबिलोनसँग व्यापार गर्नेहरू आ-आफ्नो बाटो लाग्नेछन्; तिनीहरूले त्यसलाई बचाउन सक्नेछैनन्।

ओ) यशैया ४८: ताडना पाएपछि इस्राएली जाति फर्केर आएको कुराबाट आउने सान्त्वना

यशैया ४८:१-२: परमेश्वरले यहाँ बेबिलोनमा भएका निर्वासित यहूदीहरूलाई सम्बोधन गर्नुहुन्छ। तिनीहरूमध्ये बढी मात्रा

मानिसहरू धर्मत्यागी थिए होलान्; थोरै मानिसहरू मात्र परमप्रभुप्रति निष्ठावान् रहे होलान्। तिनीहरूले आफूलाई इस्राएली भन्थे, तर तिनीहरू यस उच्च नामअनुसार थिएनन्। उहाँको गुनासो यसैमा छ। तिनीहरू यहूदाबाट आएको वंश थिए, तर तिनीहरूले उहाँको प्रशंसा गर्दैनथिए। (यहूदा नामको अर्थ प्रशंसा हो)। तिनीहरूले मुखले इस्राएलका परमेश्वरलाई स्वीकार गरे, तर तिनीहरूले आफ्ना पापहरू पटकै मानिलिँदैनथिए। तिनीहरूले 'हामी पवित्र शहरका हौं' भन्थे, तर तिनीहरू पवित्र थिएनन्। तिनीहरू इस्राएलका परमेश्वरमाथि अडोस लिए, आडभरोसा गरे, तर तिनीहरू उहाँका भक्तजन थिएनन्।

यशैया ४८:३-५: परमप्रभुले तिनीहरूको इतिहासको बारेमा पहिल्यै भविष्यवाणी गरिसक्नुभएको थियो, र यी भविष्यवाणीहरूअनुसार गर्नुभयो। तिनीहरूको हठीपन र हृदयको कठोरता जान्नुभएको हुनाले परमेश्वरले आफूले के-के गर्न लाग्नुभयो, सो कुरा पहिले नै घोषणा गर्नुभयो, यस हेतुले कि जब यो पूरा हुन आउँछ, तब तिनीहरूले आफ्ना मूर्तिहरूलाई यसको श्रेय नदिऊन्।

यशैया ४८:६-८: अनि अहिले उहाँ केही नयाँ कुराको विषयमा भविष्यवाणी गर्दै हुनुहुन्थ्यो: कोरेसको शासन अधीनस्त तिनीहरू बेबिलोनको निर्वासनबाट फर्केर स्वदेशमा पुनर्स्थापित हुनेथिए। अनि उहाँ तिनीहरूसित किन यस्तो व्यवहार गर्नुहुन्छ? तिनीहरूले 'निश्चय हामीलाई यो सब थाहा थियो' भनेर भन्न नपाऊन् भन्ने हेतुले उहाँ यसो गर्नुहुन्छ।

यशैया ४८:९-११: तिनीहरूको योग्यताको कारणले होइन, तर उहाँले आफ्नै खातिर यहूदाको निर्वासन अन्त्याउनुहुनेथियो। चाँदी आगोमा खारेजस्तै होइन, तर उहाँले बेबिलोनको कैदरूपी कष्टको भट्टीमा तिनीहरूलाई खार्नुभयो। अनि अब उहाँले तिनीहरूलाई आफ्नो नामको खातिर

पुनर्स्थापित गर्नुहुनेथियो, जुन पवित्र नाम तिनीहरूले गर्दा अपवित्र पारिन्थ्यो। उहाँले यस पुनर्स्थापनाको विषयमा त्यसको श्रेय तिनीहरूका मूर्तिहरूसँग बाँड्नुहुनेथिएन।

यशैया ४८:१२-१६: परमेश्वरको परिचय यस प्रकारको छ: 'प्रथम म नै हुँ; अन्तिम पनि म नै हुँ'; यसर्थ उहाँ अनन्त, सर्वसर्वा परमेश्वर हुनुहुन्छ। ब्रह्माण्डका सृष्टिकर्ता उहाँ हुनुहुन्छ; सृष्टिका सञ्चालक पनि उहाँ हुनुहुन्छ। उहाँ इतिहासको व्यवस्थापक र भविष्यवाणीका परमेश्वर हुनुहुन्छ। उहाँले बेबिलोनीहरूलाई परास्त गर्न र इस्राएलीहरूलाई छुटकारा दिलाउन कोरेसलाई उठाउनुहुनेछ, जसलाई उहाँले प्रेम गर्नुभएको। सोह पदमा त्रिएक परमेश्वरका तीनजना व्यक्तिहरू हुनुभएको कुरामाथि ध्यान दिनुहोस्: प्रभु यहीवा, उहाँको आत्मा र 'म' अर्थात् ख्रीष्ट येशू। यहाँ नभन्दै विषयचाहिँ कोरेसबाट यिनको मूलरूप प्रभु येशूकहाँ जाँदो रहेछ; उहाँले आफ्नो दोस्रो आगमनमा यस इस्राएली जातिलाई तिनीहरू संसारभरि तितरबितर भएको अवस्थाबाट छुटकारा दिनुहुनेछ।

यशैया ४८:१७-१९: परमप्रभु आफूलाई इस्राएलीहरूकहाँ तिनीहरूका उद्धारक, तिनीहरूका परमेश्वर, तिनीहरूका शिक्षक र मार्गदर्शकको रूपमा फेरि पनि पेश गर्नुहुन्छ। ओहो, तिनीहरूले केवल उहाँको आज्ञापालन गरेका भए ता! तब तिनीहरूले शान्ति, धार्मिकता, जनसङ्ख्याको वृद्धि र लगातार उहाँसँगको मीठो सङ्गति उपभोग गर्नेथिए।

यशैया ४८:२०-२२: उहाँ बाँकी रहेका भक्तजनहरूलाई आह्वान गर्नुहुन्छ: 'बेबिलोनबाट निस्केर आओ, कल्दीहरूको बीचबाट भागिहाल, र हर्षको साथ परमप्रभुलाई आफ्ना उद्धारक हुनुभएको घोषणा गर!' (प्रकाश १८:४)। एक्काइस पदचाहिँ मिस्र देशबाट निस्किएका प्रस्थानमा पूरा भएको थियो।

परमप्रभुले यस्तो काम एक पल्ट गर्नुभयो भने, उहाँले फेरि पनि यसो गर्न सक्नुहुन्छ नि। दुष्ट इस्राएलीहरू ती हुन्, जसले परमप्रभुको आज्ञापालन गर्दैनथिए र आफूलाई बेबिलोन र त्यससित सम्बन्ध राख्ने सबै कुराहरूबाट अलग राख्दैनथिए। यस्ताहरूले कहिल्यै शान्ति के हो, सो जान पाउनेथिएनन्।

ख) यशैया ४९-५७: मसीह र इस्राएली जातिले उहाँलाई इन्कार गरेको

अ) यशैया ४९: मसीहले दासको रूपमा लिनुभएको

उनचास अध्यायदेखि त्रिपत्र अध्यायसम्म परमेश्वरले आफ्ना जनहरूसँग व्यवहार गर्नुहुन्छ, किनकि तिनीहरूले मसीहलाई अस्वीकार गरे। यो खण्ड परमप्रभुको दुःख भोग्ने सेवकको पुस्तक हो।

यशैया ४९:१-६: उनचास अध्यायको एक पददेखि तीन पदसम्म इस्राएली जातिचाहिँ परमप्रभुको सेवक भएको देखिन्छ; तर यस खण्डमा बयान गरिएका सबै कुराहरू केवल प्रभु येशूसँग पूरा मिल्छन्। तीन पदमा इस्राएलको नाम लिइएको छ, तर यो इस्राएलको सन्दर्भचाहिँ इस्राएली जाति होइन, तर ख्रीष्ट हुनुपर्छ, जो परमेश्वरका साँचो शासक हुनुहुन्छ। अनि पाँच र छ पदमा उल्लेख गरिएको दासचाहिँ इस्राएली जातिबाट अलग भएको व्यक्ति हो। इस्राएली जातिका विभिन्न पुनर्स्थापनाहरू यी पदहरूमा एक भएका छन्, पहिले पुनर्स्थापना कोरेसको शासनअन्तर्गत थियो, जुन बेलामा तिनीहरूले आफ्नो देशमा फिर्ता जान पाए। त्यसपछि दोस्रो पुनर्स्थापना भविष्यमा हुनेछ, जब मसीह येशूले आफ्नो राज्य स्थापित गर्नुहुनेछ।

यी दासले संसारका मानिसहरूलाई के आह्वान गर्नुभयो भने, जब उहाँले तिनीहरूलाई आफ्नो जन्म, आफ्नो जन्म हुनुभन्दा

अघि उहाँलाई दिइएको नाम (मत्ती १:२१), आफ्नो घत लाग्ने अधिकारप्राप्त सन्देश र परमेश्वरद्वारा दासको रूपमा पाएको आफ्नो नियुक्तिको सम्भना दिलाउनुहुन्छ, तब तिनीहरूले उहाँको कुरा ध्यानसित सुनुन्; किनकि उहाँ इस्राएल, परमेश्वरको साँचो शासक हुनुहुन्थ्यो, जसमा परमप्रभु महिमित हुनुहुनेछ। अनि इस्राएली जातिले उहाँलाई तिरस्कार गरेको हुनाले उहाँ आफ्नो मनमा अनुभव गर्नुभएको व्याकुलताको विषयमा यहाँ थप जानकारी दिनुहुन्छ (मत्ती ११:१६-२४ हेर्नुहोस्), तर त्यसपछि परमेश्वरले उहाँलाई इनाम दिनुहुने कुरामा उहाँ आफ्नो सन्तुष्टि प्रकट गर्नुहुन्छ (चार पद मत्ती ११:२५-२६ पदहरूसँग तुलना गर्नुहोस्)।

परमेश्वरले उहाँलाई इस्राएली जातिको आत्मिक पुनर्जन्म ल्याउनको निम्ति मात्र होइन, तर अन्यजातिहरूकहाँ मुक्ति पुर्‍याइदिनको निम्ति पनि बोलाउनुभयो। यस छ पदको ख) खण्ड प्रेरित १३:४७ पदमा खीष्ट येशूको सन्दर्भमा उद्धृत गरिएको हो।

यशैया ४९:७: आफ्नो पहिलो आगमनमा परमप्रभुले इस्राएली जातिबाट ठूलो तिरस्कार र घृणा पाउनुभयो। उहाँले तिनीहरूबाट अन्यजाति राजाहरूभन्दा कम आदर पाउनुभयो। तर उहाँको दोस्रो आगमनमा पृथ्वीका राजाहरूले उहाँलाई दण्डवत् गर्नेछन्। 'शासकहरूको दास' भन्ने उपाधिचाहिँ यूसुफ, मोर्दकै, एज्रा, नहेम्याह र दानियलको सम्बन्धमा इस्राएली जातिलाई पनि सुहाउँछ।

यशैया ४९:८-१३: परमेश्वरले खीष्ट येशूको प्रार्थनाको जवाफ दिनुभयो; किनकि यसको फलस्वरूपले उहाँले प्रभु येशूलाई मरेकाहरूको बीचबाट बौराएर उठाउनुभयो; त्यसपछि उहाँले खीष्ट येशूलाई इस्राएली जाति तिनीहरूको स्वदेशमा फिर्ता ल्याउने जिम्मा दिनुभयो। यसकारण परमप्रभुका दासले यी मानिसहरूलाई 'आफ्नो स्वदेशमा फर्क' भन्ने

आह्वान दिनुहुनेछ र सारा बाटोभरि तिनीहरूको यात्राको निम्ति उपयुक्त अवस्थाहरू प्रबन्ध गर्नुहुनेछ। तिनीहरू संसारको चारैतिरबाट आउनेछन्, अँ, सिनिम देशजत्तिकै टाढाबाट समेत आउनेछन्। किनकि सिनिम देशचाहिँ चीन देश होला। जुन बेलामा इस्राएली जातिले यस प्रकारले उहाँको सान्त्वना र दया अनुभव गर्नेछ, त्यस बेलामा संसारको लागि यो एउटा खुशीको दिन हुनेछ।

यशैया ४९:१४-१६: तर त्यस बेलासम्म सियोन शहरको हालत केकस्तो होला त? यसले आफूलाई आफ्ना प्रभुबाट बिसिएका ठान्छ। तर परमप्रभुले यसलाई दिनुभएको जवाफ सुनुहोस्: एउटी आमाले आफ्नो दूधे बालकलाई बिसन सक्छे, तर उहाँले आफ्नो शहर कहिल्यै बिसन सक्नुहुनेछैन। सियोन उहाँका हातका हत्केलाहरूमा खोपिएको छ, अनि यसका पर्खालहरू उहाँको मन र उहाँको सम्भनाबाट कहिल्यै हट्दैनन्। परमप्रभुका हातका हत्केलाहरूको सन्दर्भ हामी सहजै खीष्ट येशूले प्रेमले हाम्रा निम्ति सहनुभएका चोट-हरूसित जोड्छौं। एकजना महान् अङ्ग्रेजी इसाई कविले यो कुरा अति सुन्दर ढङ्गले यसरी व्यक्त गरेका छन्:

'मेरो नाम उहाँका हातका हत्केलाहरूबाट कहिल्यै, अँ, कहिल्यै अनन्तसम्म मेटिनेछैन;

किनभने उहाँको हृदयमा यो अङ्कित छ, र अनुग्रहका अमित चिन्हहरूको रूपमा यो त्यहाँ रहि नै रहनेछ। श्री अगस्टस टोप्लेडी

यशैया ४९:१७-१८: जब ध्वस्त पार्ने टोलीले यरूशलेम शहर छोड्छ, तब इस्राएलीहरू हतार-हतार सियोनकहाँ फर्कि-रहेका हुन्छन्। अनि यस शहरमा भेला भएका भीडैभीड मानिसहरू केजस्तै देखिन्छन्? तिनीहरू त दुलहीका गहनाहरूजस्ता छन्।

यशैया ४९:१९-२१: इस्राएल देशका ध्वस्त पारिएका र उजाड पारिएका ठाउँहरूमा जनसङ्ख्याको विस्फोट वृद्धि हुनेछ। यति धेरै

यहूदीहरू कहाँबाट आए? सियोन यसमा आश्चर्यचकित हुनेछ; किनभने यो शहर विधवा भएको यति लामो समयसम्म भइसकेको थियो।

यशैया ४९:२२-२३: प्रभु यहोवाले एउटा सङ्केत दिनुहुन्छ, अनि यस सङ्केतमा देशहरूले देशनिकालामा रहेका यहूदीहरूलाई तिनीहरूको स्वदेशमा फर्काएर लैजानको निम्ति एउटा ठूलो बिमान-सेवा स्थापित गर्नेछन्। अन्यजाति राजाहरूले परमेश्वरका जनहरूको सेवा गर्नेछन्, र इस्राएली जातिले त्यस बेलामा महसुस गर्नेछ: अन्तिम आएर तिनीहरूले परमप्रभुको बाटो हेरेकाचाहिँ असल प्रतिफल दिँदो रहेछ!

यशैया ४९:२४-२६: यत्रो शक्तिशाली तानाशाहबाट छुटकारा पाउने सम्भावनाको बारेमा बेबिलोनमा भएका कैदीहरूलाई शङ्काहरू लाग्ला। तर तिनीहरूलाई थाहा होस् कि परमप्रभुले तिनीहरूका शत्रुहरूसँग लड्नुहुनेछ र तिनीहरूका छोराछोरीहरूलाई बचाउनुहुनेछ। अनि जब अत्याचारीहरूले आफूले छरेका कुराहरूको कटनी गर्नेछन्, तब संसारका मानिसहरूले परमप्रभु इस्राएलका उद्धारक र तिनीहरूका छुटाउनेवाला हुनुहुन्छ, उहाँ याकूबका शक्तिशाली जन हुनुहुन्छ भन्ने कुरा थाहा पाउनेछन्।

आ) यशैया ५०: मसीह साँचो चेला हुनुभएको

यशैया ५०:१-३: परमप्रभुले इस्राएली जातिसँग मनको कुरा गरेर तिनीहरूलाई सम्भ्रना गराइदिनुभयो कि उहाँले कुनै तुच्छ, मामुली कारणले गर्दा तिनीहरूसँगको सम्बन्ध विच्छेद गर्नुभएन; (यद्यपि यर्मिया ३:८ पद-अनुसार उहाँले तिनीहरूसँग सम्बन्ध विच्छेद गर्नुभएको हो रहेछ); अनि उहाँलाई यस अन्यजाति राष्ट्रको ऋण लागेको कारणले उहाँले तिनीहरूलाई कल्दीहरूको हातमा

सुम्पिदिनुभएको पनि हिइन। होइन, तर यसको एकमात्र कारणचाहिँ तिनीहरूका अधर्म र तिनीहरूका अपराधहरू पो थिए। किनकि यस इस्राएली जातिमा कसैले पनि उहाँलाई उहाँ आउनुहुँदा स्वागत गरेन, र उहाँले बोलाउनुहुँदा कसैले पनि जवाफ दिएन। के तिनीहरूको विचारमा उहाँ तिनीहरूलाई छुटकारा दिन नसक्ने गरी शक्तिहीन हुनुहुन्थ्यो, कि के हो? के उहाँले लाल समुद्र र यर्दन नदी सुकाउनु-भएको थिएन र? के उहाँले आकाश शोकको कालो वस्त्र लगाइदिनुभएको थिएन र?

यशैया ५१:४-९: अब मसीहको निम्ति बोल्ने पालो आयो। पुरानो नियमको समयमा यहूदी जातिले परमप्रभुलाई तिरस्कार गरेको थियो भने, यही जातिले नयाँ नियमको समयमा प्रभु येशूलाई पनि तिरस्कार गर्‍यो। उहाँ साँचो चेला भएर आउनुभयो; परमेश्वरले उहाँलाई उपयुक्त वचन बोल्न सिकाउनुहुन्थ्यो। हरेक बिहान उहाँको कान आफ्नो पिताबाट निर्देशनहरू पाउन खुला हुन्थ्यो; हरेक दिन उहाँले आदेशहरू पाउनुहुन्थ्यो। परमेश्वरको इच्छा पालन गर्नमा उहाँको आनन्द हुन्थ्यो, यसको मतलब क्रसमा जानु किन नहोस्। उहाँ कहिल्यै पछि हट्नुभएन, तर राजी-खुशीले उहाँले आफैलाई कष्ट र शर्ममा सुम्पिदिनुभयो। उहाँले यरूशलेम जान आफ्नो अनुहार चकमकको ढुङ्गाभैँ सुदृढ पार्नु-भयो; किनकि परमेश्वरले उहाँलाई निर्दोष ठहराउनुहुने कुरामा उहाँ पूरा विश्वस्त हुनुहुन्थ्यो। अनि उहाँ पुनरुत्थानमा धर्मी ठहरिनुभयो। अब उहाँले शत्रु शैतानलाई उहाँलाई दोषी ठहराउने चुनौती दिनुहुन्छ। (अब हामी पनि त्यही चुनौती शैतानको विरोधमा प्रयोग गर्न सक्छौं, रोमी ८:३१-३९)। किनकि उहाँका सबै शत्रुहरू माउ-कीराले खाएको लुगाभैँ थोत्रा हुँदै जानेछन्।

यशैया ५०:१०: अनि यस अध्यायका अन्तिम दुईवटा पदहरूले दुई प्रकारका

मानिसहरूलाई प्रस्तुत गर्छन् । पहिला मानिस-हरू यी हुन्, जो परमप्रभुमाथि निर्भर भएर हिँड्छन् । उनीहरू मार्गदर्शन र अगुवाइ पाउने आफ्नो आवश्यकता मानिलिन्छन् । अनि उनीहरूको निम्ति परमेश्वरको सरसल्लाह यस प्रकारको छ: उनीहरूले परमप्रभुको नाम-माथि भरोसा राख्नु, अनि उनीहरू आफ्नो परमेश्वरमाथि भर पर्नु । तब उनीहरूको जीवन प्रकाशले उज्यालो-उज्यालै हुनेछ ।

यशैया ५०:११: दोस्रो प्रकारका मानिसहरू ती हुन्, जसलाई ईश्वरीय मार्गदर्शन र अगुवाइको खाँचो नभएको लाग्छ; यसकारण तिनीहरूले आफ्नो मार्गदर्शन जुनै हालतमा पनि आफैले गर्ने कोशिश गर्छन् । हो, यस्ताहरू आफ्ना भिल्काहरूको उज्यालोमा हिँड्न सक्छन्, तर परमप्रभुले निश्चित गर्नुभयो, कि तिनीहरू पीडामा पडिरहनेछन् ।

इ) यशैया ५१:१-५२:१२: मसीह धर्मि शासक हुनुभएको

यशैया ५१:१-३: इस्राएली जातिमा जस-जसले छुटकारा खोज्दैथिए, तिनीहरू सबैले यो सम्झना गर्नुपर्छ: परमप्रभुले तिनीहरूलाई मेसोपोटामियारूपी चट्टानको खानीबाट खोपेर निकाल्नुभयो । परमेश्वरले अब्राहाम र सारासँग अनुग्रही व्यवहार गर्नुभएको र उनीहरूलाई असङ्ख्य सन्तान दिनुभएको कुरा सम्भेर तिनीहरूले उत्साह लिनुपरेको थियो । अनि सियोनलाई सान्त्वना दिने उहाँको प्रतिज्ञा छँदैथियो; यसकारण तिनीहरू दुक्कै र निर्धक्क हुनु थियो । याद गर्नुहोस्, यस खण्डमा यशैया ५१:१, ५ र ७ पदमा ध्यानसित सुन्ने आह्वान तीन पल्ट दिइएको छ भने, जाग्ने आह्वान पनि तीनै पल्ट गरिएको हो (५१:९, १७ र ५२:१) ।

यशैया ५१:४-६: मसीह येशूले हजार वर्षको राज्यमा जाति-जातिका मानिसहरू र इस्राएली जातिमाथि शासन गर्नुहुनेछ । अनि

उहाँको राज्यको अन्तमा आकाश र पृथ्वी नष्ट हुनेछन्, र विश्वास नगर्ने सबै मानिसहरू नाश हुनेछन्, तर परमेश्वरका जनहरू अनन्त-अनन्तसम्म सुरक्षित रहनेछन् ।

यशैया ५१:७-८: परमेश्वरले बाँकी रहेका भागरूपी आफ्ना जनहरूलाई सङ्कट-कालका अँध्यारा दिनहरूमा मानिसहरूको निन्दा, गिल्ला र क्रोधदेखि नडराउने आग्रह गर्नुहुन्छ; किनकि दुष्ट मानिसहरूको विनाश तय गरिएको छ, र उहाँका जनहरूको छुटकारा सुनिश्चित छ ।

यशैया ५१:९-११: यसबाट बाँकी रहेका यहूदीहरूले परमप्रभुलाई निम्न विन्ती गर्ने आँट पाए: उहाँले आफ्ना जनहरूलाई छुटकारा दिऊन्, जसरी उहाँले तिनीहरूलाई मिस्र देश-बाट र फराओको हातबाट छुटकारा दिनुभएको थियो । ('रहब' शब्दले मिस्र देशलाई सङ्केत गर्छ; अनि अजिङ्गरले फाराओलाई चित्रण गर्छ) । किनकि दाम तिरैर छुटाइएकाहरूले पार गर्न सकून् भन्ने हेतुले उहाँले लाल समुद्रको पानी सुकाइदिनुभएको थियो । विगत समयमा परमेश्वरले यसरी नै तिनीहरूको पक्षमा हस्तक्षेप गर्नुभएको थियो; यसको आलो सम्झनाले तिनीहरूलाई छुटकारा पाएकाहरू कैदबाट सियोनमा फर्कने पूर्वानुमान गर्न सक्षम तुल्यायो । श्री एफ. सी. जेन्निङ्सले त्यो भावी घटना सुन्दर ढङ्गले वर्णन गरेका छन्:

'जुन हर्ष र जुन आनन्द तिनीहरूले बितेको समयमा व्यर्थमा हासिल गर्न खोजिरहेका थिए, त्यस हर्ष र आनन्दको श्रीपेच अब तिनीहरूका टाउकाहरूमाथि लगाइनेछ; परमेश्वरलाई धन्यवाद होस्, अन्तमा त्यो हर्ष र त्यो आनन्द तिनीहरूको हुने भयो । अनि जुन आँधीवेह्रीबाट भएर तिनीहरू पार गए, त्यो आँधीवेह्री तिनीहरूका सबै सुस्केरा र आँसुहरू लिएर एउटा कालो बादलभँ उडिजानेछ । 59)

यशैया ५१:१२-१३: चाहे त्यो तानाशाह त्यस समयका नबूकदनेस्सर होऊन्, चाहे भावी समयमा पापको पुरुष किन नहोस्, त्यसको

आतङ्कदेखि डराउनेहरूको निम्ति परमप्रभुको सान्त्वनाको सन्देश छः तिनीहरूले परमप्रभुको भय मानून्, जसले आकाश फैलाउनुभयो र पृथ्वीका जगहरू बसाल्नुभयो । तब मरिजाने दुर्बल मानिसको डर तिनीहरूबाट हट्नेथियो ।

‘कैदमा लगिएको कैदीले, त्यो खाडलभित्र मर्नुनपरोस् र त्यसलाई त्यसको रोटीको घटी-कमी नहोस् भन्ने हेतुले मुक्त हुन हतार गर्छ’ (यशैया ५१:१४) । यी कैदीहरूचाहिँ त्यस समयमा फारसका राजा कोरेसद्वारा छुटाइएकाहरू थिए भने, यिनीहरू मसीह येशूको महिमित आगमनमा उहाँद्वारा मुक्त हुनेहरू पनि हुन् । परमप्रभुले यो हुन आउन दिनुहुनेछ । उहाँ जो असीम उच्च हुनुहुन्छ, उहाँ अति नजिक पनि हुनुहुन्छ, र आफ्नो हातको छायाले आफ्ना जनहरूलाई ढाक्नुहुन्छ । उहाँले आफ्ना वचनहरू यस उद्देश्यले तिनीहरूको मुखमा हालिदिनुहुन्छ, कि तिनीहरू यस संसारमा उहाँका मिसनेरीहरू हुन सकून् । सोह पदको अर्थ प्रभु येशूमाथि पनि लागू गर्न सकिन्छ । परमेश्वर पिताले आफ्ना वचनहरू मसीह येशूको मुखमा हालिदिनुभयो, उहाँको रक्षा गर्नुभयो र उहाँलाई यस हेतुले सक्षम तुल्याइदिनुभयो, कि उहाँले हजार वर्ष राज्यको अवधिमा नयाँ आकाश र नयाँ पृथ्वी स्थापित गर्न सकून् र सियोनलाई भनून्: ‘तँ मेरो प्रजा होस् ।’

यशैया ५१:१७-२०: येरूशलेमले सहेका दुःखकष्टहरूको कालो रात बितेपछि परमप्रभुले ‘हे येरूशलेम, जाग, जाग !’ भनेर येरूशलेमलाई विन्ती गर्नुहुन्छ । किनकि त्यस कालो रातमा यसका छोराहरूमध्ये कसैले पनि यसलाई डोस्त्राउन सक्दैनथियो, अनि अनिकाल र तरवारले यो शहर ध्वस्त पार्यो, र यसका पुरुषहरू असहाय भएर जालमा परेको चित्तलभैँ सडकहरूको सिरानमा पडिरहेका थिए ।

यशैया ५१:२१-२३: उहाँले येरूशलेमबाट धरमराइदिने आफ्नो क्रोधको कचौरा लिनुहुनेछ र त्यो कचौरा यसका शत्रुहरूलाई दिनुहुनेछ, जो अति निर्दयी र क्रूर थिए र जो परमेश्वरले तिनीहरूको निम्ति निर्धारित गर्नुभएका सीमा-हरू नाघेर गए ।

यशैया ५२:१-२: आफ्नो निर्वासनको निद्राबाट उठ्न सियोनलाई फेरि पनि ‘जाग, जाग’ भन्ने आह्वान गरिएको छ, र ‘आफ्ना सुन्दर वस्त्रहरू पहिरी’ भन्ने आज्ञा दिइएको छ । अन्यजातिहरूले यसलाई फेरि कहिल्यै फेरि आक्रमण गर्नेछैनन् । हो, यो कुरा एक दिन सत्य ठहरिनेछ; किनकि यस वचनले परमेश्वरको राज्यको शुरु ताकेको छ ।

यशैया ५२:३-५: इस्राएली जातिलाई बेचिँदा कसैलाई कुनै आर्थिक लाभ भएन; अनि विनापैसा यसलाई दाम तिरेर छुटाइनेछ । शुरुमा इस्राएलीहरू मिस्र देशमा परदेशी पाहुनाको रूपमा गएका थिए; तर समय बित्दै जाँदा त्यहाँ तिनीहरूको दुर्व्यवहार गरियो । त्यसपछि अशशूरीहरूले तिनीहरूलाई विना-कारण थिचोमिचो गरे, यसैमा यिनीहरूको आर्थिक लाभ थिएन । अनि अहिले फेरि पनि अत्याचारीहरूले परमेश्वरका जनहरूलाई थिचोमिचो गरिरहेका थिए, जुन अत्याचारी-हरूले परमप्रभुलाई यसको निम्ति कुनै दाम दिएनन् । तिनीहरूलाई दमन गर्ने बाहिरका शासकहरू हर्षित थिए, र परमेश्वरको नामको निन्दा भइरहेको थियो । तर उहाँले आफ्ना जनहरूको पक्षमा आफूलाई शक्तिशाली देखाउनुहुनेछ, र तिनीहरूले जात्रेछन्: उहाँ एक होनहार मात्र होइन, तर बिलकुल त्यही हुनुहुन्छ, जो उहाँले हुन्छु भनेर भन्नुभएको थियो ।

यशैया ५२:७-१०: आउंदा पदहरूमा संसारभरि तितरबितर भएका यहूदीहरू आफ्नो स्वदेशमा फर्केर आएको कार्य बयान गरिएको छ । निर्वासनबाट फर्किआउने मानिसहरू पहाडहरूहुँदो यात्रा गरेर सियोनतिर आइरहेको

बेलामा तिनीहरूभन्दा अघि त्यहाँ समाचार-वाहकहरू आउनेछन्, जसले मसीहको राज्य आएको सुसमाचारको घोषणा गर्छन्। यरूशलेमका पर्खालहरूमाथि पहेरेदारहरूले खुशीले गीत गाउनेछन्; किनकि यिनीहरूले परमप्रभुलाई भीडैभीड मानिसहरूको सिरानमा फर्कदै गर्नुभएको देखेछन्। 'हे यरूशलेमहो, परमप्रभुको शक्तिशाली छुटकारा मना' भनेर यसलाई हाजिर हुने आदेश दिइन्छ।

यशैया ५२:११-१२: 'हे मन्दिरका भाँडाहरू बोक्नेहरूहो, शुद्ध होओ !' यसरी नै निर्वासनको देशका सबै अशुद्धताहरू आफ्नो पछाडि छोडि-राख्ने आग्रह गरिएको छ; किनभने तिनीहरूले यी भाँडाकुँडाहरू यरूशलेममा लाँदैथिए। आतङ्क वा डरले भयभीत भई तिनीहरूले कैदको देश छोड्नेछैनन्; किनकि इस्राएलका परमेश्वर तिनीहरूको अगाडि र पछाडि तिनीहरूका रक्षक हुनुहुनेछ।

ई) यशैया ५२:१३-५३:१२: मसीह पाप उठाइलैजाने बलिदान हुनुभएको

यस अध्यायका अन्तिम पदहरू वास्तवमा त्रिपन्न अध्यायमा गाभिनुपर्छ। किनकि यी पदहरूमा परमप्रभुका दासको इतिहास बयान गरिएको छ: उहाँ पृथ्वीमा जिउनुभएको उहाँको जीवनदेखि कुरा उहाँको क्रूसको मृत्युसम्म अघि बढ्छ र त्यसपछि उहाँको महिमित आगमनमा पुग्छ। श्री अडोल्फ सफिरचाहिँ एक हिब्रू इसाई हुन्; पूरा उत्तेजित भई तिनले ख्रीष्ट येशूको क्रूसको मृत्युको विषयमा दिइका भविष्यवाणी-हरूमध्ये यस सबैभन्दा ठूलो भविष्यवाणीको विषयमा निम्न कुरा लेखेका छन्:

'तँ अनमोल अध्याय, तँ धन्य होस् ! किनकि तैले परमेश्वरको करारबद्ध प्राचिन जातिका धेरै मानिस-हरूलाई ख्रीष्टको क्रूसको फेदमा पुस्त्राउन सकिस् - त्यस क्रूसकहाँ, जसमाथि 'येशू ख्रीष्ट, यहूदी-हरूका राजा !' भनेर लेखिएको थियो। अनि ओहो, पछिल्ला दिनहरूमा तेरो विषयमा अरू बढी के-के

महिमित कुरा भनिनेछ, जब पश्चात्ताप गर्ने र विश्वास गर्ने इस्राएली जातिले उहाँलाई हेर्नेछ, जसलाई तिनीहरूले छेडेका थिए; किनकि तिनीहरूले ठूलो सोरले यसरी उद्घोषणा गर्नेछन्: "निश्चय उहाँले हाम्रा दुःखहरू उठाउनुभएको र हाम्रा शोकहरू बोक्नु-भएको हो; तर पनि हामीले उहाँलाई परमेश्वरद्वारा हिकोइनुभएको, पिटिनुभएको र कष्टमा पारिनुभएको ठान्यौं।" ' 60)

यशैया ५२:१३: 'हेर, मेरो दासले बुद्धिमानिसँग काम गर्नेछ।' परमप्रभुका दासले यस पृथ्वीमा सेवा गर्नुभएको पूरा अवधि-भरि विवेकशील व्यवहार गर्नुहुन्थ्यो। अनि उहाँ पुनरुत्थानमा उच्च पारिनुभयो; उहाँ स्वर्ग-आरोहणमा माथि उचालिनुभयो र परमेश्वरको दाहिने हातपट्टि उहाँ महिमामा अति उच्च हुनुभयो।

यशैया ५२:१४: उहाँको पहिलो आगमनमा, उहाँले सहनुपरेको उहाँको गहिरो पीडाका धेरैजना अवाक् भए। किनकि उहाँको अनुहार र उहाँको शरीर चित्र नसकिने गरी ज्यादा बिग्रिएको थियो, मानिस हो कि होइन भैं गरी।

यशैया ५२:१५: तर जब उहाँ फेरि आउनुहुनेछ, तब उहाँको महिमाको गौरव देखेर एन.के.जे.वी. र अन्य बाइबलहरूको पार्श्व-अनुसार ⁶¹⁾ मानिसहरू आश्चर्यचकित हुनेछन्। अन्यजाति राजाहरू उहाँको महिमा देखेर निःशब्द हुनेछन्। तब यिनीहरूले गलगथाको विनम्र मानिसचाहिँ राजाहरूका राजा र प्रभुहरूका प्रभु हुनुहुँदो रहेछ भन्ने कुरा बुझ्नेछन्।

के तपाईंको परमेश्वरले तपाईंलाई ल्यानुभएको ?

के तपाईंको ठूलो आवश्यकताबाट उहाँले आफ्नो अनुहार लुकाउनुभएको ?

तर अघि एक समयमा बिग्रिएको र पिटिएको तपाईंको अनुहारमा हामी अहिले उहाँको सारा महिमा देख्दैछौं।

यशैया ५३:१: इस्राएली जातिबाट बाँकी रहेकाहरूले, जसले पश्चात्ताप गरे, याद गरेका छन्: हो, जुन बेलामा मसीह येशूको पहिलो आगमनको विषयमा समाचार प्रचारियो, त्यस बेलामा धेरै मानिसहरूले त्यस शुभ सन्देशमा विश्वास गरेनन्। अनि यही कारणले परमप्रभुको बचाउने शक्ति धेरैकहाँ प्रकट भएन।

यशैया ५३:२: प्रभु येशू यस पापी संसारमा एउटा अजिब, कलिलो विरुवाजस्तै परमप्रभुको आनन्दित नजरको सामु बढ्नुभयो, र हुर्कनुभयो। उहाँ सुख्खा जमिनबाट निस्केको जराजस्तै हुनुहुन्थ्यो। इस्राएली जाति त्यो सुख्खा जमिन थियो, त्यो सबैभन्दा नालायक माटो थियो। इस्राएली जातिले उहाँमा कुनै सुन्दरता देख्न सकेन; उहाँको रूपमा तिनीहरूलाई आकर्षण गर्ने केही पनि थिएन। श्री एफ. बी. मेयरले उहाँको विनम्रतामा भल्कि-रहेको रहस्य यसरी वर्णन गरेका छन्:

‘उहाँलाई हेर्नुहोस्, त्यो कलिलोविरुवा, जसको मुनाले दुःखको साथ कडा जमिनको परतबाट भएर धकेल्दै आफ्नो बाटो खोजेको ! तब उहाँमा प्राकृतिक आकर्षण किन नभएको ? अनि यस शब्दचित्रले नयाँ नियममा आफ्नो पूरा अर्थ पाएको छ: ख्रीष्ट येशू देहातको छोरा हुनुहुन्थ्यो, जसको प्रथम ओच्छ्यान एउटा ढुँड पो थियो, र जसको हुर्काइ-बढाइ निक्कै नम्र, निक्कै साधारण थियो। माछा मार्नेहरू उहाँले छत्रुभएका चेलाहरू थिए; दैनिक गरिबी उहाँको भाग थियो; साधारण मानिसहरू उहाँका निष्ठावान् प्रशंसकहरू थिए; उहाँको क्रूसका दुवैपट्टि चोर र कुकर्मिहरू थिए; अनि उहाँको मण्डलीका सदस्य-सदस्याहरू तुच्छ र गरिब थिए। यो साँच्चै विनम्रता भनिन्छ। तर उहाँ मानिस हुनुभएको भागमा यस्ता-यस्ता असुहाउँदा कुराहरू त थिए, तर यी विनम्र कुराहरू र उहाँ कस्ता-कस्ता उचाइहरूबाट आउनु-भयो, सो कुराको बीचमा छुट्ट्याउन गाह्रो छ।’⁶²

यशैया ५३:३: तुच्छ ठानिनुभएको र त्यागिनुभएको उहाँ ! शोकहरूको मानिस उहाँ !

दुःखकष्टहरूसँग सुपरिचित हुनुभएको उहाँ ! मानिसहरूको निम्ति उहाँ घृणित हुनुहुन्थ्यो; इस्राएली जातिले पनि उहाँको कदर गर्दैन-थियो।

‘शोकहरूको मानिस’ - परमेश्वरको पुत्रको निम्ति यो कुन प्रकारको नाम ?

उहाँको निम्ति, जो नाश हुन लागेका पापी मानिस-हरूलाई बचाउन आउनुभएको,

हल्लेलूयाह, उहाँ कति अद्भुत मुक्तिदाता हुनुहुन्छ !

उहाँले कत्रो शर्म भोग्नुभएको, छिः, कत्रो निन्दा सहनुभएको,

मेरो स्थान लिएर उहाँ नै दोषी हुनुभएको,

आफ्नो पवित्र रात बगाईकन उहाँले मेरो पापको क्षमा सुनिश्चित गर्नुभएको

हल्लेलूयाह, उहाँ कति महान् मुक्तिदाता हुनुहुन्छ !

श्री फिलिप पी. ब्लीस

यशैया ५३:४-६: बाँकी रहेका यहूदी-हरूले अब त उहाँको विषयमा सत्य के हो, सो जान्दथिए र मुखले स्वीकार गर्दैथिए। तिनीहरूले मानिलिए: ‘हो, उहाँले हाम्रै दुःखहरू उठाउनुभएको र हाम्रा शोकहरू बोक्नुभएको हो ! हामीले उहाँलाई क्रूसमा भुन्डिनुभएको देखेको बेलामा के सोचेका थियौं भने, उहाँले त आफ्ना पापहरूको खातिर परमेश्वरबाट दण्ड पाउनुभएको। तर यसो कहाँ थियो र ! यो सब त हाम्रा अपराधहरूको निम्ति, हाम्रै अधर्महरूको निम्ति र हाम्रो शान्तिको निम्ति पो भएको थियो, हामी निको हुन सकौं भनेर। साँचो र सत्य कुरा के हो भने, हामीले पो बाटो बिराएका थियौं, र हामी पो आफ्नै इच्छा-अनुसार चलेका थियौं, तर परमप्रभुले हामी सबैको अधर्म उहाँमाथि राखिदिनुभयो – उहाँमाथि, जो पापरहित हुनुहुन्थ्यो, जो हाम्रो ठाउँ लिने स्थानापन्न पापबलि हुनुहुन्थ्यो।’

त्यो समय आउला, जब बाँकी रहेका यहूदीहरूले उहाँलाई यसरी स्वीकार गर्लान्;

त्यस बेलासम्म हामी इसाईहरूले निम्न कुरा स्वीकार गर्न सक्छौं:

उहाँ हाम्रा अपराधहरूको निम्ति घायल हुनुभएको,
उहाँले आफ्नो शरीरमा हाम्रा पापहरू बोकेर क्रूसमाथि
लानुभएको;
हाम्रो दोषको सट्टामा उहाँले हामीलाई शान्ति
दिनुभएको,
हाम्रो बन्धनबाट उहाँले हामीलाई छुटकारा दिनुभएको,
अनि उहाँका कोर्राका चोटहरूले, अँ, उहाँका
कोर्राका चोटहरूले, हे, उहाँका कोर्राका चोटहरूले
हाम्रो मन र आत्मा निको भएको ।

उहाँ अपराधीहरूसँग गनिनुभएको,
हामीले उहाँलाई परमेश्वरबाट त्यागिनुभएको ठानेका;
हाम्रो पापबलिको रूपमा उहाँ मर्नुभएको,
किनकि व्यवस्थाको माग पूरा हुनु थियो,
अनि हाम्रा सबै पापहरू, अँ, हाम्रा सबै पापहरू,
हे, हाम्रा सबै पापहरू उहाँमाथि लादिएका ।

हामी सबै बरालिएर, हे, हामी सबै बरालिएर,
भेडाहरूको गोठालाको गोठबाट टाढा पुगेका,
तर खुला, नाङ्गा पहाडहरूहुँदो जताततै उहाँले
हामीलाई खोज्नुभएको र हामीलाई घरमा ल्याउनु-
भएको, अँ, उहाँले हामीलाई घर ल्याउनुभएको, हे,
उहाँले हामीलाई सुरक्षाको साथ परमेश्वरको घरमा
ल्याउनुभएको हो ।

श्री थोमस ओ. चिसोम

हाम्रा प्रभु येशूले पाँच किसिमका चोटहरू,
अँ, चिकित्सा विज्ञानले जानेजतिका चोटहरू
सहनुभयो, जस्तै: क) नीला डामहरू: डन्डीले प्रहार गर्दा लाग्ने चोट; ख) छिया-
छिया पार्ने चोटहरू अर्थात् कोर्राको चोट; ग) गहिरा चोटहरू अर्थात् काँडाहरूको मुकुट-
बाट आएका चोटहरू; घ) तीखोसँग घोच्ने वा
छेड्ने चोटहरू, कीलाहरूबाट आएका चोटहरू;
ङ) भालाबाट लागेको, मासु गहिरोसँगले
काटिएको ठूलो चोट ।

यशैया ५३:७-८: एउटा भेडा जस्तै छ,
ठीक त्यस्तै अर्थात् आफ्ना ऊन कत्रनेहरूको

सामु चुप लागेभैं प्रभु येशूले गुनासो नगरीकन
क्रूसको दुःख सहनुभयो । उहाँलाई न्यायसँगत
न्यायजाँच नदिई उहाँ हतार-हतार भयाल-
खानाबाट लगिनुभयो (अथवा अर्को अनुवाद-
अनुसार 'थिचोमिचो र अन्यायद्वारा उहाँलाई
लगिएको') । अनि उहाँको निम्ति कुनै भावी
वंश हुनु असम्भव देखिन्थ्यो; किनभने उहाँलाई
जवानीमा हटाइएको थियो, अँ, मानिसहरूका
पापहरूको खातिर उहाँलाई मारिएको थियो ।

यशैया ५३:९: दुष्ट मानिसहरूले उहाँलाई
अपराधीहरूसँगसँगै गाड्ने युक्ति रचे, तर
परमेश्वरले यसो हुन दिनुभएन । होइन, उहाँ
आफ्नो मृत्युमा धनीसँग पो हुनुभयो; किनकि
उहाँ अरिमथियाका यूसुफको एउटा नयाँ
चिहानमा गाडिनुभयो । मानिसहरूले उहाँको
निम्ति एउटा लाजमर्दो दफन योजना गरे; तर
उहाँले कुनै पनि खराबी गर्नुभएको थिएन, न
ता कुनै किसिमको छल वा भूट बोल्नुभएको
थियो ।

यशैया ५३:१०-११^क: यसो भए पनि
उहाँलाई चोटैचोट पार्नु र उहाँलाई कष्टमा
सुम्पनु परमप्रभुलाई सठीक लाग्यो । प्रभु
येशूको प्राण एउटा पापबलि भयो; यसकारण
उहाँले आफ्नो वंश देख्नुहुनेछ; उहाँको वंश
भन्नाले उहाँमाथि विश्वास गर्नेहरूलाई
बुझिन्छ । उहाँले आफ्ना दिनहरू बढाउनुहुनेछ;
यसर्थ अविनाशी जीवनको शक्तिअनुसार उहाँ
अनन्त-अनन्तसम्म जिउनुहुनेछ । अनि उहाँद्वारा
नै परमेश्वरका सबै उद्देश्यहरू पूरा हुने नै छन् ।
आफ्नो रगतद्वारा छुटकारा पाएकाहरूको भीड
देखेर उहाँ पूरा सन्तुष्ट हुनुहुनेछ ।

यशैया ५३:११^क: 'मेरो धर्मा दासले आफ्नो
ज्ञानद्वारा धेरैलाई धर्मा ठहराउनेछ ।' क) यस
वाक्यको अर्थ यो हुन सक्छ: परमेश्वर
पिताको इच्छा जानेर उहाँ क्रूसमा जानुभयो;
अनि अब उहाँले आफ्नो मृत्यु र पुनरुत्थानको
शक्तिमा विश्वासीहरूलाई धर्मा ठहराउन
सक्नुहुन्छ । अथवा ख) यसको अर्थ यो हुन

सक्छः उहाँलाई चित्रे मानिसहरू धर्मा ठहरिन्छन् (यूहन्ना १७:३) । जेजस्तो होस्, उहाँले मानिसहरूका अधर्महरू बोक्नुभएको कारणले धेरै मानिसहरू धर्मा ठहरिन सम्भव भयो ।

यशैया ५३:४-६ पदको खण्डमा प्रस्तुत गरिएको श्री थोमस ओ. चिसोमको उक्त गीतको अन्तिम श्लोकको जयजयकार सुन्नुहोस्:

उहाँको वंश कसले गन्न सक्ला ?

उहाँको क्रूसका सबै विजयहरू कसले बयान गर्ला ?
लाखौंलाख मेरका मानिसहरू फेरि बाँचेछन्
असङ्ख्य मानिसहरूले उहाँलाई पछ्याउनेछन् ।

विजयी हुनुभएको प्रभु येशू, अँ, विजयी हुनुभएको प्रभु येशू, हो, विजयी हुनुभएको प्रभु येशू चाहिँ आउनुहुने राजा हुनुहुन्छ !

यशैया ५३:१२: प्रभु येशूले पूरा गर्नु-भएको त्राणको कामको अर्को परिणामचाहिँ यो हो: परमप्रभुले उहाँलाई महान् व्यक्ति-हरूसँग आफ्नो भाग दिनुहुनेछ । महान् व्यक्तिहरू भन्नाले पवित्र जनहरू बुभ्नुपर्ला, जसको एकमात्र महानता उहाँसँगको सम्बन्धमा छ । अनि उहाँले शक्तिशालीहरूसँग लुटको माल बाँड्नुहुनेछ । शक्तिशालीहरू भन्नाले यहाँ फेरि ख्रीष्ट-विश्वासीहरू बुभ्नुपर्ला, जो आफूमा कमजोर छन्, तर प्रभुमा बलिया छन् ।

उहाँका महिमापूर्ण विजयको निम्ति चारवटा कारणहरू दिइएका छन्, जस्तै: क) उहाँले आफ्नो प्राण मृत्युमा पोखिदिनुभयो । ख) उहाँ अपराधीहरूसँग, ती दुईजना चोरहरूसँग गनिनुभयो । ग) उहाँले धेरै मानिसहरूका पापहरू बोक्नुभयो । घ) उहाँले अपराधी-हरूको निम्ति अन्तर्विन्ती गर्नुभयो । श्री डेभिड ब्यारोनले यस प्रकारको टिप्पणी गरेका छन्:

“उहाँले अन्तर्विन्ती गर्नुभयो” भन्ने वाक्यमा हिब्रू भाषामा ‘यफगिअ’ भन्ने क्रियापद छ, जसको

कालचाहिँ अपूर्ण भूतकाल हो अथवा टुङ्गा नहुने भविष्यकाल हो; यस क्रियापदको विशेष कालको अर्थ यस प्रकारको छ: अन्तर्विन्तीको काम शुरु भएको हो, तर यो कार्य अभै पनि पूरा भएको छैन । अनि श्री फ्रान्ज डेलित्चले अवलोकन गरेअनुसार यो भविष्यवाणी सबैभन्दा उल्लेखनीय रीतिले पूरा भयो, जब क्रूसमा टाँगिनुभएको मुक्तिदाताले यसो भन्दै प्रार्थना गर्नुभयो: ‘हे पिता, तिनीहरूलाई क्षमा गर्नुहोस्, किनकि तिनीहरूले के गरिरहेका छन्, सो जान्दैनन्’ । तर प्रभु येशूले क्रूसमा शुरु गर्नुभएको अन्तर्विन्तीको सेवकाई उहाँले अभै पनि परमेश्वरको दाहिने हातमा जारी राख्नुभएको छ, जहाँ इस्राएली जातिलाई पश्चात्ताप र पापहरूको क्षमा दिन उहाँ अहिले शासक र मुक्तिदाताको रूपमा विराजमान हुनुभएको छ’⁶³⁾

समग्र रूपमा यस महान् खण्डको विरोध-आभासहरूको बारेमा श्री डी. एल. मुडीले यसरी टिप्पणी गरेका छन्:

‘तुच्छ ठानिनुभएको, र पनि ग्रहण गरिनुभएको र दण्डवत् गरिनुभएको, कसरी ? गरिब हुनुभएको, र पनि धनी हुनुभएको, कसरी ? मर्नुभएको, र पनि जीवित हुनुभएको, कसरी ? यसकारणले रब्बीहरूले भन्ने गर्थे: यस अध्यायमा प्रस्तुत गरिनुभएको मसीहको निम्ति कम्तीमा दुईजनालाई चाहिन्छ’⁶⁴⁾

उ) यशैया ५४: मसीहले छुटकारा दिनु-भएको र उहाँ पुनर्स्थापक हुनुभएको

यशैया ५४:१-३: यो अध्याय ‘गीत गा’ भन्ने शब्दबाट शुरु भएको कुनै संयोगको फल होइन । किनकि ख्रीष्ट येशूको मृत्यु, उहाँको दफन, उहाँको पुनरुत्थान र उहाँको स्वर्गारोहण प्रस्तुत गर्ने त्रिपन्न अध्यायपछि लगायत यो-जस्तै उपयोगी अरू कुनै शब्द हुन सक्दैन ।

पहिलो पदले पहिले इस्राएली जातिको कैदी अवस्था देखाउँछ: इस्राएली जाति एउटी बाँभ्री र त्यागिएकी स्त्री रहेछ । त्यसपछि यस पदले यस जातिको ठीक उल्टो अवस्था अर्थात् पुनर्स्थापित र छुटकारा पाएको जातिको रूपमा प्रस्तुत गर्छ, जसका सन्तानहरू धेरै छन् र जो

आनन्दित छ। प्रेरित पावलले गलाती ४:२१-३१ पदको खण्डमा स्वर्गीय यरूशलेमको विरुद्धमा पृथ्वीमा भएको यरूशलेम शहरको सन्दर्भमा यो पद प्रयोग गरेका छन्। जन-सङ्ख्याको विस्फोट वृद्धिले गर्दा इस्राएल देशका सिमानाहरू निक्कै बढाइनेछन्; इस्राएलचाहिँ जातिहरूको अगुवा हुनेछ, अनि परमेश्वरका जनहरूले त्यागिएका शहरहरूमा बसोबास गर्नेछन्।

यशैया ५४:४-८: तिनीहरूको युवा अवस्थारूपी मिस्र देशको दासत्वसित जुन शर्म र तिनीहरूको विधवापनरूपी बेबिलोनको कैदको अवस्थासँग जुन लाज सम्बन्धित थियो, त्यो सबको सब शर्म र लाज बिर्सिनेछ; किनभने परमप्रभुले इस्राएली जातिसित फेरि आफ्नो सङ्गति स्थापित गर्नुहुनेछ। अनि बेबिलोनको निर्वासनले चाहिँ परमेश्वरको क्रोधको क्षणिक भ्रोक चित्रण गर्छ भने, तिनीहरूको पुनर्स्थापनाचाहिँ उहाँको ठूलो कृपा र अनन्त दयाको प्रमाण हो।

यशैया ५४:९-१०: जसरी परमेश्वरले नूहसँग एउटा वाचा गर्नुभयो, त्यसरी नै इस्राएली जातिले एक हजार वर्षको राज्यमा प्रवेश गरेपछि यसले फेरि कहिल्यै उहाँको हप्की वा उहाँको क्रोध अनुभव गर्नेछैन भनेर उहाँले यहाँ प्रतिज्ञा गर्नुभयो।

यशैया ५४:११-१२: आँधीबेहीले यरूशलेमलाई कष्ट दिएको र हुत्याइदिए तापनि परमेश्वरले यसलाई पुनर्स्थापना गर्नुहुनेछ र यसको शोभा बढाउनुहुनेछ। यसका ढुङ्गाहरू रडबिरड रत्नहरू हुनेछन् र यसका जगहरू नीलमणिहरू हुनेछन्। यसका गजुरहरू, यसका मूलढोकाहरू र यसका पर्खालहरू बहुमूल्य पत्थरहरू हुनेछन्। यो यसको परम सुन्दरता व्यक्त गर्ने लाक्षणिक भाषा हो। श्री डीन अल्फोर्डले अङ्ग्रेजी भाषाको श्लोकमा यरूशलेमको उज्वल भविष्य यस प्रकारले व्यक्त गरेका छन्:

क्षितिजभन्दा टाढा आफ्ना आँखाहरू उठाऊ,
तब तिमिले स्वर्गीय यरूशलेमका उठिरहेका धरहरा-
हरू देखेछौ, जहाँ हाम्रा परमेश्वर वास गर्नुहुन्छ;
अनि याद गर, त्यो सुन्दर घर हाम्रो हुनेछ!

यसका सडकहरू सूर्यकात्त मणिको चमकले भल्ल टल्किरहेका छन्, अनि यसका सुनका मूलढोकाहरू चम्किरहेका छन्। अनि त्यहाँ एउटा सुखको नदी बग्दैछ, जसका आनन्दहरू अनगिन्ती छन्।

यशैया ५४:१३-१५: त्यस समयमा सबैजनाले परमेश्वरको शिक्षा प्राप्त गर्नेछन्, अनि प्रशस्त समृद्धि हुनेछ। धार्मिकताले राज्य गर्नेछ। अबदेखि उसो कसैले आक्रमण गर्ला भन्ने डर, कसैले निर्वासनमा लाग्ला भन्ने डर अथवा कसैले थिचोमिचो गर्ला भन्ने डर हुनेछैन। किनकि जोकसैले इस्राएली जातिलाई कष्ट देला, त्यसको न्यायजाँच हुनेछ, र त्यसले सजाय पाउनेछ।

यशैया ५४:१६-१७: हतियार बनाउने लोहारलाई र नाश गर्ने आक्रमणकारीलाई सृष्टि गर्नुहुने परमेश्वर आफूले सृष्टि गर्नुभएका प्राणीहरूलाई आफ्नो नियन्त्रणमा राख्न सक्षम हुनुहुन्छ। परमप्रभुले आदेश दिनुभयो: इस्राएली जातिको विरुद्धमा रचिएको कुनै पनि हतियार सफल हुनेछैन; अनि इस्राएली जातिले यसको विरोधमा आरोप लगाउने हरेकलाई दोषी ठहराउनेछ। दोषमुक्त हुनु र सुनिश्चित विजय पाउनुचाहिँ परमप्रभुका दासहरूको अधिकारको भाग हो। यसरी परमेश्वरले तिनीहरूलाई यस शान्ति र समृद्धिको सुनौलो भावी युगमा धर्मी वा निर्दोष ठहराउनुहुनेछ।

ऊ) **यशैया ५५:१-५६:८:** मसीह संसार-भरि सुसमाचार प्रचार गर्ने प्रचारक हुनुभएको

यशैया ५५:१: यहाँ परमेश्वरका आत्मा 'मकहाँ फर्केर आओ' भनेर इस्राएली जातिकहाँ सुसमाचारीय निमन्त्रणा पठाउनुभएको हो, यसको साथसाथै एकै समयमा उहाँले संसारका

सबै मानिसहरूलाई सुसमाचारको भोजमा आउने निम्तो दिनुहुन्छ। यस भोजमा भाग लिने एकमात्र आवश्यकता तिर्खा हो, अर्थात् आफ्नो आत्मिक खाँचो बुझ्नेको चेतना हो। पवित्र आत्मारूपी पानीबाट आउने आशिषहरू दाखमद्यरूपी आनन्द र परमेश्वरको उत्तम वचनरूपी दूध हुन्। यी आशिषहरू अनुग्रहका निःशुल्क दानहरू हुन्; यिनको निम्ति हामीले कुनै दाम र कुनै रकम दिनुपर्दैन।

यशैया ५५:२-५: परमेश्वरदेखि विरक्त भएको इस्त्राएली जातिले आफ्नो बल र आफ्ना स्रोतहरू बर्बाद गरिरहेको थियो। किनकि साँचो सन्तुष्टि र चिरस्थायी आनन्द परमप्रभुमा मात्र पाइन्छ। अनि इस्त्राएली जाति परमप्रभुकहाँ फर्क्यो भने, तिनीहरूले अनन्त वाचाअन्तर्गत दाऊदलाई प्रतिज्ञा गरिएका सबै अटल कृपाहरू प्राप्त गर्नेछन् (हेर्नुहोस् भजन ८९:३, ४, २८ र २९)। यी आशिषहरू प्रभु येशूमा पूरा भए र उहाँको महिमित राज्यमा पूरा हुनेछन्। अन्यजाति राष्ट्रहरू पनि परमेश्वरको राज्यका लाभहरूमा सहभागी हुनेछन्; अनि इस्त्राएल र अन्य राष्ट्रहरूको बीचमा मैत्रीपूर्ण सम्बन्ध स्थापित हुनेछ।

यशैया ५५:६-७: आशिषको राजमार्ग-चाहिँ परमप्रभुको खोजी गर्न र पापलाई त्याग्नमा छ। यस प्रकारले परमप्रभुकहाँ फर्कनेहरूले उहाँलाई बढो कृपावान् र अति क्षमाशील भेट्नुपर्नेछन्।

यशैया ५५:८-९: मानिसहरूले आफ्नै विचारहरूले र आफ्नै तरिकाहरूले परमप्रभुको जाँचपडताल गर्नुहुँदैन। किनकि उहाँको विचार र उहाँको काम मानिसको कल्पनाको निम्ति अपार र अगम्य हुन्छन्। यो कुरा सुसमाचारमा प्रस्तुत गरिएको मुक्तिको योजनाको विषयमा पनि सत्य ठहरिन्छ, जुन मुक्तिको सारा प्रबन्ध सरासर परमेश्वरको अनुग्रहको बन्दोबस्त हो, जसमा कुनै मानिसको निम्ति आफ्ना कर्महरूको बारेमा गर्व गर्ने ठाउँ छैन। श्री विलियम

काउपरले 'सत्यता' नामक आफ्नो अङ्ग्रेजी कवितामा सुन्दर ढङ्गले यसरी व्यक्त गरेका छन्:

'ओहो, मानिसका जटिल धर्मकर्महरूभन्दा कति फरक छ, यो स्वर्गको सजिलो, सरल, बोभरहित सुसमाचारको योजना !

आफूप्रति आकर्षण गर्ने कुनै कुरा छैन यहाँ, शुभ्रो सजिसजाउ वा आभूषण पनि छैन यहाँ;

डीङ, स्वाङ र धाकरहित, कुनै प्रकारको कमजोरी छैन यहाँ,

प्रतापी, निर्मल नीलो आकाश सम्भिन्नुहोस् !

यसको प्रवेशद्वारमा टाढाबाट देखिने, ताराको उज्यालो जस्तो छरलङ्ग देखिने,

हाम्रो आत्मालाई जाग्ने र फूर्ति दिने निम्न शब्दहरू लेखिएका छन्:

'विश्वास गर र बाँच !'

यशैया ५५:१०-११: परमेश्वरको वचन पनि परेको पानीभरी र भरेको हिउँजस्तै प्रतिरोध गर्न नसकिने र प्रभावकारी हुन्छ। सारा संसारका सबै सेनाहरूले पानीभरी पर्न-देखि रोक्न सक्दैनन्; त्यसले आफ्नो उद्देश्य पूरा गर्छ-गर्छ। यसो हो भने, परमेश्वरको वचन आफ्ना उद्देश्यहरू प्राप्त गर्न कहिल्यै विफल हुँदैन। 'मेरो मुखबाट निस्कने मेरो वचन पनि त्यस्तै हुनेछ; त्यो मकहाँ रित्तो फर्किनेछैन, तर म जे चाहन्छु, त्यसले यो पूरा गर्नेछ, अनि जुन कुराको निम्ति मैले त्यो पठाएको छु, यसमा त्यो सफल हुनेछ' (यशैया ५५:११)।

यशैया ५५:१२-१३: परमप्रभुको खोजी गर्नेहरूले आनन्दसाथ कैदको देश छोडिजान्नेछन् र शान्तिको साथ आफ्नो घरतिर यात्रा गर्नेछन्। सारा सृष्टि तिनीहरूको छुटकारामा रमाउनेछ। अनि जमिन श्रापबाट स्वतन्त्र हुनेछ, र प्रशस्त उब्जनी हुनेछ। किनकि काँडा र काँडेभ्याङ्गको सट्टामा अब सल्ला र मेहदीका रूखहरू उम्रनेछन्। हजार वर्षको राज्यका उक्त आशिषहरूले परमप्रभुमाथि

ख्याति ल्याउनेछन्, र यी आशिषहरू अनन्त चिन्ह ठहरिनेछन् अर्थात् उहाँको अनुग्रह र भलाइको अनन्त स्मृति-चिन्ह हुनेछन्।

यशैया ५६:१-८: परमेश्वरको छुटकाराको बाटो हेर्दै गरेका निर्वासितहरूलाई के आग्रह गरिन्छ भने, तिनीहरूले न्याय र धार्मिकता कायम राख्नुपर्छ र विश्राम-दिन पवित्र मान्नुपर्छ। अनि न विदेशीले, न नपुंसकले 'ओहो, म त ख्रीष्ट येशूको राज्यका लाभहरूबाट वञ्चित हुन्छु होला' भनेर डराउनुपर्छ। होइन, परमप्रभुको वचन पालन गर्नेहरूलाई उच्च पदहरू पो दिइनेछन्। अनि त्यस बेलाको मन्दिरचाहिँ इस्त्राएली जातिको निम्ति मात्र होइन, तर सबै जातिहरूको निम्ति पनि प्रार्थनाको भवन हुनेछ। परमेश्वरले इस्त्राएलको घरानाका मानिसहरूलाई बाहेक अन्यजातिहरूलाई पनि आफ्नो बगालमा र आफ्नो गोठमा भेला गर्नुहुनेछ।

ए) यशैया ५६:९-५७:२१: मसीह दुष्टहरूको न्याय गर्नुहुने न्यायकर्ता हुनुहुन्छ

यशैया ५६:९-१२: नौ पदचाहिँ इस्त्राएली जातिका ती दिनहरूमा फर्कन्छ, जुन दिनहरूमा यसले परमप्रभुको विरोधमा विद्रोह गर्दैथियो। पशुरुपी राष्ट्रहरूलाई बोलाइन्छन्; किन? एउटा जातिलाई ताडना दिनको निम्ति, जसका पहरेदारहरू अन्धा छन्, जसले त्यो आउन लागेको खतरा देख्दैनन्। यिनीहरू गुंगा कुकुरहरूजस्तै छन्, जो भुक्दैनन् र जसले मानिसहरूलाई चेताउनी दिँदैनन्। यिनीहरू निद्रा-प्रेमी सपना-दर्शा हुन्। यिनीहरू त पैसाका लोभी, स्वार्थी, आफ्नै लाभ खोजिरहने गोठालाहरू हुँदा रहेछन्। यिनीहरूले आफ्ना साथिहरूलाई पिउन र मस्ती गर्न डाक्दछन् र भन्छन्: 'भोलि पनि आजको दिनजस्तै होस्, भन् मज्जाको दिन होस्।'

यशैया ५७:१-२: यस अध्यायका पहिला दुईवटा पदहरू अधिको खण्ड अर्थात् यशैया ५६:९-१२ पदहरूसँग जोड्नु उचित छ। किनकि यत्रो पाप र अत्याचारको वातावरणको बीचबाट धर्मा जनहरू सतावटद्वारा उठाएर लिएका छन्। मानवीय दृष्टिकोणबाट हेर्नु हो भने, कसैले पनि यसको वास्ता गर्दैनथियो। तर परमेश्वरले यसको ख्याल गर्नुभएको हो। उहाँले भक्त जनहरूलाई विपत्तिबाट छुटकारा दिनुहुन्छ र उनीहरूलाई शान्ति र विश्राममा प्रवेश गराउनुहुन्छ।

यशैया ५७:३-६: देशनिकाला भएको अवस्थामा पनि कोही-कोही मानिसहरू छन्, जसले मूर्तिपूजा कायम राखेका रहेछन्। यही अर्थमा तिनीहरू चरित्रहीन बुबाआमाको वंश, अँ, एउटा व्यभिचारी पुरुष र एउटी वेश्याको बीचको सम्बन्धका सन्तानहरू हुन्। तिनीहरू परमप्रभुको ठट्टा गर्नेहरू हुन्; तिनीहरू अपराध र भूटका सन्तान हुन्। तिनीहरू बरपीपल-हरूको पूजा गर्न कामातुर हुन्छन्। तिनीहरूले आफ्ना छोराछोरीहरूलाई बेसीहरूमा बाल देवता र मोलेकको निम्ति बालबलि गर्छन्।

यशैया ५७:७-१०: तिनीहरूले यी पहाडी शानहरूमा के गरिरहेका छन्? तिनीहरूले अरु केही होइन, तर सिर्फ मूर्तिहरूसँग व्यभिचार गर्दैथिए। अनि व्यवस्था ६:९ र ११:२० पदअनुसार आफ्ना घरका ढोकाहरूमा परमेश्वरको व्यवस्थाका केही खण्ड लेखको साटोमा तिनीहरूले ढोकाहरूको पछिल्लिर मूर्तिका चित्रहरू पो भुन्ड्याएका छन्, र सम्भोगमा संलग्न भएका छन्। तिनीहरूले मोलेकलाई उपहारहरू र भेटौंहरू चढाएका छन्, (मोलेकको अर्थ 'राजा' हो); अनि तिनीहरूले आफ्ना दूतहरू अधोलोकसम्म पठाएका छन्; किन होला? यो त त्यहाँबाट अभ नयाँ घृणित कामहरू खोजिनिकाललाई पो हो। जब तिनीहरू अचाक्लीपनले वाक्क-व्याक्क हुन्छन्, तब तिनीहरू पछि हट्दैनन्,

तर तिनीहरू कहींबाट नयाँ बल पाएर नयाँ-नयाँ दुष्ट कामहरूतिर लम्कन्छन् ।

यशैया ५७:११-१३: तिनीहरूमा परमप्रभुको डर नभएको हुनाले तिनीहरू सजिलोसँग भूट बोल्छन्, र उहाँको सम्भना तिनीहरूको सोचाइमा आउँदै आउँदैन । अनि उहाँ चुप लाग्नुभएको कुरामा तिनीहरूले के अर्थ लगाउँछन् ? ओहो, उहाँप्रति तिनीहरूको आदर भन् बढी हराउँछ ! तर उहाँले तिनीहरूको स्व-धार्मिकता र पाप पर्दाफास गरिदिनुहुनेछ, र त्यस बेलामा तिनीहरूका मूर्तिहरूले तिनीहरूलाई कुनै सहायता गर्नेछैनन् । हो, तिनीहरूका देवीदेवताहरू तिनीहरूलाई सहायता गर्न पूरा चुकिजानेछन् । तर जस-जसले परमप्रभुमाथि भरोसा राख्छन्, तिनीहरूले उहाँको आशिष अधिकार गर्नेछन् ।

यशैया ५७:१४-१९: परमेश्वरले निर्वासनमा रहेका विश्वासी जनहरूलाई प्रतिज्ञा गर्नुहुन्छ: तिनीहरूको वापसीको निम्ति एउटा राजमार्ग निर्माण गरिनेछ, र हरेक अवरोध हटाइनेछ । किनकि उच्च र पवित्र स्थानमा वास गर्नुहुने परमेश्वर नम्र र चूर्ण हृदयमा पनि वास गर्नुहुन्छ । उहाँ आफूले सृष्टि गर्नुभएका प्राणीहरूसँग सदा बहस गरिरहनुहुनेछैन, नत्रता तिनीहरू उहाँको क्रोधमा नष्ट हुनेथिए । हो, परमेश्वरले आफ्ना लोभी, पछि हटिरहेका मानिसहरूको विरुद्धमा आफ्नो क्रोध पठाउनुभएको हो, तर उहाँको क्रोधमा एउटा सीमा छ । जो-जो मूर्तिपूजाबाट उहाँकहाँ फर्कनेछन्, तिनीहरूलाई उहाँले पुनर्स्थापित गर्नुहुनेछ, र तिनीहरूले उहाँकहाँ आफ्ना ओठको फल ल्याउनेछन् ।

यशैया ५७:२०-२१: यशैयाले दुष्टहरूलाई छाल उठेको समुद्रसँग अद्भुत तुलना गरेका छन्, जसको सुन्दर अङ्ग्रेजी भाव-अनुवाद निम्न प्रकारले गरिएको छ:

‘तर दुष्टहरूचाहँ – तिनीहरू छाल उठेको समुद्र-जस्ता हुन्छन्, र शान्त रहन सक्दैनन्,

तर त्यसको पानी सधैं उर्लिरहेको हुन्छ, र सधैं हिलो र माटो उर्लाउँछ ! 65)

धर्मा जनहरूलाई शान्ति हुनेछ, तर दुष्ट-हरूलाई अहं, शान्ति कहिल्यै हुनेछैन ।

ग) यशैया ५८-६६: इस्राएली जातिको पाप, यसको न्याय, यसको पश्चात्ताप र यसको पुनर्स्थापना

यशैयाको पुस्तकका अन्तिम नौ अध्याय-हरूले विश्वासयोग्य हुनेहरूको र धर्मत्यागी-हरूको भाग्य के हो, सो बयान गर्छन् । श्री अल्फ्रेड मार्टिनले यस खण्डको संक्षिप्त सार यसरी दिएका छन्:

‘परमेश्वरले इस्राएली जातिको निम्ति के-के साँचेर राख्नुभएको छ, सो महिमित समाप्ति यस पुस्तकको अन्तिम खण्डले वर्णन गर्छ; किनकि इस्राएली जाति परमप्रभुको दासका जनहरू हुन् र संसारकहाँ आशिष पुर्खाउने परमेश्वरको प्रणाली र माध्यम हो । यस खण्डभरि विद्रोह गर्नेहरू र विश्वासयोग्य हुनेहरूको बीचमा ठूलो भिन्नता छ; अनि यस प्रकारको भिन्नता परमेश्वरको वचनको जुनै पनि विस्तृत खण्डमा धेरथोरै पाइन्छ ।’ 66)

अ) यशैया ५८: साँचो आत्मिकताबाट आउने आनन्दहरू

यशैया ५८:१-५: भविष्यवक्ता यशैयाले ठूलो स्वरमा यहूदाको अपराध सुनाउनुपर्छ । किनभने के देखिन्छ भने, आज्ञाकारी भएको जातिको नोकल गरेर यी मानिसहरूले साँच्चै धर्मका दैनिक रीतिहरू पूरा गर्नमा आनन्द लिन्थे । वास्तवमा तिनीहरूले परमेश्वरलाई तिनीहरूले उपवास गरेका र पछुतो मानेका तिनीहरूका कार्यहरूप्रति चासो नराख्नुभएको आरोप लगाएका छन् । तर परमेश्वरले तिनीहरूलाई उपवास गर्दा मोज गरेका तिनीहरूका मजदुरहरूबाट फाइदा उठाएका र भगडामा मुक्काको हानाहान गरेका आरोप लगाउनुहुन्छ । यस किसिमको उपवास

परमेश्वरले चाहनुभएको उपवासै होइन। साँचो उपवास शिर भुकाएको वा भाङ्ग्राको लुगा लगाएको कुरा होइन। यसमा हाम्रो शरीरको मुद्राको के मतलब ? यसमा बाहिरी शोकको प्रदर्शनको निम्ति के काम ? 67)

यशैया ५८ : ६-८ : परमेश्वरले चाहनु- भएको उपवासचाहिँ दुष्टताका साङ्गलाहरू चुँडाल्नु हो, अत्याचारको जुवा फुकाउनु हो, भोकाहरूलाई खुवाउनु हो, गरिबहरूलाई आश्रय दिनु हो, नाङ्गोलाई लुगा लगाइदिनु हो र खाँचोमा परेको छिमेकीलाई सहयोग गर्नु हो। यस प्रकारको सामाजिक न्याय कायम राख्नेहरूलाई मार्गदर्शन, स्वास्थ्य र पहरदार अनुप्राप्त पाउने निश्चयता दिइएको छ। आठ पदमा 'तिम्रो धार्मिकता' भनेको उक्त कल्याण-कार्यहरू हुन सक्छन्, कि त यसको अर्थ परमेश्वरको धार्मिकता हुन सक्छ, जुन धार्मिकता उहाँ विश्वास गर्नेहरूको खातामा लगाइदिनुहुन्छ। यशैया ५८ : ५-८ पदहरूचाहिँ 'स्कटिश साल्टर' नामक भावअनुवादबाट उद्धृत गर्न लायक छन्:

तिम्रो कोमल दया शोषणको बोभले लादिएका-
हरूसँग बाँड्नुहुँदुं गर !

अनि असहाय, घरबारविहीन गरिबहरूमाथि तिम्रो
विशेष वास्ता भइरहोस् ।

जाऊ, र भोकाएका टुहुरलाई बोलाऊ; त्यो तिम्रो
भरपूरीमा सहभागी भई आश्रित भएको होस् ।

पथभ्रष्ट हुनेलाई तिम्रो घरको ढोकाबाट भित्र पस्ने
निम्तो देऊ र त्यसको निम्ति आरामको बिछ्याउना
तयार गर !

जसलाई चिसोले कक्रक्क पारेको छ, त्यसलाई
न्यानो लुगा लगाएर आफूसँग न्यानोमा राख !

शोकमा डुबेकोलाई आनन्दित तुल्याउने आशिषमय
काम तिम्रो होस् ।

तबचाहिँ तिम्रा दिनहरू शान्ति र आनन्दमा
बिहानीको उदयजस्तै उज्याला हुनेछन्,

अनि तिम्रा सबै मार्गहरूमाथि परमप्रभुको स्वर्गीय
महिमा चम्किनेछ ।

यशैया ५८ : ९-१२ : भक्त जन यस कुरामा सुनिश्चित हुन सक्छ: जब उसले परमप्रभुलाई पुकार्छ, तब उहाँले उसलाई 'म यहाँ छु' भनेर जवाफ दिनुहुन्छ। उसले थिचोमिचोको जुवा हटाओस्; उसले अरूलाई दोष लगाउन छोडोस्, उसले आरोप लगाउन वा गिल्ला गर्नको निम्ति औंला उठाउन छोडोस्; उसले बदनामी र निन्दा गर्ने काम छोडोस्; उसले मानिसहरूको आत्मिक र भौतिक खाँचो कम गरिदिओस् ! तब उसको रात मध्यदिनमा परिणत हुनेछ; यो उसको निम्ति परमेश्वरको प्रतिज्ञा हो। उसले मार्गदर्शन, उत्तम खानेकुरा-हरूको प्रशस्त प्रबन्ध, स्वास्थ्य र बल, एउटा सुन्दर, फलवन्त जीवन पाउनेछ र राष्ट्रिय पुनर्स्थापनाबाट आनन्द उठाउनेछ। 'तिमी-हरूका छोराहरूले तिमीहरूका शहरहरूका लामो समयसम्म उजाड रहेका भग्नावशेषहरू पुनर्निर्माण गर्नेछन्, र "आफ्ना पर्खाल र शहरहरू पुनर्निर्माण गर्ने मानिसहरू" भनेर तिमीहरूको सुनाम चल्नेछ' (बाह्र पद एल. बि.को अनुवादअनुसार) ।

यशैया ५८ : १३-१४ : परमेश्वरका जन-हरूले विश्राम-दिन⁶⁸⁾ पवित्र मान्नुपरेको थियो; यसर्थ तिनीहरूले आफ्नो कामकाज, व्यवसाय र मोजमज्जाबाट अलग बस्नुपरेको थियो। तिनीहरूले परमेश्वरको पवित्र दिन आदरयोग्य सम्भन्नुचाहिँ आफ्नो हर्षको कारण ठानेका भए तिनीहरू यो दिन तिनीहरूलाई दिनुहुने परमप्रभुमा मग्न हुनेथिए, र उहाँले तिनी-हरूलाई यस पृथ्वीमा एउटा अगुवाको स्थान ओगट्न दिनुहुनेथियो र तिनीहरूलाई त्यो अधिकारको भाग दिनुहुनेथियो, जुन अधिकारको भाग परमेश्वरले याकूबलाई प्रतिज्ञा गर्नुभएको थियो। परमप्रभुले आफ्नो मुखले यसो भन्नुभएको हुनाले कुनै पनि कुराले यसमा बाधा दिन सक्दैनथियो।

आ) यशैया ५९: इस्त्राएली जातिका अधर्महरू

यशैया ५९:१-८: इस्त्राएली जातिको पापले परमेश्वरलाई तिनीहरूलाई छुटकारा दिनुबाट रोकिराखेको छ; परमप्रभुलाई यसमा कुनै प्रकारको दोष थिएन। किनकि तिनीहरूका हातहरू, तिनीहरूका आँलाहरू, तिनीहरूका ओठ र जिब्राहरू सबका सब हत्या गर्न र भूट बोलनमा सक्रिय हुन्थे। चारैतिर न्याय बिग्रेको थियो र तिनीहरूको बीचमा बेइमानी व्यापक थियो। मानिसहरूले दुष्टता गर्भधारण गर्थे र अपराध जन्माउँथे। तिनीहरूका क्रिया-कलापहरू साँपका अण्डाहरूजस्तै खतरनाक थिए र माकुराको जालोजस्तै व्यर्थ थिए। पापले तिनीहरूको जीवनको हरेक क्षेत्र नियन्त्रण गर्थ्यो, तिनीहरूले गरेका सबै कामहरू, तिनीहरू हिँडेको हरेक पाइला, तिनीहरूले सोचेका सबै विचारहरू राज्य गर्थ्यो। तिनीहरूले कुकृत्य र कुकर्म प्राथमिकता दिएर शान्ति र न्यायको कुनै वास्ता गर्दैनथिए। अनि जुन कुरा इस्त्राएली जातिको विषयमा सत्य थियो, त्यो कुरा सारा मानव जातिको निम्ति पनि सत्य छ (रोमी ३:१५-१७)।

यशैया ५९:९-१५^१: बाँकी रहेको भागरूपी विश्वासयोग्य यहूदीहरूको पक्षमा बोलेर यशैयाले यहाँ तिनीहरूको पाप आफ्नै पाप तुल्याएर मानिलिएका छन्। उनले तिनीहरूको अन्याय, तिनीहरूको अधर्म, तिनीहरूको अन्धोपन र तिनीहरूको मरेको अवस्था स्वीकार गरेका छन्। तिनीहरू अधीर भई भालुहरूभै गर्जन्थे र निराश भई ढुकुरहरूभै आलाप-विलाप गर्थे। अनि न्याय छँदैथिएन, र छुटकाराको कुरा नगरे हुन्छ। परमेश्वरको दृष्टिमा तिनीहरूका अपराधहरू धेरै बढेका थिए, र तिनीहरूका पापहरूले तिनीहरूको विरुद्धमा गवाही दिएका थिए। तिनीहरूले

परमप्रभुलाई इन्कार गरे, र बरालिएर तिनीहरू उहाँबाट टाढा गए। तिनीहरूका शब्दहरूमा सधैं दमन, विद्रोह र भूटको कुरा हुन्थ्यो। यसकारण न्याय पछि हटेछ, धार्मिकता टाढामा उभिएको रहेछ र सडकमा सत्यता शिकार पो भएछ। इमानदारीलाई प्रवेश निषेध गरिएको रहेछ, र सत्यता कहीं थिएन, अनि भक्त जनको हमला भइरहन्थ्यो।

यशैया ५९:१५^२-२१: अनि जब परमप्रभुले स्वर्गबाट तल हेर्नुभयो, तब न्याय नभएको देखेर उहाँ दुःखी हुनुभयो। नाजुक आत्मिक परिस्थिति सम्हाल सक्ने कोही छैन रहेछ, अं, अन्तर्विन्ती गर्ने मध्यस्थ छैन रहेछ; यसमा उहाँ छक्क पर्नुभयो। यसकारण उहाँ रणभूमिमा उत्रनुभयो, र यो काम आफैले गर्नुभयो। उहाँको शक्तिशाली पाखुराले उहाँलाई विजय ल्याउँछ र उहाँको धार्मिकताले उहाँलाई सम्हालिन्छ। उहाँ हतियारहरू धारण गर्नुहुन्छ र धार्मिकता, उद्धार, बदला, जोश र क्रोधको साथ आफ्ना शत्रुहरूको विरुद्धमा निस्कनुहुन्छ। अनि उहाँले अन्य-जातिहरूलाई तिनीहरूका कामहरूअनुसार प्रतिफल दिनुहुन्छ, यस हेतुले कि अन्तमा, पूर्वदेखि पश्चिमसम्म सबै मानिसहरू 'उहाँ नै परमप्रभु हुनुहुन्छ' भन्ने कुरा स्वीकार गर्न बाध्य हुनेछन्; किनकि परमप्रभुको आत्माको सञ्चालनमा उहाँ मसीह बाढ्जस्तै तिनी-हरूमाथि आइपर्नुहुन्छ। सियोनमा बाँकी रहेका भक्त जनहरूको निम्ति उहाँ उद्धारकको रूपमा आउनुहुनेछ। त्यस बेलामा परमेश्वरले इस्त्राएलको घरानासँग एउटा नयाँ करार बाँध्नुहुनेछ, जसरी हामी यर्मिया ३१:३१-३४; हिल्ब ८:१०-१२ र १०:१६-१७ पदहरूमा पढ्छौं।

इ) यशैया ६०: सियोनको भावी महिमा

यशैया ६०:१-३: सियोनको निम्ति उठ्ने र चम्कने समय आएको छ; किनकि यसमाथि

परमप्रभुको महिमा उदाएको अर्थात् मसीह आफै यसकहाँ देखा पर्नुभएको हो। यहाँ बयान गरिएको खास अवधि उहाँको दोस्रो आगमनको समय हो। अनि त्यस बेलामा संसार अभै पनि आत्मिक अन्धकारमा र सङ्कष्टकालको अन्धकारमा बसिरहेको हुन्छ; तर परमप्रभु इस्राएली जातिमाथि र इस्राएली जातिमार्फत बाँकी संसारमाथि चम्कनुहुन्छ। तब पुनर्जन्म भएको इस्राएली जातिलाई सम्मान दिन राजाहरू लगायत अन्यजातिहरूका प्रतिनिधिहरू यरूशलेममा भेला हुनेछन्।

यशैया ६०:४-७: अनि जब यरूशलेमले आफ्ना आँखाहरू उठाउँछ, तब यसले आफ्ना छोराहरू र आफ्ना छोरीहरूलाई स्वदेशमा फर्किरहेका देख्छ। अनि खुट्टा भुइँमा नरहने प्रचुर आनन्दले यसको हृदय प्रफुल्ल हुनेछ, किनकि यसले अन्यजातिहरूलाई यिनीहरूका उपहार र करहरू ल्याएका देखेछ। टाढा-टाढाबाट ऊँटहरूका लस्करहरू सुन र धूप बोकेर परमप्रभुको नामको प्रशंसा गर्न आउनेछन्। भेडाका ठूला-ठूला बगालहरू यरूशलेममा आइपुग्छन्, यी बलिपशुहरू बलिहरूको निम्ति मन्दिरमा प्रयोग गरिनेछन्, यी बलिदानहरूद्वारा गलगथामा मसीह येशूले पूरा गर्नुभएको त्राणको कामको सम्भना गरिनेछ। याद गर्नुहोस्: छ पदमा सुन र धूप छ, तर मूर् छैन। किनकि मूर्को आत्मिक अर्थ दुःखकष्ट हो। परमेश्वरलाई धन्यवाद होस्, ख्रीष्ट येशूको क्रूसका दुःखहरू र उहाँको प्रायश्चित्तको काम एकै पल्टमा सधैंको निम्ति समाप्त भए! यसकारण उहाँको दोस्रो आगमनमा केवल सुन र धूप मात्र हुनेछ। सुनको अर्थ महिमा हो र धूपको अर्थ सुगन्धरूपी आराधना हो।

यशैया ६०:८-९: हूलैहूल चराहरूभैं विमानैविमान इस्राएलीहरू र निर्वासितहरू इस्राएल देशमा फर्कनेछन्। अनि ठूला-ठूला

पानीजहाजहरूले तिनीहरूको साथमा तिनीहरूको अर्जित धनसम्पत्ति ल्याउनेछन्।

यशैया ६०:१०: परदेशीहरूका मिस्त्री दलहरूले निर्माणका काम गर्नेछन् र राजाहरू परमेश्वरका जनहरूका नोकरचाकरहरू हुनेछन्। परिस्थितिको हेरफेर भएको रहेछ; किनकि जुन परमेश्वरले यस जातिका मानिसहरूलाई सजाय दिनुभएको थियो, ती परमेश्वरले अब यस जातिलाई दया देखाउँदै हुनुहुनेछ।

यशैया ६०:११-१४: अनि यरूशलेम शहरका मूलढोकाहरू बन्द गर्न वा तिनमा चाबी लगाउन आवश्यक छैन; किनभने कहींबाट कुनै खतरा आउनेछैन। तर मूलढोकाहरू खुला राख्नु जरुरी हुनेछ; किनकि दिनरात अन्यजाति राजाहरू र लस्कर-लस्करभरि उनीहरूको धनसम्पत्ति आइरहनेछन्। त्यस समयमा इस्राएली जातिको सेवा नगर्ने जुनसुकै देश नष्ट हुनेछ। अनि लेबानोनले यरूशलेमको मन्दिरको परिसर सुन्दर बनाउन आफ्ना उत्कृष्ट रूखहरू पठाउनेछ। अनि पहिले इस्राएली जातिलाई सताइरहेका अन्यजातिहरूका सन्तानहरूले अब यरूशलेमलाई 'परमप्रभुको शहर, इस्राएलका पवित्र जनको सियोन' भनेर स्वीकार गर्नेछन्।

यशैया ६०:१५-१६: पहिले घृणा गरिएको र त्यागिएको सियोनचाहिँ अब सर्वश्रेष्ठ शहर बनिनेछ, जसको पालनपोषण र पुष्टि बाँकी संसारले गर्नेछ। तब परमप्रभुको प्राचीन प्रजाले जान्नेछ: उहाँ तिनीहरूका उद्धारकर्ता र छुटाउनेवाला हुनुहुँदो रहेछ, हो, उहाँ याकूबका पराक्रमी जन हुनुहुँदो रहेछ।

यशैया ६०:१७-२२: यरूशलेम शहरको निर्माणमा सबैभन्दा महँगा-महँगा सामग्रीहरू, जस्तै: सुन, चाँदी, पित्तल र फलाम प्रयोग गरिनेछन्। शान्तिचाहिँ यसका अधिकारीहरू र धार्मिकताचाहिँ यसको प्रहरी-बल हुनेछन्। हिंसा र विनाशको सट्टामा उद्धार र प्रशंसा

हुनेछ। अबदेखि उसो यरूशलेममा सूर्य र चन्द्रमाको ज्योति आवश्यक हुनेछैन; किनकि परमप्रभुको महिमाले आवश्यक प्रकाश दिनेछ। अन्धकार लोप हुनेछ, र इस्राएली जातिका विलापका दिनहरू समाप्त हुनेछन्। धर्मी जनहरूचाहिँ यस देशको हकदार हुनेछन्, जुन धर्मी जनहरूलाई परमेश्वरले आफ्नो महिमाको निम्ति यसमा रोप्नुहुन्छ। मानिसहरूमध्ये सबैभन्दा क्षुद्र हुनेहरू आशिषित हुनेछन्, धेरै वंशाका हुनेछन्; किनभने परमप्रभुले यसको निम्ति आज्ञा गर्नुभएको हो र हतारसंग यो कुरा पूरा गर्नुहुनेछ।

ई) यशैया ६१: मसीहका विभिन्न सेवकाईहरू

यशैया ६१:१-४: प्रभु येशू यहाँ, यस ठाउँमा बोल्ने वक्ता हुनुहुन्छ भन्ने कुरा हामी जान्दछौं; किनभने उहाँले नासरतको सभाघरमा यशैया ६१:१-२^क पदहरू लूका ४:१६-२१ पदको खण्डमा उद्धृत गर्नुभयो र त्यसपछि भन्नुभयो: 'आज पवित्र धर्मशास्त्रको यो वचन तिमीहरूका कानमा पूरा भएको हो' (पद २१)। पानीको बप्तिस्मा लिनुहुँदा पवित्र आत्माद्वारा उहाँको अभिषेक भयो, अनि यस पृथ्वीमा उहाँले पूरा गर्नुभएको सेवकाईचाहिँ गरिबहरूलाई मुक्तिको सुसमाचार सुनाउनु थियो, मन टुटेकाहरूलाई मलहमपट्टी गर्नु थियो, पापका बन्धनमा परेकाहरूलाई छुटकाराको घोषणा गर्नु थियो र बन्दीहरूलाई भयालखाना खोलिएको शुभ सन्देश सुनाउनु थियो। अनि उहाँले 'परमप्रभुको ग्रहणयोग्य वर्षको प्रचार गर्नको निम्ति' भनेर उक्त उद्धृत गरेको खण्ड समाप्त गर्नुभयो, र 'हाम्रो परमेश्वरको बदला लिने दिनको घोषणा' छोडियो; किनकि त्यो कुरा उहाँको दोस्रो आगमनमा मात्र पूरा हुनेछ। किनभने उहाँले आफ्नो महिमित देखापराइमा परमेश्वरको न्यायको दिनको घोषणा गर्नुहुनेछ। त्यसपछि उहाँले सियोनमा विलाप गर्नेहरूलाई सान्त्वना

दिनुहुनेछ; उहाँले उनीहरूलाई उनीहरूका टाउकामा भएको खरानीको सट्टामा शिरपोस पहिराउनुहुनेछ, विलापको सट्टामा आनन्दको तेल लगाउनुहुनेछ, खिन्न मनको सट्टामा प्रशंसाको आत्मा दिनुहुनेछ। तब उहाँका चुनिएका मानिसहरू परमप्रभुले रोप्नुभएका 'धार्मिकताका वृक्षहरू' कहलाइनेछन्, किनकि उनीहरूले उहाँलाई महिमा दिनेछन्। अनि उनीहरूले प्रतिज्ञा गरिएको देशका भग्नावशेष-रूपी शहरहरू पुनर्निर्माण गर्नेछन्।

यशैया ६१:५-९: परदेशीहरूले इस्राएली-हरूलाई खेतालाहरूको रूपमा सेवा गर्नेछन्, र तिनीहरूलाई 'परमप्रभुका पूजाहारी' र 'हाम्रा परमेश्वरका सेवक' भनेर सम्मान गर्नेछन्। अन्यजातिहरूको धनसम्पत्ति यहूदीहरूकहाँ आउनेछ, र शताब्दीहरूदेखि तिनीहरूलाई लागेको निन्दा अन्त हुनेछ, अनि परमप्रभुका जनहरूले आदरको दोबर भाग पाएर आनन्द गर्नेछन्। (याद रहोस्: सात पदमा 'तिमीहरू' र 'उनीहरू' भन्ने सर्वनामहरूले उही यहूदी-हरूलाई नै सङ्केत गरेका हुन्)। आफ्ना चुनिएका जनहरूले भोगेका अन्याय, लुटपाट र खराबीको सम्भना गरेर परमप्रभुले तिनी-हरूलाई इनाम दिनुहुनेछ र तिनीहरूसँग एउटा अनन्त वाचा बाँध्नुहुनेछ, यस हेतुले कि अन्यजातिहरूले तिनीहरूलाई 'परमप्रभुको आशिषित वंश' भनेर स्वीकार गर्नु। प्रायः सबैको विचारमा, यो अनन्त वाचाचाहिँ नयाँ नियमको करार भएको बुझिन्छ (यर्मिया ३१:३१-३४; हिब्रू ८:८-१२)।

यशैया ६१:१०-११: मसीह येशूले बाँकी रहेको भागरूपी आफ्ना उद्धारप्राप्त जनहरूलाई प्रशंसा गर्नमा अगुवाइ गर्नुहुनेछ। परमेश्वरले तिनीहरूलाई लगाइदिनुभएका उद्धारको सुन्दर वस्त्र र धार्मिकताको महिमित पोशाकको गुणकथन गर्नुहुनेछ, साथै हजार वर्षको राज्यमा जातिहरूको सामु इस्राएल देशमा व्यावहारिक धार्मिकता र प्रशंसा उम्नेको कुरा

गुण गर्नुहुनेछ। (दस र एघार पदमा बोले वक्ता विभिन्न धारणाहरूअनुसार कि त यशैया हुन्, कि त सियोन हो, कि त मसीह हुनुहुन्छ। तर हाम्रो निम्ति चाहिँ यी पदहरूमा बोले वक्ता मसीह येशू हुनुहुन्छ, जसरी यशैया ६१:१-३ पदहरूमा पनि)।

उ) यशैया ६२: यरूशलेमका भावी आनन्दहरू

यशैया ६२:१-५: जबसम्म यरूशलेमलाई प्रतिज्ञा गरिएका आशिषहरू यसका हुँदैनन्, तबसम्म परमप्रभु चुप रहनुहुनेछैन, र विश्राम लिनुहुनेछैन। तब अन्यजातिहरूले सियोनलाई निर्दोष ठहरिएको अवस्थामा देखेछन्; अनि परमप्रभुले यस शहरलाई एउटा नयाँ नाम दिनुहुनेछ। राजाले आफ्नो मुकुटसित गरेभैं उहाँले सियोनसित आदरपूर्वक व्यवहार गर्नुहुनेछ। अधि 'त्यागिएकी' नाम गरेको शहरको नाम अबदेखि उसो 'हेप्सिबाह' हुनेछ, जसको अर्थ 'यससँग म प्रसन्न छु' हो। अनि अधि 'उजाड' नाम गरेको देशको नाम 'ब्यूलाह' हुनेछ, जसको अर्थ 'विवाहिता' हो। यी नामहरूबाट यस शहर र यस देशको निम्ति परमेश्वरको कोमल स्नेह र दाम्पत्य आनन्द कतिको छ, सो स्पष्ट बुझिन्छ। यरूशलेमका नागरिकहरूले यस शहरसँग विवाहको सम्बन्ध राखेछन्, र परमप्रभुचाहिँ सियोनको खातिर दुलहाजस्तै रमाउनुहुनेछ।

यशैया ६२:६-९: यसको बीचको समयमा परमप्रभुले यरूशलेमका पर्खालहरूमा पहरेदारहरू राख्नुभएको छ र तिनीहरूलाई 'तिमीहरूले अन्तर्विन्ती गर्न नछोड्नु र यरूशलेम संसारको रानी शहर नभएसम्म मलाई विश्राम नदिनु' भन्ने आज्ञा गर्नुभएको छ। शत्रुहरूले फेरि कहिल्यै इस्राएल देशका उत्पादनहरू लैजानेछैनन्, तर यी अनाजहरूको निम्ति परिश्रम गर्नेहरूले त्यो खानेछन्।

यशैया ६२:१०-१२: अब निर्वासित-हरूलाई 'बेबिलोनका मूलढोकाहरूबाट भएर बाहिर निस्केर जाओ र गर्वको साथ भण्डा फरफराएर पक्कापक्की राजमार्गबाट भएर इस्राएल देशमा फर्क' भन्ने आज्ञा गरिएको छ। यसको घोषणा संसारको छेउसम्म पुगेको छ: मसीह येशूमा इस्राएली जातिको उद्धारक आउनुभएको छ; अनि उहाँले आफ्ना जन-हरूलाई इनाम दिनुहुनेछ। अनि तिनीहरूको सम्मानित नाम 'पवित्र जाति' हुनेछ। अनि यरूशलेमको नाम 'खोजिएको र नत्यागिएको शहर' हुनेछ। यस अनुच्छेदको दृष्टि बेबिलोनबाट फर्केर आउने प्रस्थानभन्दा पर हेर्छ, र खीष्ट येशूको दोस्रो आगमन ताकेको छ, जुन समयमा इस्राएली जातिको अन्तिम पुनर्स्थापना हुनेछ।

ऊ) यशैया ६३:१-६: बदला लिने दिन

जुन समयमा प्रभु येशू आफ्नो राज्य स्थापित गर्न फर्कनुहुनेछ, त्यस समयमा उहाँले पहिले आफ्ना शत्रुहरूलाई नाश गर्नुपर्नेछ। त्यो विनाश विभिन्न समयमा र विभिन्न स्थानहरूमा हुनेछ। यसको एक चरण हारमागेड्डोनको उपत्यकामा हुनेछ (प्रकाश १६:१६); अनि यसको अर्को चरणचाहिँ यहोशापातको बेंसीमा हुनेछ (योएल ३:१२); अनि यस विनाशको तेस्रो चरणचाहिँ एदोममा हुनेछ। अनि यसको तेस्रो चरण यशैया ६३ अध्यायको सन्दर्भ हो। मसीह एदोमको राजधानी बोझाबाट सैनिक चालमा हिँड्दै आउनुहुनेछ, र उहाँका वस्त्रहरू इस्राएली जातिका शत्रुहरूको रगतले राता भए। 'तपाईंको वस्त्र किन रातो छ?' भनेर सोध्दाखेरि उहाँले आफ्ना शत्रुहरूलाई कुल्चिनुभएको घटना बयान गर्न दाखको कुण्ड कुल्चेको दृष्टान्त लिनुभयो। किनकि तिनी-हरूबाट बदला लिन र आफ्ना जनहरूलाई छुटकारा दिन उहाँको समय आएको थियो।

कुनै मानवीय उद्धारकर्ता नभएको कारणले उहाँ रणभूमिमा उत्रनुभयो, र उहाँले विजय प्राप्त गर्नुभयो ।

ए) यशैया ६३:७-६४:१२: बाँकी रहेका यहूदीहरूको प्रार्थना

यशैया ६३:७-१०: त्यसपछि भविष्य-वक्ता यशैयाले निर्वासनमा बाँकी रहेका यहूदी-हरूको पक्षमा बोल्छन्, जसले आफ्नो दयनीय स्थितिबाट छुटकारा पाउन खोज्दथिए । पहिले उनले यस जातिसँग परमेश्वरको विगत व्यवहार बयान गर्छन् । परमप्रभुले तिनी-हरूप्रति केवल उपकार, प्रशस्त भलाइ र कोमल कृपाहरू देखाउनुभएको थियो । अनि परमेश्वरले तिनीहरूलाई आफ्नो प्रजा भन्नुभएको थियो । तिनीहरूले आउँदा दिन-हरूमा के-के गर्नेछन्, सो उहाँलाई अघिबाट थाहा थियो । तर यहाँ उहाँलाई कुन प्रकारले प्रस्तुत गरिएको छ ? मानौं तिनीहरूले कतै उहाँलाई अरू देवताहरूको निम्ति त्याग्ने कुरा उहाँले कल्पना धरि गर्न सक्नुभएन भैं उहाँ यहाँ देखा पर्नुभयो । यसैले उहाँ तिनीहरूका उद्धारकर्ता हुनुभयो । उहाँ तिनीहरूका सबै परीक्षाहरूमा सहभागी हुनुभयो, विशेष गरी मिस्र देशमा तिनीहरूले सहेको तिनीहरूको सारा कष्टमा साभेदार हुनुभयो । उहाँको उपस्थितिमा रहने दूत वा सन्देशवाहक, जो मसीह हुनुहुन्थ्यो, उहाँले नै तिनीहरूलाई बचाउनुभयो । आफ्नो प्रेम र दयामा उहाँले तिनीहरूलाई मिस्र देशबाट दाम तिरेर छुटाउनुभयो, र उजाडस्थानको सारा यात्रा-भरि तिनीहरूलाई बोकेर तिनीहरूको वास्ता गर्नुभयो । तर तिनीहरूले उहाँको प्रेमको सट्टामा उहाँसित विद्रोह गरे, र यसरी उहाँ तिनीहरूका शत्रु हुनुभयो ।

यशैया ६३:११-१३: तर मोशा र तिनको पुस्ताको जमाना, ती पुराना दिनहरूको सम्भन्धा गर्दा निम्न प्रश्नहरू उठ्छन्: उहाँ कहाँ

हुनुहुन्थ्यो, जसले मोशा, हारून र इस्राएली-हरूका अन्य गोठालाहरूको हातमा इस्राएली जातिलाई लाल समुद्रबाट पार ल्याउनुभयो ? उहाँ कहाँ हुनुहुन्थ्यो, जसले मोशाभित्र आफ्नो पवित्र आत्मा हालिदिनुभयो र जसले मोशाले इस्राएलीहरूलाई समुद्र पार लान सकून् भन्ने हेतुले समुद्र दुई भाग पार्नुभयो र यसरी आफ्नो नाममाथि अनन्त सम्मान ल्याउनुभयो ? परमप्रभु कहाँ हुनुहुन्थ्यो, जसले समुद्र हुँदै गएको बाटो समतल मरुभूमिजस्तै सम्म, कुनै घोडाले ठेस नखाने गरी सुगम बनाउनुभयो र तिनीहरूलाई यही बाटोबाट भएर सजिलोसँग समुद्र पार ल्याउनुभयो ?

यशैया ६३:१४: जसरी एउटा पशु आराम पाउन र फेरि ताजा हुन बेंसीमा ओर्लन्छ, त्यसरी नै परमेश्वरले आफ्ना जनहरूलाई डोर्याएर विश्रामको देशमा ल्याइपुर्‍याउनुभयो र यसरी आफ्नो निम्ति एउटा महिमित नाम कमाउनुभयो । यहाँ, यस खण्डमा त्रिएक परमेश्वरका तीन व्यक्तिहरूमाथि ध्यान दिनुहोस्: सात पदमा परमप्रभु हुनुहुन्छ, नौ पदमा परमप्रभुको दूत हुनुहुन्छ, अनि दस, एघार र चौध पदमा परमप्रभुको पवित्र आत्मा हुनुहुन्छ ।

यशैया ६३:१५-१६: परमप्रभुका विगत कृपाहरू बयान गर्दा-गर्दै भविष्यवक्ता यशैया बेबिलोनको भावी निर्वासनमा पुगेछन्, र उनले निर्वासितहरूको निम्ति अन्तर्विन्ती गर्न थाल्छन् । उनको लागि कस्तो देखिन्थ्यो भने, परमेश्वरको जोश, शक्ति र कृपाहरू बाँकी रहेकाहरूबाट खोसिएका रहेछन् । अब्राहाम र इस्राएलले इस्राएलीहरूलाई अस्वीकार गरे तापनि, यशैयाको विचारमा, परमेश्वर अर्भे पनि तिनीहरूका पिता हुनुहुन्थ्यो ।

यशैया ६३:१७-१९: अनि सत्र पद-अनुसार बाँकी रहेकाहरूले आफ्नो पछि-हटाइको निम्ति परमप्रभुलाई दोष लगाएका जस्तै छ । तर यसको विषयमा यथार्थ कुरा के

थियो भने, परमेश्वरले केवल यी मानिसहरूको हृदय कठोर पार्नुहुन्छ, जुन मानिसहरूले पहिले आफ्नो हृदय कठोर पारेका छन्। अनि हुन सक्छ, बाँकी रहेका यहूदीहरूले भन्न खोजेको कुरा यस प्रकारको छ: 'तपाईंले हामीलाई किन तपाईंका मार्गहरूबाट भड्किहिँडन दिनुभयो?' धेरै पल्ट यस्तो छ, परमेश्वरले जुन कुरा हुन दिनुभयो, त्यो कुरा उहाँले गर्नुभएको भनिन्छ। जे भए पनि, बेबिलोनको कैदमा भएका यहूदीहरूले परमप्रभुलाई यसो भन्दै पुकार्छन्: 'हे प्रभु, आफ्नो अनुग्रहमा हामीकहाँ फर्कनुहोस्!' इस्राएली जातिले केवल थोरै समयको निम्ति शान्तिको साथ देश अधिकार गरेको थियो। अनि अबचाहिँ – उहाँको पवित्रस्थान भत्किएको छ, र इस्राएलीहरू अर्थात् परमेश्वरका जनहरूको स्थिति अरू कुनै जातिको भन्दा असल थिएन, जसको परमप्रभुसँगको सम्बन्ध कहिल्यै भएको थिएन, अँ, कुनै करारद्वारा स्थापित भएको थिएन।

यशैया ६४:१-५: यशैया ६३:१५ पदमा शुरु भएको प्रार्थनाले यहाँ, यस खण्डमा निरन्तरता पाएको छ र यहाँ, पाँच पदमा तिनीहरूको पाप मानिएको स्वीकार पो भएछ। बाँकी रहेकाहरूले परमेश्वरलाई के अनुरोध गर्छन् भने, 'आकाश च्यातेर तल ओर्लेर आउनुहोस् र क्रोधको आगोमा आफ्ना विरोधीहरूमाथि जाइलागनुहोस्!' तिनीहरूले परमेश्वरका अधिल्ला हस्तक्षेपरूपी कामहरू सम्भेका छन्, जुन कामहरू एकमात्र साँचो परमेश्वरका अकाट्य, अद्वितीय प्रमाणहरू थिए; किनकि उहाँले उहाँको बाटो हेर्नेहरूको पक्षमा काम गर्नुहुन्थ्यो। तिनीहरूले याद गरेका छन्, कि व्यावहारिक धार्मिकतामा प्रसन्न हुने-हरूलाई परमेश्वरले सधैं अनुग्रह देखाउनु-हुन्थ्यो। तर तिनीहरूले लामो समयदेखि निरन्तर गरिरहेका आफ्ना पापहरूद्वारा उहाँको क्रोध उठाएका थिए र उहाँको क्रोध आफूमाथि

निम्त्याएका थिए; तब के, के तिनीहरूजस्ता मानिसहरूको निम्ति बाँचे आशा थियो? तिनीहरू दोधारमा थिए।

यशैया ६४:६-७: तिनीहरूले आफ्नो व्यक्तिगत अशुद्धता मानिए, अनि तिनीहरूले स्वीकार गरे: हो, तिनीहरूका सबैभन्दा असल कामहरू, तिनीहरूका धर्मकर्महरू मैला थाडनाहरू⁶⁹ जस्तै थिए। तब तिनीहरू ओइलिएका पातहरू किन नहुने, जो आफ्ना अधर्महरूरूपी हुरीबतासद्वारा उडाएर लिए? इस्राएली जातिमा आत्मिक मृत्यु आएको थियो। अनि यसको निम्ति अन्तर्विन्ती गर्नेहरू कहीं थिएनन्; किनकि परमप्रभुले तिनीहरूलाई तिनीहरूका पापहरूको खातिर त्यागिदिनुभयो र तिनीहरूलाई तिनीहरूका पापका नतिजा-हरूमा छोड्नुभयो।

यशैया ६४:८-९: तरै पनि परमप्रभु अर्भे तिनीहरूका पिता हुनुहुन्थ्यो; अनि कुमालेले तिनीहरूरूपी माटोको डल्लोबाट केही न केही रच सक्छ भन्ने आशा जारी थियो। अनि यही कारणले तिनीहरूले उहाँलाई आग्रह गरेका छन्: 'हे प्रभु, आफ्नो क्रोध शान्त गर्नुहोस्, हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्, हाम्रा पापहरू बिसर्नुहोस् र हामीलाई तपाईंको प्रजाको रूपमा अभि पनि स्वीकार गर्नुहोस्!'

यशैया ६४:१०-१२: देशको विनाशकारी अवस्था अनि विशेष गरी यरूशेलम र यसको मन्दिरको नाजुक अवस्थाचाहिँ परमेश्वरको निम्ति आफ्नो क्रोध छोडिदिने बलिया कारणहरू हुनुपर्नेथिए; यसकारण उहाँले दुःख-कष्टमा परेका आफ्ना जनहरूको पक्षमा कुनै न कुनै निर्णायक कार्य गर्नुपर्नेथियो।

ऐ) यशैया ६५: परमप्रभुले बाँकी रहेका यहूदीहरूको प्रार्थनाको उत्तर दिनुभएको

यशैया ६५:१: यस पदबाट परमप्रभुले तिनीहरूलाई उक्त प्रार्थनाको उत्तर दिनुभएको

कुरा शुरु हुन्छ, जुन प्रार्थना यशैया ६३:१५-६४:१२ पदहरूको खण्डमा प्रस्तुत गरियो।

यस पहिलो पदको सन्दर्भ परमेश्वरको खोजी गर्न असफल भएको इस्त्राएली जाति हो, जसले उहाँले बोलाउनुभएको बेलामा उहाँलाई उत्तर दिँदैनथियो। तर प्रेरित पावलले रोमी १०:२० पदमा यस पदको सन्दर्भ अन्य-जातिहरू र तिनीहरूको बोलावटमा लागू गरेका छन्, जब उनले यसो लेखे: 'जसले मलाई खोजेनन्, तिनीहरूद्वारा म भेट्टाइएँ; जसले मेरो विषयमा खोजीनिधि गरेनन्, तिनीहरूकहाँ म प्रकट भएँ।'

यशैया ६५:२-७: तर यस खण्डका पद-हरूको सुस्पष्ट सन्दर्भ इस्त्राएली जाति नै हो। किनकि मूर्तिपूजा र अन्यजातिहरूका धर्महरूसँग सम्बन्ध राख्ने घृणित कामकुराहरूमा तल्लीन भएको यस जातिका मानिसहरूलाई परमेश्वरले निरन्तर आह्वान गर्दै हुनुहुन्थ्यो। गुप्त समाजका सदस्य-सदस्याहरू भएका हुनाले तिनीहरूले आफूलाई आफ्ना छिमेकी-हरूभन्दा पवित्र ठान्थे। तर सर्वोच्च परमेश्वरको निम्ति तिनीहरू लगातार पिरोले कारण हुन्थे; यसकारण उहाँले तिनीहरूलाई तिनीहरूको मूर्तिपूजा र तिनीहरूका सबै अन्य पापहरूको बदला दिनुहुनेथियो।

यशैया ६५:८-१२: जसरी अङ्गुरको कुनै फुप्पामा केही असल रस बाँकी रहन्छ, ठीक त्यस्तै परमप्रभुले आफ्नो प्रतिज्ञानुसार यस जातिरूपी खराब दाखबारी नष्ट गर्दा विश्वासयोग्य हुनेहरूको बाँकी भाग जोगाउनु-हुनेथियो। अनि यो जोगाएको बाँकी भाग देशमा बस्नेथियो। भेडाका बगालहरू पश्चिममा शारोनको मैदानमा र पूर्वमा आकोरको बेंसीमा चर्नेथिए; यो सबको सब पवित्र जनहरूको फाइदाको निम्ति हुनेथियो। तर धर्मत्यागी आम जनताको निम्ति हालत अर्को हुनेथियो। तिनीहरूले यरूशलेमको मन्दिरको सेवा त्यागेका थिए, अनि 'गाद'

नामक भाग्य-देवता र 'मनी' नामक भावी-देवता पूजा गर्थे। यसकारण परमेश्वरले तिनीहरूलाई तरवारको निम्ति ठहराउनु-हुनेथियो। तिनीहरूले परमप्रभुका विन्ती-हरूप्रति सकारात्मक प्रतिक्रिया देखाउनुको सट्टामा परमप्रभुलाई दुष्ट लाग्ने घृणित कुराहरू रोजे।

यशैया ६५:१३-१६: साँचो विश्वासी-हरूको भाग्य र विश्वास नगर्नेहरूको भाग्यको बीचमा भएको भिन्नता यहाँ, यी पदहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ: यता उनीहरूसँग प्रशस्त खानेकुरा हुन्छ, तर उता तिनीहरू भोकै बस्नेछन्; यता उनीहरूसँग प्रशस्त पिउने कुरा हुन्छ, तर उता तिनीहरूलाई तिर्खा लाग्नेछ; यता उनीहरू रमाउनेछन्, तर उता तिनीहरू शर्ममा पर्नेछन्; यता उनीहरूले गीत गाउनेछन्, तर उता तिनीहरूले विलाप गर्नेछन्; उता तिनीहरूमाथि व्यभिचार गरेकी स्त्रीमाथि पर्ने श्राप पर्नेछ (गन्ती ५:२१-२४), तर यता उनीहरू धन्यका हुनेछन्। त्यस दिनमा, जब पृथ्वीका गल्लीहरू सच्याइनेछन्, मानिसहरूले आफूलाई धन्यका भन्दा वा शपथ खाँदा 'सत्यताको परमेश्वर'को नाम प्रयोग गर्नेछन्। अर्को शब्दमा भन्नु हो भने, परमेश्वरले आफूले पाउनुपर्ने मान पाउनुहुनेछ; मानिसहरूले मानि-लिनेछन्: उहाँ यी परमेश्वर हुनुहुन्छ, जसले आफ्ना अभिप्रायहरू पूरा गर्दै हुनुहुन्छ; अनि उहाँ जे गर्छु भन्नुहुन्छ, उहाँले त्यो पूरा गरेर छोड्नुहुन्छ।

यशैया ६५:१७: यस अध्यायका अन्तिम पदहरूले हजार वर्षको राज्यका अवस्थाहरू बयान गर्छन्। यहाँ, यस ठाउँमा नयाँ आकाश र नयाँ पृथ्वीको सन्दर्भचाहिँ यस पृथ्वीमा स्थापित हुन लागेको खीष्टको राज्य हो। तर प्रकाश २१ अध्यायमा नयाँ आकाश र नयाँ पृथ्वीको सन्दर्भ अनन्तकाल हो। किनकि यशैयाको पुस्तकमा प्रस्तुत गरिएका नयाँ आकाश र नयाँ पृथ्वीमा अझै पनि पाप र मृत्यु

हुने रहेछ; तर प्रकाश २१ अध्यायमा पाप र मृत्यु बितिसकेका कुराहरू हुनेछन् ।

यशैया ६५:१८-२३: अनि जब परमेश्वरको राज्य आउनेछ, तब परमप्रभु यरूशलेममा र इस्राएली जातिका मानिसहरूमा रमाउनुहुनेछ । अनि अबदेखि उसो दुःख र पीडाको आवाज कहिल्यै फेरि सुनिनेछैन । शिशुहरूको मृत्यु र अकालको मृत्यु उन्मूलन गरिनेछ । सय वर्षको उमेरमा मृत्यु हुने मानिसलाई केटो वा टिटो पो मानिनेछ । सय वर्षको उमेर भएको मानिस जसले देखिने गरी पाप गर्नेछ, मृत्यु-दण्ड दिईकन समाजबाट हटाइनेछ । मानिसहरू आफ्नो परिश्रमको फलबाट आनन्द उठाउन बाँचेछन्; किनभने ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्यमा विश्वासयोग्य हुनेहरूको उमेर बढाइनेछ । कुनै व्यर्थको परिश्रम हुनेछैन; अनि युवाहरू न लडाइँद्वारा, न विपत्तिद्वारा नामेट हुनेछन् । बुबाआमाहरू र तिनीहरूका छोराछोरीहरूले परमप्रभुको आशिष उपभोग गर्नेछन् ।

यशैया ६५:२४-२५: अबदेखि उसो प्रार्थनाको उत्तर पाउन कुनै बाधा हुनेछैन । अनि जङ्गली जनावरहरू पाल्तू पशु बन्नेछन्, अनि विषालु सर्पहरूको आहारचाहिँ अपमानको धूलो हुनेछ । परमेश्वरको पवित्र पर्वत सियोनमा अब फेरि कहिल्यै कुनै हानि, कुनै खतरा हुनेछैन ।

**ओ) यशैया ६६: अन्तमा नदीजस्तै बगि-
रहने शान्ति हुनेछ**

यशैया ६६:१-२: यशैयाको पुस्तकको अन्तिम अध्यायका शुरुका शब्दहरू पश्चात्ताप नगर्ने इस्राएली जातिका मानिसहरूको निम्ति लेखिएका हुन् । तिनीहरूले यस अवस्थामा परमेश्वरको निम्ति एउटा मन्दिर बनाएर उहाँलाई प्रसन्न तुल्याउन के सक्थे र? यस प्रकारको सोच परै जाओस् ! उहाँ त ब्रह्माण्डको सृष्टिकर्ता र त्यसका मालिक हुनुहुन्छ; स्वर्ग

उहाँको सिंहासन हो, अनि पृथ्वी उहाँको पाउदान हो । अनि जो दीन र चूर्ण आत्माको हुन्छ, जसले उहाँको वचनमा थरथर काम्छ, उहाँले यस्तो व्यक्तिको हृदय आफ्नो वास-स्थानको निम्ति चाहना गर्नुहुन्छ ।

यशैया ६६:३-४: तर जस-जसले पश्चात्ताप गर्दैनन्, तिनीहरूले आफ्ना धर्मका रीतिहरूद्वारा परमेश्वरको अपमान गर्छन् । व्यावहारिक पवित्रताबाट अलग तिनीहरूका बलिदान र भेटीहरूचाहिँ अपराध हुन्, घृणित काम पो हुन्छन् । हो, तिनीहरूले आफ्ना कपटपूर्ण चालहरू छात्र त सक्छन्, तर तिनीहरूले यसका परिणामहरू छात्र सक्दैनन् । परमेश्वरले यसको नतिका के हो, सो निर्धारित गर्नुहुनेछ । जस-जसले पश्चात्ताप गर्ने उहाँको यो आह्वान अस्वीकार गर्छन् र जो-जो उहाँले घृणा गर्नुभएका चालहरूमा अघि बढ्छन्, तिनीहरूले उहाँको क्रोधको स्वाद चाखेछन् ।

यशैया ६६:५-६: तर उहाँको वचनमा थरथर काम्ने, उहाँको भय मात्रै विश्वासयोग्य यहूदीहरूको निम्ति तिनीहरूका दाजुभाइहरूबाट सतावट आउनेछ । यी दुष्ट सताउनेहरूले यसरी परमेश्वरको सेवा गरेका ठान्नेछन् । 'परमप्रभुको महिमा होस्, र हामी तिमीहरूको आनन्द हेरौं' भन्ने यिनीहरूको तानाबाट यो स्पष्ट हुन्छ । 'तिमीहरूको आनन्द हेरौं' भन्ने अर्थ 'अद्भुत पाराले छुटकारा पाएको तिमीहरूको आनन्द हेर्न पाऔं' हो । तर परमप्रभुले तिनीहरूका शत्रुहरूलाई शर्ममा पार्न तिनीहरूको पक्षमा काम गर्न हस्तक्षेप गर्नुहुनेछ । अनि यरूशलेमको मन्दिरबाट न्यायको काम शुरु हुनेछ; परमप्रभुको आवाज सुनिनेछ, र यसैबाट उहाँको बदला लिने समय आएको छ भन्ने बुझिनेछ ।

यशैया ६६:७-९: अनि सात पदमा इस्राएली जातिले आफ्नो प्रसूति-वेदना लाग्ने समयभन्दा अघि एउटा नर बालक जन्माउँछ, अर्थात् तिनीहरू महासङ्कष्टमा पर्नुभन्दा अघि

मसीह आउनुहुने रहेछ । अनि आठ पदमा यस जातिले प्रसूति-वेदना लागेपछि छोराछोरीहरू जन्माउँछ । यसको पहिलो जन्माउने क्रिया, मसीहको जन्मचाहिँ दुई हजार वर्ष पहिले बेतलेहेममा भएको हो । तर दोस्रो जन्माउने कार्य इस्राएली जातिको आत्मिक पुनर्जन्म हो, जुनचाहिँ सङ्कष्टकालपछि हुनेछ । परमेश्वरलाई आफ्नो यो उद्देश्य पूरा गर्नदेखि कुनै पनि कुराले बाधा दिनेछैन नै ।

यशैया ६६:१०-१७: इस्राएली जातिको पुनर्स्थापनाको सुदिनचाहिँ यरूशलेममा ठूलो रमाहटको समय हुनेछ । यस शहरलाई प्रेम गर्नेहरू र यसको साथमा रोएकाहरू सबै त्यस शुभ अवसरको हर्षउल्लास र रमाहटमा सहभागी हुनेछन् । अन्यजातिहरूको गौरवद्वारा धनी भई यसले यसकहाँ आउनेहरू सबैलाई समृद्धि, पोषण, सान्त्वना र नयाँ शक्ति प्रदान गर्नेछ । तब सबैको निम्ति सुस्पष्ट हुनेछ: परमप्रभु आफ्ना जनहरूको कल्याण गर्न र आफ्ना शत्रुहरूलाई दण्ड दिन प्रतिबद्ध हुनुहुँदो रहेछ । प्रभु येशूको दोस्रो आगमनमा सबै मूर्तिपूजा गर्नेहरू र उहाँका सबै विद्रोहीहरूमाथि उहाँको दन्किने क्रोध खन्याइनेछ । किनकि यिनीहरूले आफूलाई धार्मिक हिसाबले शुद्ध पार्न किसिम-किसिमका रीतिहरू पूरा गर्न त गर्छन्, तर केको निम्ति ? यिनीहरूले त सबै-भन्दा घिनलाग्दा पूजाआजामा संलग्न हुन पो यसो गर्दा रहेछन् । यो उहाँको नजरबाट लुक्न सक्दैन ।

यशैया ६६:१८-२१: उहाँ तिनीहरूका कामहरू र तिनीहरूका विचारहरू जान्नुहुन्छ । अनि जब उहाँले तिनीहरूमाथि आफ्नो न्याय-रूपी सजाय बर्साउनुहुनेछ, तब तिनीहरूले उहाँको महिमा देखेछन् । उहाँले तिनीहरूलाई एउटा अलौकिक चिन्ह दिनुहुनेछ, जुन चिन्ह के हो, सो हामी निश्चित रूपले तोकेर भन्न सक्दैनौं । अनि तिनीहरूबाट उम्केकाहरू

परमप्रभुको शक्ति र कीर्तिको खबर लिएर पृथ्वीका छेउहरूसम्म जानेछन् । तब अन्य-जातिहरूले यताउता छरपष्ट भएका इस्राएली-हरूलाई भेटीको रूपमा परमप्रभुकहाँ चढाउने प्रकारले तिनीहरूको निम्ति तिनीहरूको स्वदेशमा फिर्ता लाने यातायातका प्रबन्धहरू मिलाउनेछन् । अनि हजार वर्षको राज्यको समयमा परमेश्वरले मन्दिरमा पूजाहारीगिरी र लेवीहरूको सेवा-व्यवस्था फेरि स्थापित गर्नुहुनेछ ।

यशैया ६६:२२-२३: परमेश्वरसित इस्राएली जातिको ठहर नयाँ आकाश र नयाँ पृथ्वीजतिकै चिरस्थायी र सुरक्षित हुनेछ । सबै देशहरूबाट तीर्थयात्रीहरू तोकिएका समयहरूमा आराधना गर्न भनी यरूशलेममा आउनेछन् ।

यशैया ६६:२४: त्यहाँ रहेको बेलामा तिनीहरू शहर-बाहिर निस्केर हिन्नोमको बेंसीमा जानेछन्, र शहरको मैला फ्याँक्ने जग्गामा नित्य बलिरहेको आगोमा विद्रोहीहरूको शवदाह गरिरहेको देखेछन् ।

यहाँ हाम्रो ध्यानको योग्य कुरा के छ भने, हाम्रा प्रभु येशूले पापमा जिउनेहरूलाई, साथै तिनीहरूलाई, जसले उहाँमाथि विश्वास गर्ने-हरूमध्ये सानाभन्दा सानाहरूलाई ठेस खुवाउँछन्, चेताउनी दिँदै यशैयाको पुस्तकको अन्तिम पदबाट उद्धृत गर्नुभयो । मर्कूसको सुसमाचारको नौ अध्यायमा प्रभु येशूले यशैयाका यी निम्न गम्भीर शब्दहरू तीन पल्ट⁷⁰ प्रयोग गर्नुभयो: 'जहाँ तिनीहरूको कीरा मर्दन र आगो निभ्दैन' (मर्कूस ९:४४, ४६ र ४८) ।

तर सुसमाचार यो हो: नरकको त्यस कहिल्यै ननिभ्ने अनन्त आगोबाट उम्कन सकिन्छ ! जुन मानिसले प्रभु र मुक्तिदाता येशू ख्रीष्टमाथि विश्वास राख्छ, त्यो मानिस नरकको आगोबाट बच्नेछ; यो सुनिश्चित छ । किनकि प्रभु येशू परमप्रभुका सेवक हुनुहुन्छ,

जसलाई यशैयाले आफ्ना भविष्यवाणीहरूमध्ये धेरैमा अति सुन्दर ढङ्गले प्रस्तुत गर्दै आए ।

हाम्रो अनुमानमा, हाम्रा धेरैजसा पाठकहरूले प्रभु येशूलाई आफ्ना प्रभु र मुक्तिदाताको रूपमा ग्रहण गर्नुभएको हुनुपर्ला । के तपाईंले पनि प्रभु येशूलाई आफ्नो प्रभु र मुक्तिदाताको रूपमा ग्रहण गर्नुभएको छ ? तपाईंले उहाँलाई ग्रहण गर्नुभएको छैन भने, हामी तपाईंलाई ढिलो नगरी उहाँलाई भेट्नै ग्रहण गर्नुहुन आग्रह गर्छौं । तब तपाईंको निम्ति र अरू पाठकहरूको निम्ति निश्चय यशैयाको पुस्तक एउटा महान् भविष्यवाणीको पुस्तक र एउटा महान् कविताको पुस्तक ठहरिनेछ; योजस्तै उत्कृष्ट पुस्तक पुरानो नियमभरि छैन । तर के कुरा यतिमा सीमित छ ? यो त हाम्रो निम्ति शर्मको कुरा हुनेथियो । हामीले यस पुस्तकको प्रयोग आफ्नो दैनिक जीवनमा लागू गर्नुपर्छ, र हाम्रो जीवनमा परमेश्वरको असल अभिप्राय र उहाँको सिद्ध इच्छा पूरा हुनुपर्छ ।

हामी धर्मनिष्ठ अङ्ग्रेजी बाइबल-विद्वान् श्री डब्ल्यु. ई. भाइनले दिएको व्यावहारिक

अर्ती प्रस्तुत गरेर हाम्रो अध्ययन यहाँ अन्त गर्छौं:

‘यो सबैबाट स्पष्ट हुन्छ, कि आफ्नै चालमा हिँड्नु मूर्खता हो; आफ्नै इच्छा र आफ्नै मनसाय पूरा गर्नु व्यर्थ हो अनि परमेश्वरलाई मन नपरेका कुराको पछि लाग्नु पाप हुँदो रहेछ ! होइन, हामी उहाँको बाटो हेरेर जिउनुपर्छ; हामीले उहाँको सोर ध्यानसित सुन्नपर्छ; हामीले उहाँको इच्छा पूरा गरेकोमा आनन्द लिन सक्नुपर्छ । किनकि हामी परमेश्वरको साथ-साथ हिँड्छौं भने, उहाँले आफ्नो वचनमा दिनुभएका सबै प्रतिज्ञाहरू हामीमा र हामीद्वारा पूरा गर्नुहुन्छ र पूरा गर्नुहुनेछ । यसकारण उहाँमाथि लगाउनुभएको भरोसामा मग्न हुनुहोस्, तब उहाँको प्रतिक्रिया के हुने हो, सो तपाईंले देख्नुहुनेछ: उहाँले हामीलाई निश्चयता दिनुको साथै त्यसमाथि अभै पनि आफ्नैतथास्तु भन्ने सुगन्ध थपिदिनुहुनेछ । ओहो, उहाँप्रति आज्ञाकारी हृदय र उहाँमाथि भरोसा गर्ने मनलाई कत्रो शान्ति मिलेछ ! उहाँको घमाइलो अनुहार तपाईंमाथि चम्केको आनन्दित अनुभव गर्नुहोस् र उहाँसँग पवित्र सङ्गति उपभोग गर्नुहोस् ! 71)

ENDNOTES

- 1) **Introduction:** It was a benefit performance “for the relief of Prisoners in the several Gaol’s, and for the support of Mercer’s Hospital in Stephen Street, and of the Charitable Infirmary on the Inn’s Quay.” In light of Isaiah’s stress of freeing the prisoners, and binding up the wounds of the sick, he no doubt would have been pleased with these charities, which were often associated with early performances of ‘Messiah.’
- 2) **Introduction:** After the Overture, the very beginning of the second part of Isaiah is sung in a tenor solo: “Comfort ye My people” (40:1). Who can read Isaiah 7:14 without hearing the contralto solo of “Behold, a virgin shall conceive,” or Isaiah 9:6 without hearing the chorus sing “Unto us a Child a born, unto us a Son is given”. “Surely He hath borne our griefs, and carried our sorrows” is another lesser-known setting with words by Isaiah (53:4). Also with words by Isaiah are: “O thou that tellest good tidings to Zion” (40:9); “Then shall the eyes of the blind be open’d and the ears of the deaf unstopped” (35:5); “He shall feed His flock like a shepherd” (40:11); and the moving “He was despised and rejected of men” (53:3).
Comparatively little of the text of the oratorio is from the NT, which is unusual, especially when we consider that the subject matter is all about the Messiah.
- 3) **Introduction:** See the Believers Bible Commentary in the Introductions to the books mentioned for a defense of the traditional and orthodox positions on the authorship.
- 4) **Introduction:** Flavius Josephus, Antiquities XI:1:f.
- 5) **1:7–9:** So sure are the prophecies that they are often expressed in the Hebrew perfect tense, suggesting a completed action.
- 6) **1:10–15:** W. E. Vine, Isaiah: Prophecies, Promises, Warnings, p. 14.
- 7) **2:4:** This verse—minus the opening words about God—are inscribed on the United Nations Building in New York City.
- 8) **2:12–18:** A sloop is a kind of ship that generally has one mast.
- 9) **4:2–6:** Matthew Henry, “Isaiah,” Matthew Henry’s Commentary on the Whole Bible, IV:27.
- 10) **6:1:** This would be 740 b.c. Moody writes: “Uzziah’s reign was a kind of Victorian era in Jewish history. It was when this passed away into shame and disgrace that Isaiah saw the Eternal King on his throne.” Notes from My Bible, p. 85.
- 11) **6:1:** F. C. Jennings, Studies in Isaiah, p. 61.
- 12) **6:2–5:** The word seraphim is from the Hebrew verb sauraph, “burn,” stressing the burning holiness of God, as in “Our God is a consuming fire” (Heb. 12:29, cf. Deut. 4:24).
- 13) **6:9–10:** W. E. Vine, Isaiah, p. 32.
- 14) **7:3:** His son’s name means ‘a remnant shall return’.
- 15) **7:10–13:** W. E. Vine, Isaiah, p. 35.

- 16) 7:14: The Hebrew word translated virgin (*aplmaph*) in verse 14 may also mean “young woman.” The prophecy may have had an early, partial fulfillment when Isaiah’s wife gave birth to Maher-Shalal-Hash-Baz (8:1–4). But the ultimate, complete fulfillment was in the birth of Christ. When Matthew quotes verse 14, he uses the Greek word *parthenos*, which can only mean virgin (Matt. 1:23).
- 17) 7:14: W. E. Vine, *Isaiah*, p. 35.
- 18) 7:18–22: F. C. Jennings, *Isaiah*, p. 90.
- 19) 8:19: W. E. Vine, *Isaiah*, p. 41.
- 20) 9:6: *Ibid.*, p. 43.
- 21) 11:1: The beautiful old German carol, “Lo, How a Rose E'er Blooming,” captured Isaiah’s thought here so well. Poetically the author chose a rose as the plant which will grow from Jesse’s roots.
- 22) 11:2: W. E. Vine, *Isaiah*, p. 49.
- 23) 11:6–9a: The self-taught American Quaker artist Edward Hicks loved this passage so much that he painted several very literal canvases called “The Peaceable Kingdom.” His charming style far outweighed his knowledge of animal anatomy.
- 24) 13:14–22: Ryrie writes, “The decline of Babylon occurred in stages. By 20 b.c. Strabo described it as ‘a vast desolation.’ Even the desert wanderer (the Arabian) shunned the site because it became an omen of ill fortune.” (*Ryrie Study Bible, New King James Version*, p. 1053).
- 25) 14:12–17: “Lucifer” is the Latin form of ‘Day-Star,’ meaning ‘light-bearer’.
- 26) 14:12–17: Ryrie, *Study Bible*, p. 1054.
- 27) 14:24–27: Ryrie writes that “the fulfillment of this prediction of the destruction of Assyria is recorded in 37:21–38,” *ibid.*, p. 1055.
- 28) 18:1–7: The word is the usual one for woe, but here “it differs from ch. xvii. 12 and is an expression of compassion (cf. Isa. 55: 1, Zech. 2: 10) rather than of anger,” Franz Delitzsch, “Isaiah,” in *Biblical Commentary on the Old Testament*, XVII:348.
- 29) 20:1–6: The name “Palestine” is derived from the word *Philistine*.
- 30) 21:6–10: W. E. Vine, *Isaiah*, p. 62.
- 31) 21:11–12: Victor Buksbazen, *The Prophet Isaiah*, p. 224.
- 32) 22:20–24: D. L. Moody writes, “The Spanish Jews have a silver key of David, bearing the inscription ‘God shall open, the King shall enter’.” (*Notes*, p. 85).
- 33) 24:4–13: John A. Martin, “Isaiah,” *The Bible Knowledge Commentary, Old Testament*, p. 1072.
- 34) 26:1–4: Quoted by Moody in *Notes from My Bible*, p. 86.
- 35) 26:1–4: *Ibid.*
- 36) 28:9–10: These verses are often quoted out of context as the proper way to teach (going from the known to the unknown, a little at a time, for example). While this is no doubt good advice, it is certainly not the meaning of the text within the context.

- 37) 28:11–13: F. C. Jennings, *Isaiah*, p. 333.
- 38) 28:23–29: H. Vander Lugt, *Our Daily Bread*, Radio Bible Class, further documentation unavailable.
- 39) 29:12–14: W. E. Vine, *First Corinthians*, p. 23.
- 40) 33:23–24: W. E. Vine, *Isaiah*, p. 83.
- 41) 34:9–17: The Hebrew for “confusion and emptiness” in v. 11 is the same as those words translated “without form and void” in Gen. 1:2.
- 42) 35:8–10: F. C. Jennings, *Isaiah*, p. 417.
- 43) 37:1–4: J. A. Alexander, *The Prophecies of Isaiah*, p. 289.
- 44) 37:36: See *The Literature of England, An Anthology and a History*, p. 726.
- 45) 38:21–22: W. Kelly, *Isaiah*, p. 289.
- 46) 38:21–22: Matthew Henry, “Isaiah,” VI:209.
- 47) 40:3–5: G. Campbell Morgan, *Searchlights from the Word*, p. 229.
- 48) 40:6–8: Quoted by F. C. Jennings, *Isaiah*, p. 467.
- 49) 41:21–24: F. C. Jennings, *Isaiah*, p. 486, f.n.
- 50) 41:25–29: W. E. Vine, *Isaiah*, p. 105.
- 51) 43:1–7: *Ibid.*, p. 115.
- 52) 43:8–13: One of the anti-Trinitarian cults uses this passage “You are My witnesses, says Jehovah,” as the origin of their name. Since they witness against so much of the Lord’s truth, one fears that they must be called false witnesses. The context is far removed from their use of the passage.
- 53) 44:28: Flavius Josephus, *Antiquities*, xi.2.
- 54) 45:7: English has a much larger vocabulary than Hebrew. The Hebrew word here translated “evil” in the KJV and “calamity” in the NKJV can mean either of those two things—and several more (‘disaster’, ‘badness’ etc.). It is unfortunate that the English word that suggests moral wrong (evil) should have been chosen here in 1611. The rendering calamity is much better in context.
- 55) 45:7: Franz Delitzsch, “Isaiah” in *Biblical Commentary on the Old Testament*, XVIII:220, 21.
- 56) 45:7: *Ibid.*, p. 221.
- 57) 46:3–4: James S. Stewart, further documentation unavailable.
- 58) 47:5–15: F. C. Jennings, *Isaiah*, p. 556.
- 59) 51:9–11: *Ibid.*, p. 593.
- 60) 52:11–12: Quoted by David Baron in *The Servant of Jehovah*, pp. 46, 47.
- 61) 52:15: The parallel expression “shut their mouths” favors the reading “startle.” However, the traditional reading “sprinkle” recalls the sprinkling of sacrificial blood of Leviticus and the global outreach of the message of redemption. Noting the similarity between “astonish” and “startle,” Vine writes: “In the degradation and disfigurement which man inflicted on Him many were astonished; in the coming manifestation of His glory He will astonish (cause to

leap and tremble in astonishment) many nations; 'startle' is the meaning here, not 'sprinkle' (as the grammatical phraseology makes clear)." Isaiah, p. 166.

62) 53:2: F. B. Meyer, Christ in Isaiah, p. 126.

63) 53:12: David Baron, The Servant of Jehovah, p. 140.

64) 53:12: D. L. Moody, Notes, p. 87.

65) 57:20-21: F. C. Jennings, Isaiah, p. 668.

66) Chapter 58 Introduction: Alfred Martin, Isaiah, p. 107.

67) 58:1-5: Literal fasting can also be a good tool for spiritual discipline. While the NT does not command fasting, our Lord did say, "When you fast ...", not "If you fast".

68) 58:13-14: For a discussion of the Sabbath and how it relates to the Christian, see the NT volume of The Believers Bible Commentary, p. 64.

69) 64:6-7: Literally, menstrual cloths.

70) 66:24: Some Greek manuscripts lack two of these verses; see the NT volume of the BBC under Endnotes to Mark 9 for details.

71) 66:24: W. E. Vine, Isaiah, pp. 214, 215.

BIBLIOGRAPHY

- Alexander, Joseph A. *The Prophecies of Isaiah*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1974.
- Archer, Gleason L. "Isaiah." In *The Wycliffe Bible Commentary*, Chicago: Moody Press, 1962.
- Baron, David. *The Servant of Jehovah: The Sufferings of the Messiah and the Glory that Should Follow*. Reprint. Minneapolis: James Family Publishing, 1978.
- Buksbazen, Victor. *The Prophet Isaiah*. West Collingswood, N.J.: The Spearhead Press, 1971.
- Delitzsch, Franz. "Isaiah." In *Biblical Commentary on the Old Testament*. Vols. 17, 18. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1971.
- Jennings, F. C. *Studies in Isaiah*. New York: Loizeaux Bros., 1935.
- Henry, Matthew. "Isaiah." In *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*, Vol. IV.
- Kelly, William. *Exposition of Isaiah*. London: Robert L. Allen, 1916.
- Martin, Alfred. *Isaiah: The Salvation of Jehovah*. Chicago: Moody Press, 1967.
- Meyer, F. B. *Christ in Isaiah*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1952.
- Vine, W. E. *Isaiah—Prophecies, Promises, Warnings*. London: Oliphants, Ltd., 1947.
- Young, Edward. *Who Wrote Isaiah?* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1958.